

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta
katedra geografie

Studijní program: B 1301 Geografie
Studijní obor: Geografie pro veřejnou správu

Michal Rada

**KVANTITATIVNÍ A KVALITATIVNÍ
PROSTOROVÁ DISTRIBUCE LŮŽKOVÝCH
KAPACIT A DOPROVODNÝCH SLUŽEB NA
UNHOŠŤSKU A STŘEDNÍM TOKU LODĚNICE**

Bakalářská práce

České Budějovice 2011

Vedoucí bakalářské práce: RNDr. et PhDr. Aleš Nováček, Ph.D.

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě – v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných pedagogickou fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

České Budějovice, 29. dubna 2011

Michal Rada

Rád bych touto formou poděkoval vedoucímu bakalářské práce panu RNDr. et PhDr. Aleši Nováčkovi, Ph.D. za jeho připomínky a trpělivost poskytnuté při vytváření této práce. Dále bych chtěl poděkovat za prvotní informace, rady, cenné připomínky a věnovaný čas svému původnímu vedoucímu bakalářské práce panu RNDr. Jiřímu Šípovi, Ph.D. Rovněž je mojí povinností poděkovat i všem starostkám a starostům, zaměstnancům obecních úřadů, majitelkám a majitelům ubytovacích zařízení v mnou sledovaném území za prokázanou vstřícnost a poskytnuté informace, bez kterých by tato práce nemohla vzniknout. V neposlední řadě bych chtěl poděkovat panu Mgr. Tomáši Bickovi za pomoc při jazykové korekci práce.

ANOTACE:

RADA, M. (2011): Kvantitativní a kvalitativní prostorová distribuce lůžkových kapacit a doprovodných služeb na Unhošťsku a středním toku Loděnice. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, katedra geografie, 114 s.

Bakalářská práce zpracovává Kvantitativní a kvalitativní prostorovou distribuci lůžkových kapacit a doprovodných služeb na Unhošťsku a středním toku Loděnice. Úvod vymezuje cíl práce, obsahuje předpoklady, strukturu a koncipování práce. Diskuse s literaturou analyzuje v minulosti vydané práce zabývající se tematikou cestovního ruchu všeobecně, i práce zaobírající se sledovaným územím. Teoretický rámec sledované problematiky definuje klíčové pojmy, význam, druhy, formy a předpoklady cestovního ruchu. Metodika práce vymezuje sledované území, popisuje sběr dat a informací, kategorizuje a klasifikuje ubytovací zařízení a definuje doprovodné služby. Práce rovněž charakterizuje vymezené území z hlediska fyzickogeografického a socioekonomického. Práce se také zabývá přírodními, kulturně-historickými a ostatními atraktivitami sledovaného území a vymezuje postavení sledovaného území z pohledu cestovního ruchu. Kapitola 7 analyzuje kvantitativní a kvalitativní prostorovou distribuci lůžkových kapacit a doprovodných služeb a je klíčovou částí této práce. Na ni navazující osmá kapitola obsahuje syntézu a zhodnocení dnešní situace. Výsledky a přínos této práce jsou shrnuty v závěru. Součástí práce jsou rovněž seznamy použité literatury a zdrojů, grafů, tabulek, map a příloh.

Klíčová slova: lůžková kapacita, doprovodné služby, ubytovací zařízení, objekty individuální rekreace, Unhošťsko, Loděnice

ANOTATION:

RADA, M. (2011): Quantitative and qualitative spatial distribution of bed capacity and ancillary services in the Unhošť region and middle watercourse of Loděnice. Bachelor's work. South-Bohemia university in České Budějovice, Pedagogical Faculty, department of Geography, 114 pages.

This baccalaureate work treats the quantitative and qualitative spatial distribution of bed capacity and ancillary services in the Unhošť region and middle watercourse of Loděnice. The foreword includes the aim, suppositions, structure and conception of work. The discussion with literature analyses already published works including tourism generally as well as the works paying attention to this region. Within following problems is defined germinate terms, senses, sorts, forms and presumption of travel. Work methodology delimits area watching, describes data, summarizes information, categorizes and classifies object of accommodation facilities and defines the ancillary services. This work also characterises the area delimited from the physical-geographical and social-economical point of view. The writing is also dealing with the activities about the nature, culture and history work and many other activities in this region and its position and point of view of tourism. Chapter No. 7 analyses quantitative and qualitative space distribution of bed capacities and ancillary services – therefore it is the key section of this work. Following chapter No. 8 includes the synthesis and evaluation of today's situation. The results and contribution of this work are summarised in the conclusion. Component of this work are the list of used literature and sources, charts, tables, maps and supplements.

Crucial words: bed capacity, ancillary services, accommodation facilities, objects for individual recreation, region Unhošť, Loděnice river

OBSAH:

1. ÚVOD	8
2. DISKUSE S LITERATUROU	12
3. TEORETICKÝ RÁMEC SLEDOVANÉ PROBLEMATIKY	18
3.1 Definice klíčových pojmů	18
3.2 Význam, druhy a formy cestovního ruchu	20
3.3 Předpoklady cestovního ruchu	22
4. METODIKA PRÁCE	25
4.1 Vymezení sledovaného území	25
4.2 Metodika zpracování dat	28
4.2.1 Sběr dat a informací	28
4.2.2 Metodika kategorizace a klasifikace ubytovacích zařízení na základě kvantitativních a kvalitativních kritérií dat	29
4.2.3 Vymezení doprovodných služeb	32
4.3 Metodika analýzy dat a jejich vyhodnocení	34
5. CHARAKTERISTIKA VYMEZENÉHO ÚZEMÍ	36
5.1 Fyzickogeografická charakteristika	36
5.2 Socioekonomická charakteristika	41
6. CHARAKTERISTIKA CESTOVNÍHO RUCHU NA UNHOŠŤSKU A STŘEDNÍM TOKU LODĚNICE	47
6.1 Přírodní atraktivity	47
6.2 Kulturně-historické atraktivity	49
6.3 Ostatní atraktivity	50
6.4 Profil návštěvníka sledovaného území	52
6.5 Postavení sledovaného území z pohledu cestovního ruchu	53
7. ANALÝZA DISTRIBUCE LŮŽKOVÝCH KAPACIT A DOPROVODNÝCH SLUŽEB	54
7.1 Hradečno, Kačice a Stochov	54
7.2 Doksy, Kamenné Žehrovice a Tuchlovice	56
7.3 Braškov, Kyšice, Pletený Újezd a Velká Dobrá	58
7.4 Lány	60
7.5 Běleč, Lhota a Žilina	62
7.6 Bratronice, Družec, Horní Bezděkov a Malé Kyšice	64
7.7 Pavlov, Svárov a Unhošť	66
7.8 Chyňava a Ptice	68
7.9 Analýza objektů individuální rekreace ve sledovaném území	70
7.10 Hodnocení turistického a rekreačního zatížení obcí sledovaného území	75
7.11 Hodnocení turistické a rekreační funkce obcí sledovaného území	79
8. SYNTÉZA A ZHODNOCENÍ DNEŠNÍ SITUACE	84
8.1 Kvantitativní distribuce lůžkových kapacit	84
8.2 Kvalitativní distribuce lůžkových kapacit	88
8.3 Doprovodné služby	89
8.4 SWOT analýza	90
8.5 Srovnání lůžkových kapacit sledovaného území s okolními regiony	91
8.6 Doporučení	92
9. ZÁVĚRY	95
10. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A ZDROJŮ	99
11. SEZNAM TABULEK	103
12. SEZNAM GRAFŮ	104

13. SEZNAM MAP	105
14. SEZNAM PŘÍLOH	106
15. SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	107
16. PŘÍLOHY	108

1. ÚVOD

Cestovní ruch má coby hospodářské odvětví poměrně krátkou historii. V současné době se ovšem v mnohých zemích rozvinul natolik, že se stává jedním z nejvýznamnějších odvětví, která se podílí na tvorbě hrubého domácího produktu. Pro mnohé znamená neodmyslitelnou součástí dnešního moderního života, pro mnohé jediným zdrojem příjmů – ať už na úrovni jednotlivce či regionu.

Podstatu a charakteristiku cestovního ruchu vystihl dle mého názoru nejlépe ve své učebnici Mirvald (1996). Z ní je rovněž na mnoha místech této práce čerpáno a citováno. Mirvald (1996, s. 6) zde tvrdí, že hlavním cílem účastníků cestovního ruchu je rekreace, poznávání a navazování kontaktů s novými lidmi ve volném čase. To jim umožňuje uspokojit své společenské potřeby – např. odpočinek, změnu prostředí, potřebu poznávání, získávání nových vjemů, seberealizaci, možnost komunikace, získávání prestiže apod. Dále uvádí, že cestovní ruch je realizován převážně v rekreačním prostoru, což může být například oblast s atraktivními přírodními podmínkami, ale i sídla s kulturním bohatstvím.

Velký důraz v otázce cestovního ruchu bývá rovněž v mnoha odborných pracích – např. Liška (1995), Novacká (2004), Oriška (1999) kladen na ubytovací zařízení a jimi poskytované služby. Jejich počátky můžeme spatřovat ve vzniku lázeňství – jedné z prvních forem novodobého cestovního ruchu. Tento důraz přetrvával i do dnešní doby, kdy základem cestovního ruchu je dostatečná a kvalitní síť ubytovacích zařízení všech kategorií a klasifikačních tříd v regionu. Moderní člověk má široké spektrum zájmů, a tudíž i požadavků. Aby se region stal z hlediska cestovního ruchu atraktivním, vyhledávaným a konkurenceschopným, musí na jeho území podnikatelské subjekty v oboru ubytovacích služeb počítat ve svých provozovnách s poskytováním co největší škály nabízených služeb ze spektra doprovodných služeb. To, aby uspokojily zájmy a potřeby hostů, či zkvalitnily nebo zpestřily jejich pobyt v regionu. A právě výzkum kvantitativní a kvalitativní prostorové distribuce lůžkových kapacit a doprovodných služeb je ústředním předmětem této práce.

Vymezená problematika se zaměřuje na region Unhošťska a středního toku Loděnice, který je v celé bakalářské práci nazýván zkráceně jako „sledované území“ či „vymezené území“. Důvod pro výběr tohoto regionu byl jednoduchý. Autor – jako „Kladeňák“ – považuje od raných let tento prostor, ke kterému má osobní vztah, za přirozené rekreační zázemí industriálně dosti zatíženého města Kladna, kde se dají provozovat mnohé aktivity spojené s volným časem. Práce navíc navazuje na některé dílčí autorovy studie zpracovávané pro toto území během předchozího studia.

Přírodě v zázemí Kladna dominuje z hlediska přírodních atraktivit údolí toku Loděnice (místně vždy zvanou „Kačák“). Od nepaměti to bylo místo odpočinku kladenských horníků, hutníků, kabelářů i ostatních zaměstnanců. V období socialismu, kdy cestování za hranice Československa bylo částečně omezeno, vznikly v těchto místech velké chatové osady, které navázaly na tradiční tramping „na Kačáku“.

Po roce 1989 se vybuďovaly v zázemí Prahy (v okolí letiště Ruzyně, Rudné u Prahy, na Hostivicku) a v průmyslové zóně Kladno – jih nové výrobní areály, logistická centra apod. Ty dnes těsně sousedí se sledovaným územím. Stejně tak letiště Praha – Ruzyně, které má dnes kapacitu mezi 11 až 12 milióny odbavených cestujících ročně. Severní částí sledovaného území prochází rychlostní komunikace R6 ve směru z Prahy do Karlových Varů. Ta je napojena na jihozápadní pražský okruh. Všechny tyto objekty na sebe váží potencionální účastníky cestovního ruchu – hosty hotelů, penzionů, účastníky kongresů a seminářů. Unhošťsko se tak v mnoha hlediscích stává díky své poloze mezi aglomerací Prahy, průmyslovým Kladnem a Křivoklátskem územím s velkým potenciálem. Pokud budou všechna pozitiva koordinovaně využita, lze dle mého názoru i zde očekávat v tomto směru určitý rozvoj. Svými daty může přispět i tato práce, která se snaží vytvořit po delší době ucelený přehled o ubytovacích kapacitách v některé z části bývalého okresu Kladno.

Cílem bakalářské práce je na základě inventarizace provést analýzu lůžkových kapacit a doprovodných služeb ve vymezeném území, dále odlišit je podle kvality a sledovat jejich prostorovou distribuci. Tato bude zkoumána ve vztahu jejich lokalizace a jednotlivých oblastí krajinné sféry. Na tomto základě je následně zhodnocen význam ubytovacích možností ve sledovaném území pro celorepublikový cestovní ruch. Práce popíše současný stav, obsáhne pokus o vysvětlení vývoje situace v časoprostorových souvislostech za poslední léta a vývoj předpokládaných trendů do budoucnosti.

Jak již bylo uvedeno, Unhošťsko a střední tok Loděnice leží v zázemí pražské aglomerace a největšího středočeského města – Kladna. Je to území, kde se odlesněná plochá Kladenská tabule svažuje k údolí Berounky na území začínajících rozlehlých křivoklátských lesů. Vytváří tak přirozenou rekreační zónu pro obyvatele Kladna a Prahy.

Z tohoto pohledu lze předem vytýčit několik **předpokladů**:

1. Z důvodu malé atraktivity území pro cestovní ruch z celorepublikového pohledu a pro absenci vhodné vodní plochy ke koupání, rekreaci a provozování vodních sportů se dá předpokládat malý počet ubytovacích zařízení. Ta stávající budou mít především menší lůžkovou kapacitu s nižší úrovní vybavení a malým spektrem doprovodných služeb.

Opačným extrémem mohou být naproti tomu nadstandardně vybavené hotely v okolí Unhoště zaměřené na kongresovou turistiku a klientelu z Prahy.

2. Rovněž lze předpokládat, že návštěvníci budou pobývat v regionu jen krátkou dobu (maximálně tři noci), o čemž svědčí i to, že se ve sledovaném území nenachází žádný kemp. Důležitým faktorem je i to, že „turistické magnety“ této části Středočeského kraje, bude-li pominuta Praha, se nacházejí za hranicemi sledovaného území. Jmenovat lze např. pietní areál v Lidicích, Křivoklátsko s hradem Křivoklát a nejen vodáky vyhledávanou Berounku, Český kras s Koněpruskými jeskyněmi, Berounsko s hradem Karlštejn, Svätý Jan pod Skalou apod.
3. Pravděpodobně největší význam bude mít region pro jednodenní rekreaci obyvatel Kladna a západních obvodů Prahy. A to díky vysokému zalesnění většiny sledovaného území, které navazuje na prstenec lesů obklopující město Kladno. Pozitivním stimulem se v tomto jeví vybudovaná infrastruktura ke krátkodobé rekreaci – dostatek turistických stezek, bezpečné cyklostezky určené i k rekreačnímu běhu, mnohá restaurační zařízení, jezdecké oddíly apod. Nalézají se zde i zajímavé objekty, které nám zachycují činnost lidí v dobách minulých.
4. Pokud už návštěvník zůstává v regionu více nocí, jedná se především o chatáře ve svých vystavěných chatách. Nové chaty se dnes již prakticky nebudují. Chalupaření, jako druhá forma rekreace v objektech individuální rekreace, v této oblasti není mnoho rozšířeno, neboť zdejší domy se používají až na výjimky k trvalému bydlení.

Mezi **konkrétní hypotézy**, které by měla tato práce zodpovědět či ověřit tedy patří tyto:

- Oblast bude z hlediska celorepublikového cestovního ruchu, ale i z hlediska cestovního ruchu Středočeského kraje, málo významnou destinací, turisty málo vyhledávanou. Převládat zde bude krátkodobý cestovní ruch – v časovém rozsahu maximálně do třech přenocování.
- Ubytovacích zařízení zde nebude mnoho, budou především s menší kapacitou (maximálně dva autobusy, což je cca 120 lůžek). Ta stávající budou mít, až na výjimky, nižší úroveň vybavení s malým spektrem doprovodných služeb. Budou se nacházet především v místech s vyšším zalesněním.
- Ve sledovaném území, které není tradiční rekreační oblastí s celorepublikovým významem, se bude nacházet málo penzionů, ubytování v soukromí, turistických ubytoven. Ty, které se zde nalézají, se budou nacházet v přírodně nejatraktivnějších

lokality sledovaného území, popř. poblíž významných dopravních tahů směřujících do Prahy.

- Velkým hendikepem je, že se ve sledovaném území nenachází žádná významnější vodní plocha. Z těchto důvodů ve sledovaném území není zřízen žádný kemp, tábořiště či chatová osada, což se negativně projevuje především během letní turistické sezóny.
- Oblast bude mít velký význam pro zdejší obyvatelstvo především k příměstské rekreaci – hlavně pro obyvatele Kladna a západních pražských obvodů. Současně zde bude mít i poměrně velký význam rekreace občanů v jejich soukromých objektech individuální rekreace, kdy bude převládat chataření nad chalupařením.
- Území má dobrou dopravní dostupnost, ať po dálnici, rychlostních komunikacích, silnicích, cyklostezkách či veřejnou dopravou. Z tohoto pohledu může vymezené území těžit zejména v možnosti návštěvníků ubytovat se „na venkově“ nedaleko Prahy.

Realizaci stanovených cílů odpovídá **struktura a koncipování jednotlivých kapitol** práce. Po úvodní kapitole následuje oddíl zabývající se zpracováním sledované problematiky v odborné literatuře. Zde jsou zdůrazněny současné trendy, ale i nastíněny starší myšlenky. Třetí kapitola obsahuje teoretický nástin sledované problematiky. Je zde vysvětlena nejpoužívanější terminologie spojená se sledovanou problematikou a s cestovním ruchem obecně. Čtvrtá kapitola se zaměřuje na metodiku této práce. Na ni navazuje obecná charakteristika vymezeného území (kapitola 5) a kapitola charakterizující cestovní ruch ve sledovaném území (6). Další dvě kapitoly jsou z pohledu realizace hlavního cíle práce stěžejní. První z nich analyzuje současný stav lůžkových kapacit a vybraných doprovodných služeb ve sledovaném území (7). Hlavním diferenciacním faktorem je jejich kvantita a kvalita s ohledem na jejich prostorovou distribuci. V této kapitole je určitá část věnována i objektům individuální rekreace nalézajícím se ve sledovaném území. Následující kapitola (8) představuje syntézu a zhodnocení dnešní situace ve sledovaném území. Poslední kapitolou (9) jsou sumarizující závěry, které hodnotí splnění cílů této bakalářské práce. Nechybí zde ani zamyšlení nad skutečností v interakci na původní hypotézy. Závěrečná kapitola práce kromě obecných závěrů obsahuje SWOT analýzu sledovaného území, která vyzdvihuje silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby vymezeného území ve vztahu k této práci řešené problematice.

Pro přehlednější prezentaci sledované problematiky obsahuje práce vybrané mapové výstupy v podobě kartogramů a kartodiagramů.

2. DISKUSE S LITERATUROU

Autoři zabývající se problematikou cestovního ruchu většinou vycházejí ze skutečnosti, že cestovní ruch je obecně spojen s využíváním volného času. Současně se nabízejí otázky typu, že volný čas má každý člověk na této planetě jinak dlouhý, tráví ho jinou formou, s jinými lidmi ze svého okolí, na jiném místě, s rozlišnými prioritami a výchovou. V každé zemi navíc existuje specifické kulturní a ekonomické prostředí, které určuje zdejší charakter a možnosti cestovního ruchu.

Podstatné souvislosti jako jediný připomíná Holeček (2005, s. 5), který zcela logicky spojuje cestovní ruch s obecně zažitým pohledem rozdělení světa na „bohatý“ sever a „chudý“ jih. Šíp (2001, s. 12) k tomuto dodává, že nerovnoměrný socioekonomický vývoj má své regionální a lokální dopady, které přetvářejí stávající struktury společnosti a vyvolávají hledání nových regionálních strategií, které by pomohly problémovým oblastem obnovit ekonomický růst a dosáhnout prosperity. Dále zdůrazňuje, že doposud užívané tradiční přístupy regionální politiky již neposkytují adekvátní řešení nových specifických problémů, a proto dochází i k postupnému vzniku nových metod, které se orientují na strategie zaměřené k využívání vnitřních zdrojů daného regionu.

Zajímavý poznatek naskytá otázka, kdy se můžeme poprvé setkat s cestovním ruchem jako takovým. Čeští autoři Mirvald (1996, s. 6), Schneider (2008, s. 8) za to považují novověk, tedy 16. až 18. století. V anglicky psané literatuře se můžeme setkat i s trochu odvážným tvrzením. Autoři Goeldner a Ritchie (2009, s. 57-58) spojují počátky cestovního ruchu s pravěkou migrací a rozšiřováním člověka do všech kontinentů, následují jeho raný rozvoj a objevné cesty spojené s obchodem a získáváním surovin.

První odborné definice cestovního ruchu můžeme vidět počátkem minulého století, kdy se o to pokoušeli průkopníci Stradner (1905), von Schullern (1911), nebo Morgenroth (1927). Jejich společnou snahou bylo odlišit cestovní ruch od širšího pojmu cestování. Lidé v té době začali cestovat nejen z důvodu povinností, ale i „za odpočinkem“. Šíp (2001, s. 12) to dává do souvislosti s celkovým vývojem světového hospodářství na přelomu 19. a 20. století. Ten s sebou přinesl řadu strukturálních změn, které byly doprovázeny nejen změnou socioekonomických, geografických a politických vztahů, ale i rozvojem mladých hospodářských odvětví, mezi která lze zařadit i cestovní ruch. Dnes je cestování „za odpočinkem“ stále častější, což již podchycuje současná definice cestovního ruchu

vycházející z definice mezinárodní organizace cestovního ruchu UNWTO.¹ Ta je poměrně přesná, výstižná a bylo by zbytečné ji modifikovat. Relativní může být pouze stanovená délka v definici vlastní.

Dnešní dynamický růst výkonů světového cestovního ruchu a jeho postupná integrace do světové ekonomiky signalizují jeho význam v období přechodu industriální společnosti na společnost postindustriální (Šíp 2001, s. 12). Kromě přímých národohospodářských pozitiv má cestovní ruch i mnoho nemateriálních kladů, které přináší jeho účastníkům. Každý autor literatury je jmenuje podobně – odpočinek, udržování zdraví, radost z poznání a kontaktu mezi lidmi, seberealizace, vzdělávání se atd. Jeden názor je však zajímavý a dnes je mnoha lidmi přijímán. Mirvald (1996, s. 6) uvádí, že cestovní ruch je také spjat se získáváním prestiže. S tímto názorem se lze jenom ztotožnit, neboť pro mnoho lidí se dnes stává módním, do jaké destinace cestují, v hotelu s jakým jménem bydleli, jakou investici cesta představovala, než co na dovolené prožili a jestli utracená částka byla adekvátní sumou k míře očekávání.

Tak jako existují rozdíly v rámci světa, můžeme je sledovat i na území podstatně menším – například i na území České republiky. I zde existují nejvýznamnější a nejrozvinutější zdrojové oblasti² jako např. pražská, brněnská, ostravská či plzeňská aglomerace. Odtud lidé více cestují za rekreací, odpočinkem a pobytem v přírodě. Za periferní oblasti v rámci České republiky můžeme naopak považovat pohraničí, regiony s vysokou nezaměstnaností, nízko rozvinutým průmyslem atd.

V odborné literatuře se můžeme setkat i s výkladem, že v naší republice existují regiony výrazně jednostranně zaměřené na cestovní ruch. Dále se uvádí, že oproti tomu existují oblasti s minimálním významem pro cestovní ruch. Ty někdy – trochu paradoxně – leží hned v zázemí velkých aglomerací nebo v sousedství nejvýznamnějších destinací cestovního ruchu. Tento příklad se týká i východní části sledovaného území touto prací.

Na škodu je, že v metodických učebnicích nejsou popsány způsoby, jak by se mohla „neatraktivní“ oblast cestovního ruchu stát více cílovou pro účastníky cestovního ruchu. Vystoupil a Šauer (2005, s. 74) k tomu dodávají pouze to, že prostředkem k rozvoji cestovního ruchu v regionu může být optimální rajonizace cestovního ruchu České republiky. Ta může přispět k účinnější podpoře cestovního ruchu, k efektivnější alokaci veřejných a soukromých zdrojů a k zajištění trvale udržitelného rozvoje cestovního ruchu.

¹ Viz. kapitola 3.1.

² Holeček (2005, s. 7) je nazývá jádrovými oblastmi, které představují největší soustředění obyvatel, výroby, dopravy a služeb. Soustřeďuje se zde hospodářská a politická moc. Průměrná životní úroveň obyvatel je zde vysoká.

Ústředním tématem této bakalářské práce je kategorizace a klasifikace ubytovacích zařízení a doprovodných služeb ve sledovaném území. Tato problematika má u nás kořeny již v období meziválečného rozvoje hotelového podnikání, což svědčí o její důležitosti. Jak uvádí Štemberk (2009, s. 106), ve druhé polovině 30. let upozorňovali sami hoteliéři na existenci problému, který brání zdárnému rozvoji československého hotelnictví. Problémem byla neexistence klasifikace ubytovacích zařízení a stanovení podmínek, které musel podnik splňovat, aby se mohl nazývat hotelem. Kategorizace a klasifikace ubytovacích zařízení doznala do současné doby mnohé modifikace. Dnešní kategorizace ubytovacích kapacit vychází z doporučení k tomuto účelu sestavených. Mnohá literatura – zabývající se nejen hotelnictvím – z nich čerpá – např. Liška (1995, s. 24-26), Malá (2002, s. 32-35), Oriška (1999, s. 46-48). Podobnou kategorizaci můžeme vidět i u našich slovenských sousedů – např. Novacká (2004, s. 38-43). Existují kategorie jako hotel, hotel garni, motel, hotel, penzion, turistická ubytovna, ubytování v soukromí, chatová osada, kemp. Ty jsou i výše uvedenou literaturou definované.

Ubytovací zařízení mají navíc své klasifikační třídy – známé spíše jako tzv. „hvězdičky“ – a klasifikaci doprovodných služeb. Jako problém můžeme vidět, že přiřazování ubytovacích zařízení a doplňkových služeb do jednotlivých klasifikačních tříd se stává otázkou velmi subjektivní, na což neupozorňuje žádný z uvedených autorů. Služby poskytující se hostům ubytovateli a vybavení ubytovacího zařízení se může totiž pro někoho zdát zcela standardním, pro jiného člověka mimořádným nadstandardem. Hranice standardu, nadstandardu a exkluzivity je v tomto případě velmi diskutabilní a záleží na pohledu každého jedince. S tímto problémem se potýká i tato práce.

Jiná klasifikace doplňkových služeb je v anglicky psané literatuře. Goeldner a Ritchie (2009, s. 159) podle toho rozlišují ubytovací zařízení na komplexní, službami omezené, spotřební a společenské. Zařazování ubytovacích zařízení do tříd bude i v tomto případě velmi subjektivní.

Goeldner a Ritchie (2009, s. 155) taktéž nevystihují problém klasifikačních tříd jednotlivých kategorií ubytovacích zařízení. Používají slovní dělení ubytovacích zařízení oproti evropským „hvězdičkám“. Ty dělí na ubytování nejvyššího stupně (Upscale), vysoké kvality (Deluxe), komfortní (Luxury), střední kvality (Midrange), ekonomické (Economy) a rozpočtové (Budget). Pro větší přehlednost se evropský systém jeví jako vhodnější.

Literatura vztahující se přímo k cestovnímu ruchu vymezeného území Unhošťska a středního toku Loděnice neexistuje. Jediná studie, která se zabývá cestovním ruchem na Kladensku je Situační analýza, rozvojová vize a SWOT analýza okresu Kladno (Kol. autorů

1998) sestavená tehdejšími Okresním úřadem Kladno. Dnes se o cestovním ruchu ve sledovaném území zmiňují pouze vydané propagační materiály.³ Všechny sledované území shodně charakterizují jako „vstupní bránu“ do křivoklátských lesů. To je výraz výstižný – pouze musíme domyslet, že CHKO Křivoklátsko má rozlohu 630 km² a nachází se na území pěti bývalých okresů dnešních dvou krajů. Region Unhošťska a středního toku Loděnice tak není jediným příjezdovým místem do chráněné oblasti. Avšak jeho poloha mezi Prahou a nejnavštěvovanějšími částmi CHKO Křivoklátsko v čele s hradem Křivoklátem se stává v tomto velmi pozitivní.

Z hlediska funkčně-prostorového využití je sledované území charakterizováno podle Atlasu cestovního ruchu České republiky jako střet tří nejčastějších zón na našem území (Vystoupil 2006, s. 117). Tyto zóny rozdělují vymezené území na venkovskou krajinu s minimálními předpoklady pro cestovní ruch (nejvýchodnější části sledovaného území), venkovskou krajinu s průměrnými předpoklady pro cestovní ruch (především severní části sledovaného území) a venkovskou krajinu s příznivými předpoklady pro cestovní ruch (území ve sledovaném regionu západně od toku řeky Loděnice), která je identická s rozsáhlými lesními partiemi.

Těmito otázkami se zabývají i autoři Situační analýzy okresu Kladno (Kol. autorů 1998, s. 88), kteří říkají, že 28 % obcí kladenského regionu disponuje velmi vhodným přírodním prostředím k realizaci cestovního ruchu. Toto prostředí uspokojuje nároky na krátkodobou rekreaci. Tvrzení se do značné míry opírá pouze o lesnatost dané obce, což potřebám spojeným s realizací cestovního ruchu na dostačující úrovni nestačí. Ke komplexnosti musí být vybudována i odpovídající materiálně-technická základna cestovního ruchu.⁴ Příkladem nám může být obec Malé Kyšice. Ta má největší lesnatost⁵ ze všech obcí vymezeného území – 87 %, nachází se zde mnoho objektů individuální rekreace. Jediná ze zdejších restaurací a jediné ubytovací zařízení v okolí – penzion Lika – bude podle vyjádření jeho provozovatelů možná v jarních měsících roku 2011 uzavřen. Ubytování a stravování v této části Unhošťska tak nebude možné, což zde rozvoji turismu neprospěje.

Dále je nedostačující, pokud by byly mapy vypovídající o funkčně-prostorovém využití území ve zmíněném atlase a všechny studie k cestovnímu ruchu v bývalém okrese Kladno sestavované pouze na základě zalesnění daných katastrů. I v zóně s nejpříznivějšími předpoklady k cestovnímu ruchu – s největší lesnatostí – můžeme mít oblasti, kde je realizace

³ Brožury a letáky vydané patřičnými institucemi Středočeského kraje, města Kladna, správy CHKO Křivoklátsko apod. za účelem podpory cestovního ruchu na území celého Kladenska.

⁴ Viz. kapitola 3.4.

⁵ Představuje podíl lesních a vodních ploch z rozlohy obce.

cestovního ruchu naprosto nemyslitelná a naopak. Vztaheno na vymezené území je to např. veřejnosti nepřístupná velmi rozsáhlá Lánská obora. Naopak území v okolí Turyňského rybníka, které má velmi dokonalou infrastrukturu k provozování jednodenní rekreace (především se sportovním zaměřením), je ve zmíněném atlase charakterizováno jako krajina s průměrnými předpoklady pro cestovní ruch.

Bývalý okres Kladno disponuje jedním z největších absolutních stavů počtu domácností s objekty individuální rekreace v celé České republice. Vyšší hodnoty mají jen některé dnešní krajské metropole. Na to poukazují i autoři Situační analýzy okresu Kladno (Kol. autorů 1998, s. 88). Ti uvádějí, že z dostupných statistických údajů sčítání lidu, domů a bytů v roce 1991 je pozitivní, že se od roku 1971 do roku 1991 celkový počet objektů individuální rekreace v okrese zvýšil téměř o polovinu a že 12 % všech staveb v okrese slouží k rekreaci. Uvážíme-li znehodnocování původní přírody se všemi doprovodnými antropogenními jevy, nelze s tímto optimistickým tvrzením souhlasit. Objekty individuální rekreace – většinou chaty – jsou ve sledovaném území hustě koncentrované na malé ploše, což způsobuje hluk. Většinou nemají vlastní kanalizaci, zdroj vody, a disponují pouze suchými toaletami. Negativní je i stále rostoucí využívání individuální dopravy majitelů objektů.

Z celkového resumé Situační analýzy okresu Kladno (Kol. autorů 1998, s. 92) k otázce rekreace a cestovního ruchu na Kladensku je patrné, že zde začíná být nedostatek volných kapacit – hlavně hromadného sezónního levnějšího ubytování. Autoři tím myslí turistické ubytovny, ubytovny v domovech mládeže při zdejších středních školách, sportovních zařízení apod. Uvádějí, že ty jsou sezónně obsazeny sportovci, dlouhodobě ubytovanými zahraničními pracovníky apod. Z těchto důvodů je zde levné ubytování do tří nocí těžko sehnatelné. Toto tvrzení je i dnes – po třinácti letech – platné. To bude – dle původních hypotéz této práce – více znatelné ve sledovaném území než ve zbytku správního obvodu OPR Kladno, kde se tato zařízení takřka nenacházejí. Autoři uvedené studie však nepoukazují na konkurenční prostředí. Na dnešním, lépe fungujícím trhu lze snáze využít nabídky ubytování z okolních regionů či ubytovacích zařízení vyšší úrovně, kde cenový rozdíl není tak markantní.

Z publikací, které dávají dobový přehled o životě a situaci v obcích bývalého okresu Kladno je nejnovější práce Okres Kladno na prahu nového milénia aneb Kladensko a Slánsko v roce 2000 (Kol. autorů 2000). Kromě dostatečně popsaných zdejších fyzickogeografických poměrů, historie řemesel, obchodu a průmyslu je v ní obsažen přehled o socioekonomické charakteristice okresu. Nemalá část knihy je věnována popisu jednotlivých obcí v okrese Kladno. Z pohledu tématu této práce zde najdeme informace, jejichž aktuálnost však bude již

diskutabilní. Nejnovější informace je dnes lepší hledat na internetových stránkách jednotlivých obcí, neboť podobná literatura v poslední době nebyla vydána.

Z periodik na Unhošťsku vycházely několik let Listy z Unhošťska (dříve Muzejní listy), které jsou však zaměřené historicky. Zatím poslední číslo vyšlo ke konci roku 2009. Geografické články se zde na škodu nevyskytují.

Region Unhošťska je vymezen jako samostatný útvar v knize autorů Oliveria a Sanytráka (1999) Devatenáct zastavení na Unhošťsku. S vymezením autorů lze souhlasit, ale pouze z pohledu historických souvislostí. To vychází z územní organizace politické správy a samosprávy k roku 1921. Podle dnešního administrativně-správního členění však s tímto vymezením souhlasit nelze. Obce na západě a východě těmito autory vymezeného území Unhošťska se staly spádovými pro město Kladno, jen nejbližší katastry obcí v okolí Unhoště jsou dnes součástí správního obvodu pověřeného obecního úřadu v Unhošti.

Poslední publikací, o které se tato kapitola zmíní, je turisticko-vzdělávací kniha přibližující kraj podél Loděnice Dávnou vodní cestou za tajemstvím zlaté kačice. Tu vydali v roce 2009 autoři Dvořák a Holečková. Tato kniha se prozatím stala poslední vydanou knihou vztahující se k regionu sledovaného touto bakalářskou prací.

3. TEORETICKÝ RÁMEC SLEDOVANÉ PROBLEMATIKY

V této kapitole je předložen základní přehled k problematice cestovního ruchu, který bude sloužit k vymezení cestovního ruchu jako samostatné disciplíny v rámci geografie, která od svých počátků prošla dlouhým vývojem. Poslouží jako pomůcka k pochopení pojmů, kterých je v tomto oboru, resp. v této práci používáno.

Málokdo si dnes uvědomuje, že prvopočátky moderního cestovního ruchu můžeme hledat již v 16. až 18. století. Schneider (2008, s. 8) uvádí, že ve středověku patřilo cestování ke společenskému bontonu nejvyšších vrstev evropské šlechty. V této době vznikaly první tištěné průvodci a popisy cest pro obchodníky.

Opravdový nárůst a proniknutí cestovního ruchu, jak si ho představíme my dnes – i mezi střední a nižší vrstvy – můžeme hledat až v době průmyslové revoluce a na počátku minulého století. Tehdy se postupně zkrátila a uzákonila délka pracovní doby, prodloužila se dovolená. Lidé začali mít více volného času a vznikly samotné jevy rekreace a volný čas. Doba s sebou přinesla rozvíjející se průmysl, technický pokrok, pohodlnější dopravu. Okruh potenciálních účastníků cestovního ruchu se rozšiřoval. Lidé začali cestovat za účelem získání nových zkušeností. Vyšší stupeň urbanizace vyvolal u lidí snahy navracet se k tomu původnímu – přírodě. To bylo impulsem pro výstavbu ubytovacích a stravovacích zařízení v přírodním prostředí. Prvními takovými komplexy byly lázně,⁶ později horské chaty, střediska u vodních toků a ploch (Mirvald 1996, s. 6-7).

3.1 Definice klíčových pojmů

Počátkem 20. století se objevují první pokusy o definování cestovního ruchu. Po první světové válce vznikají ústavy specializující se na problematiku cestovního ruchu. To vše především v německy hovořících zemích. Geografie a ekonomie se stávají jako „tradiční“ disciplíny průkopníky pozorování cestovního ruchu jako nového fenoménu.

Rozvoji cestovního ruchu přispělo i založení mezinárodních organizací. Ty mají za úkol zastřešovat problematiku spojenou s tímto odvětvím, unifikovat teoretické základy a jednotně vysvětlovat příslušnou terminologii. Zároveň jsou poradcem a prostředníkem výměny nabytých zkušeností a garantem mezinárodního cestovního ruchu.

⁶ Módou bohatých v 19. stol. se staly návštěvy lázní, což se považovalo za společenskou událost.

Pohled na cestovní ruch jako společensko-ekonomický jev se samozřejmě mění s dobou. Obměňují se i jeho definice a vymezení. Za klíčový okamžik v definování cestovního ruchu lze považovat až Mezinárodní konferenci o statistikách cestování a turismu konanou Světovou organizací cestovního ruchu při OSN - UNWTO v kanadské Ottawě v červnu 1991. Toto sympóziu stanovilo základní doporučení a definice vztahující se k cestování, turistice a turistům. Statistická komise OSN přijala tato doporučení UNWTO 4. března 1993 (Goeldner, Ritchie 2009, s. 7).

Zde oficiálně přijatá definice cestovního ruchu tak zní: „Cestovní ruch zahrnuje aktivity osoby cestující a pobývající v místech mimo její běžné prostředí. A to v době kratší než jeden rok, kdy účel její cesty je jiný než vykonávání obchodu a výdělečné činnosti“. (Goeldner, Ritchie 2009, s. 7).

K pochopení tématu této bakalářské práce je třeba předem vymezit a definovat několik **základních pojmů** týkající se sledované problematiky. Ty vycházejí z práce Touška (2008, s. 303-305):

- *Destinace cestovního ruchu* – cílová oblast v daném regionu, typická významnou nabídkou atraktivit cestovního ruchu a služeb cestovního ruchu.
- *Druhé bydlení* – souhrn jevů a procesů spojených s objektem, který je přechodným místem pobytu vlastníka či uživatele, využívajícího tento objekt převážně k rekreačním účelům. Jde mimo jiné o pobyt v objektech individuální rekreace – zejména chataření, chalupaření a pobyt v soukromých sezonních sídlech.
- *Lůžková kapacita* – zpravidla se jedná o počet stálých lůžek. Ten vyjadřuje počet hostů, které lze běžně ubytovat v ubytovacím zařízení.
- *Příměstská rekreace* – rekreace v zázemí měst, využívající díky dobré dostupnosti veřejnou dopravou, pěšky nebo na kolech příměstské parky, rekreační zařízení, vodní plochy, lesy apod. Ta je víkendovou alternativou pro druhé bydlení, může být využívána i krátkodobě ve všedních dnech.
- *Turista* – cestující, který se zdrží v navštíveném místě alespoň 24 hodin za účelem využití volného času a v tomto místě též přespí v hromadném nebo soukromém ubytovacím zařízení.

Podobně je třeba vysvětlit i několik klíčových pojmů, které se vyskytují přímo v názvu práce:

- *Kvantitativní prostorovou distribucí lůžkových kapacit* zde rozumíme prostorové rozmístění souhrnného množství lůžek v dané oblasti.⁷ To závisí na mnoha faktorech odvíjejících se především od výše atraktivity daného území z pohledu cestovního ruchu.
- *Kvalitativní prostorovou distribucí lůžkových kapacit* naopak rozumíme prostorové rozmístění ubytovacích zařízení zařazených podle druhu do kategorií a podle vybavení, úrovně a druhu poskytovaných služeb do tříd. Ty se na těchto základech označují určitým počtem tzv. „hvězdiček“. Dodržování zásad kategorizace garantuje odpovídající kvalitu a úroveň služeb, což je důležité z hlediska ochrany spotřebitele (Orieška 1999, s. 46).
- *Doprovodnými službami* ubytovacího zařízení lze chápat soubor a výše standardu poskytovaných placených či neplacených služeb ubytovateli svým hostům. Ty uspokojují základní potřeby ubytovaných hostů či zpříjemňují a obohacují jejich pobyt.

3.2 Význam, druhy a formy cestovního ruchu

Současný cestovní ruch představuje samostatné hospodářské odvětví, které se podílí na realizaci třech základních národohospodářských makroekonomických cílů. Těmi jsou hospodářský růst, vyrovnanost platební bilance a dosažení co nejvyššího stupně zaměstnanosti (Šíp 2001, s. 24). Řadíme ho mezi nevýrobní činnosti, do sféry služeb. Z makroekonomického hlediska má ve státech s výhodnými podmínkami k jeho realizaci podstatnou úlohu na tvorbě hrubého domácího produktu (Holeček 2005, s. 18).⁸ I v České republice se cestovní ruch stává důležitou součástí ekonomiky, dnes zde tvoří 13,74 % HDP.⁹

Druhy cestovního ruchu se určují podle místa realizace, délky trvání, organizace a výběru účastníků cestovního ruchu. Místem realizace cestovního ruchu je území vlastního státu nebo stát cizí. Podle tohoto kritéria rozeznáváme domácí a zahraniční cestovní ruch (Mirvald 1996, s. 11).

Nejčastěji používaným kritériem pro rozdělení cestovního ruchu je *délka trvání pobytu* účastníků cestovního ruchu. Podle toho se dělí na (Mirvald 1996, s. 11):

⁷ V této práci se za ně považují jednotlivé obce vymezeného území.

⁸ Největší podíl cestovního ruchu na HDP má v Evropě Malta (28,24 %). Následují Kypr (23,08 %), Estonsko (21,28 %), Chorvatsko (18,72 %), Španělsko (18,65 %), Portugalsko (16,91 %), Rakousko (16,41 %) atd. (Vystoupil 2006, s. 39).

⁹ Převzato z: Vystoupil 2006, s. 39.

- *Krátkodobý cestovní ruch* – trvá obvykle 1 až 3 dny a člení se na výletní (jednodenní) a víkendový (2 až 3 dny). Účastník víkendového cestovního ruchu využívá volna na konci pracovního týdne.
- *Dlouhodobý cestovní ruch* – bývá realizován formou delších zájezdů nebo pobytů.

Podle rozložení cestovního ruchu během celého roku lze rozlišovat *celoroční cestovní ruch*, který probíhá po celý rok, a *sezónní cestovní ruch* – v letních či zimních měsících (Mirvald 1996, s. 11).

Možnost rozhodování se účastníků cestovního ruchu má určitý stupeň omezení. *Neorganizovaný cestovní ruch* dává možnost vlastního rozhodování při volbě cílového místa, způsobu a zaměření činnosti a při využití služeb. *Organizovaný cestovní ruch* zavazuje kolektiv účastníků předem stanoveným programem a omezuje možnosti vlastního rozhodování (Mirvald 1996, str. 11).

Formy cestovního ruchu se člení podle převládající činnosti účastníků cestovního ruchu. Jednotlivé formy cestovního ruchu mají specifické požadavky na zabezpečení služeb, tzn. na jejich rozsah a kvalitu. Za hlavní formy cestovního ruchu lze považovat tyto (Mirvald 1996, s. 11):

- *Rekreační (pobytový) cestovní ruch* – nejčastější forma, většinou s pobytem na jednom místě, kdy cílem je dosažení reprodukce fyzických a duševních sil. Součástí bývá sportovní činnost, návštěva lesů, koupání, chataření a pobyt v zahrádkářských koloniích. Individuální rekreace se realizuje na vlastním rekreačním zařízení, někdy má charakter příměstské rekreace nedaleko místa trvalého bydliště.
- *Poznávací cestovní ruch* – účastníci cestovního ruchu se seznamují s přírodou, historií, kulturou, technikou, sídelními systémy, ekonomickými objekty za účelem rozšíření obzoru svého poznání. Přispívá k rozšiřování jejich znalostí, popř. zkušeností.
- *Kulturní cestovní ruch* – hlavním posláním této formy je poznávání uměleckých památek a sbírek, architektury, kulturních tradic, etnografických zajímavostí (např. folklór, kroje, lidové zvyky, lidová architektura) a návštěvy kulturních akcí (festivaly, slavnosti, výstavy a veletrhy).
- *Sportovně-turistický cestovní ruch* – je zaměřen na upevnění fyzické kondice. Jeho součástí je turistika, cykloturistika, vysokohorská turistika, horolezectví, vodní a zimní sporty, individuální a kolektivní sportování.

- *Léčebný cestovní ruch* – jeho funkcí je prevence chorob, léčení následků úrazů a chorob či následná regenerace spojená s rekreací. Významnou součástí je lékařská léčba spojená s kulturním vyžitím.
- *Specifické formy cestovního ruchu* – příkladem mohou být rychle se rozšiřující mototuristika spojen s nárůstem automobilismu, sociální turistika, kongresový cestovní ruch, rozšiřuje se návštěva sportovních akcí, rostou netradiční formy cestovního ruchu založené na image účastníků.¹⁰

Dalším kritériem cestovního ruchu je **převažující prostředí pobytu** (Čermáková 2010, s. 11-12). Podle tohoto kritéria můžeme rozlišovat:

- *Městský cestovní ruch* – je uskutečňován ve městech a nabízí velké množství forem cestovního ruchu. Např. kongresovou a zážitkovou turistiku, kulturní a léčebný cestovní ruch atd.
- *Venkovský (rurální) cestovní ruch* – odehrává se ve venkovském prostředí a je důležitý pro stabilizaci venkova. Jeho nejvýznamnějšími formami je agroturistika, chalupaření a chataření, lov a rybolov.
- *Distanční cestovní ruch* – je vázán na střediska, která vznikají na základě aktivace přírodních potenciálů. Příkladem mohou přímořská střediska, horská střediska, střediska u vodních ploch a toků.

3.3 Předpoklady cestovního ruchu

Selektivní předpoklady cestovního ruchu vyjadřují způsobilost společnosti k účasti na cestovním ruchu. Předpoklady společnosti pro tuto činnost předurčuje ekonomická i kulturní úroveň a také daná politická situace. Základní okruhy selektivních předpokladů cestovního ruchu můžeme rozčlenit přibližně podle následujících okruhů (Mirvald 1996, s. 14-15):

- *Úroveň urbanizace* – stupeň urbanizace stále více ovlivňuje účast obyvatel na cestovním ruchu. Ve velkých městech s větší hustotou zalidnění je tendence obyvatel více cestovat. Díky narušenému životnímu prostředí, zvláště v souvisle zastavěných územích, lidé více touží po návratu k přírodě.

¹⁰ Např. pobytu v místech, která vytvářejí iluze života v minulých dobách. Příkladem mohou být westernová městečka, která navozují iluze dobrodružství.

- *Demografická struktura* – lidé různého stáří se s rozdílnou intenzitou podílejí na cestovním ruchu. Častějšími účastníky jsou mladší věkové skupiny, více cestují muži, lepší předpoklady mají svobodní a rodiny s menším počtem dětí. Nejvíce cestují státní zaměstnanci, potřeba cestování je stimulována i vzděláním.
- *Sociologické a ekologické předpoklady* – vlastnictví automobilu a rekreačního objektu vyvolává zvýšenou aktivitu na účasti v cestovním ruchu. Vlastnictví rekreačního objektu však s sebou přináší jednostranné zaměření na víkendovou rekreaci. Také kvalita životního prostředí v bydlišti ovlivňuje rozhodování obyvatel o vycestování z bydliště.
- *Politické předpoklady* – v zahraničním cestovním ruchu mají determinující charakter politická opatření, jež jsou odrazem situace v daném státě.

Lokalizační předpoklady vyjadřují schopnost krajiny poskytovat hodnoty vhodné pro jednotlivé formy cestovního ruchu. Hlavní členění lokalizačních předpokladů je na (Mirvald 1996, s. 17):

- *Přírodní předpoklady* – umožňují regeneraci fyzických i duševních sil, neboť přinášejí změny životních stereotypů civilizované společnosti. Přírodní podmínky mění svoji hodnotu pro cestovní ruch v různých ročních obdobích. Mezi základní patří reliéf a jeho výšková členitost, stálé a příjemné klima, vodstvo nebo biosféra. Ta se spolupodílí na estetice krajiny, důležitý je pro cestovní ruch také dostatek zvěře.
- *Kulturně-historické předpoklady* – patří k nim objekty kulturní činnosti a život lidí v kontextu historického vývoje společnosti. Představit si za nimi můžeme např. národní kulturní památky, památkové rezervace, národně-historické památky, urbanistické památky, výtvarné památky, parky a zahrady, památky lidové kultury či historické stavby.
- *Ostatní předpoklady* – mezi ně můžeme zařadit zajímavá civilizační díla svědčící o mimořádném umu lidstva. Přitažlivá jsou velkoměsta s výškovými domy, průmyslové závody, dopravní zařízení, televizní věže a další technické památky.

Realizační předpoklady nám říkají, že realizaci cestovního ruchu umožňuje tzv. **materiálně-technická základna cestovního ruchu** (Mirvald 1996, s. 24). Tu rozlišujeme na:

- *Základní zařízení* – jako jsou ubytovací či stravovací zařízení.
- *Speciální a doplňková zařízení* – jako příklady lze uvést např. specializovaná sportovní zařízení, zábavní zařízení, cestovní kanceláře, informační centra, směnárny, ale i herny, noční kluby či komunální služby (zdravotnická zařízení, policii) apod.

Realizační předpoklady zabezpečují účast na cestovním ruchu v rekreačních prostorech, které mají vhodné **lokalizační předpoklady**. Patří k nim (Mirvald 1996, s. 22-23):

- *Dopravní předpoklady* – doprava umožňuje realizaci cestovního ruchu v oblastech, kde jsou vhodné lokalizační předpoklady. Zprostředkovává spojení mezi výchozím a cílovým místem, tedy mezi trvalým bydlištěm účastníků cestovního ruchu a rekreační oblastí.
- *Předpoklady materiálně-technické základny* – součástí materiálně-technické základny je infrastruktura sloužící zcela nebo zčásti cestovnímu ruchu. Zařízení materiálně-technické základny dělíme na:
 - *Základní zařízení* – těmi jsou např. ubytovací a stravovací zařízení. Význam těchto zařízení, která jsou nezbytnou podmínkou realizace cestovního ruchu, spočívá ve schopnosti přitahovat další zařízení – obchody, kulturní, sportovní a zábavní zařízení.
 - *Doplňková zařízení* – sportovní, kulturní a zábavní zařízení se stávají součástí služeb cestovního ruchu. Patří k nim hřiště, bazény, lyžařské sjezdovky, tělocvičny, kina, knihovny, kulturní kluby, herny, noční kluby, zábavní parky a další.
 - *Speciální zařízení* – zařazujeme sem cestovní kanceláře, informační centra, směnárny, služby průvodců apod.
 - *Všeobecně prospěšná zařízení* – ta poskytují služby místnímu obyvatelstvu, avšak také účastníkům cestovního ruchu. Jedná se např. o komunální služby, zdravotnická zařízení, policii atd.

4. METODIKA PRÁCE

Kapitola věnující se metodice práce se zaměřuje na způsob vymezení území, ke kterému se vztahuje výzkum, a zejména pak na popsání vlastní metodiky práce – proces počínající získáváním dat a končící způsoby vedoucími k vytvoření závěrů a mapových výstupů.

4.1 Vymezení sledovaného území

V této části Středočeského kraje se nenachází žádný významnější mikroregion, svazek obcí apod.¹¹ Proces vedoucí k vymezení sledovaného území tak můžeme považovat za komplikovaný. Při vymezení území bylo bráno v potaz několik aspektů regionalizace – především co nejvíce akceptovat současné správní hranice a zahrnout do vymezeného území všechny obce, které jsou podobné svým charakterem a mají mezi sebou nerozdělitelné vazby.

Sledované území tvoří dohromady obce v západní a jižní části správního obvodu ORP Kladno. Společně se pro ně stalo, že jimi protéká tok Loděnice, popř. jsou v jeho těsné blízkosti. Některé z nich tvoří vnější hranici správního obvodu ORP Kladno. Pro severovýchodní část sledovaného území lze navíc uvést, že obce tvoří obvod obce s pověřeným úřadem v Unhošti. Do sledovaného území bylo začleněno i po jedné obci ze sousedních správních obvodů ORP Beroun a Černošice. Toto bylo učiněno z důvodu kompaktnosti území – jako území chatových osad – a lepší statistickou vypovídatelnost, jelikož je Loděnice v jižní části Unhošťska (v oblasti osad Poteplí – Dědkův mlýn – Markův mlýn – Podkozí – Rejnov) hraniční řekou mezi správními obvody OPR Beroun, ORP Černošice a ORP Kladno.

Začátkem středního toku Loděnice můžeme považovat obec Stochov přibližně na 16,5. říčním kilometru,¹² kde se tok nad Čelechovicemi dostává z široké kotliny Řevničovské pahorkatiny do úzkého údolí Loděnické pahorkatiny a zároveň zde vstupuje na území správního obvodu ORP Kladno. Koncem středního toku Loděnice můžeme považovat rozhraní Loděnické a Chyňavské pahorkatiny na hranicích obcí Chyňava – Nenačovice – Ptice přibližně na 48. říčním kilometru,¹³ což je i přirozené rozhraní Kladenska a Berounska. Obce, jimiž postupně protéká tok Loděnice, jsou: Stochov, Kačice, Tuchlovice, Kamenné

¹¹ Pouze obce Bratronice, Běleč, Braškov, Doksy, Družec, Horní Bezděkov, Chyňava, Kyšice, Velká Dobrá a Žilina tvoří Svazek obcí mikroregionu Bratronicko.

¹² Počítáno od pramene.

¹³ Počítáno od pramene.

Žehrovice, Doksy, Družec, Bratronice, Horní Bezděkov, Malé Kyšice, Chyňava, Unhošť, Svárov a Ptice.

Sledované území tak dohromady zahrnuje 23 obcí. Jedná se jmenovitě o Běleč, Brašov, Bratronice, Doksy, Družec, Horní Bezděkov, Hradečno, Kačici, Kamenné Žehrovice, Kyšice, Lány, Lhotu, Malé Kyšice, Pavlov, Pletený Újezd, Stochov, Svárov, Tuchlovice, Unhošť, Velkou Dobrou a Žilinu ležící ve správním obvodu ORP Kladno. Obec Chyňava administrativně spadá do správního obvodu ORP Beroun, obec Ptice spadá do správního obvodu ORP Černošice.

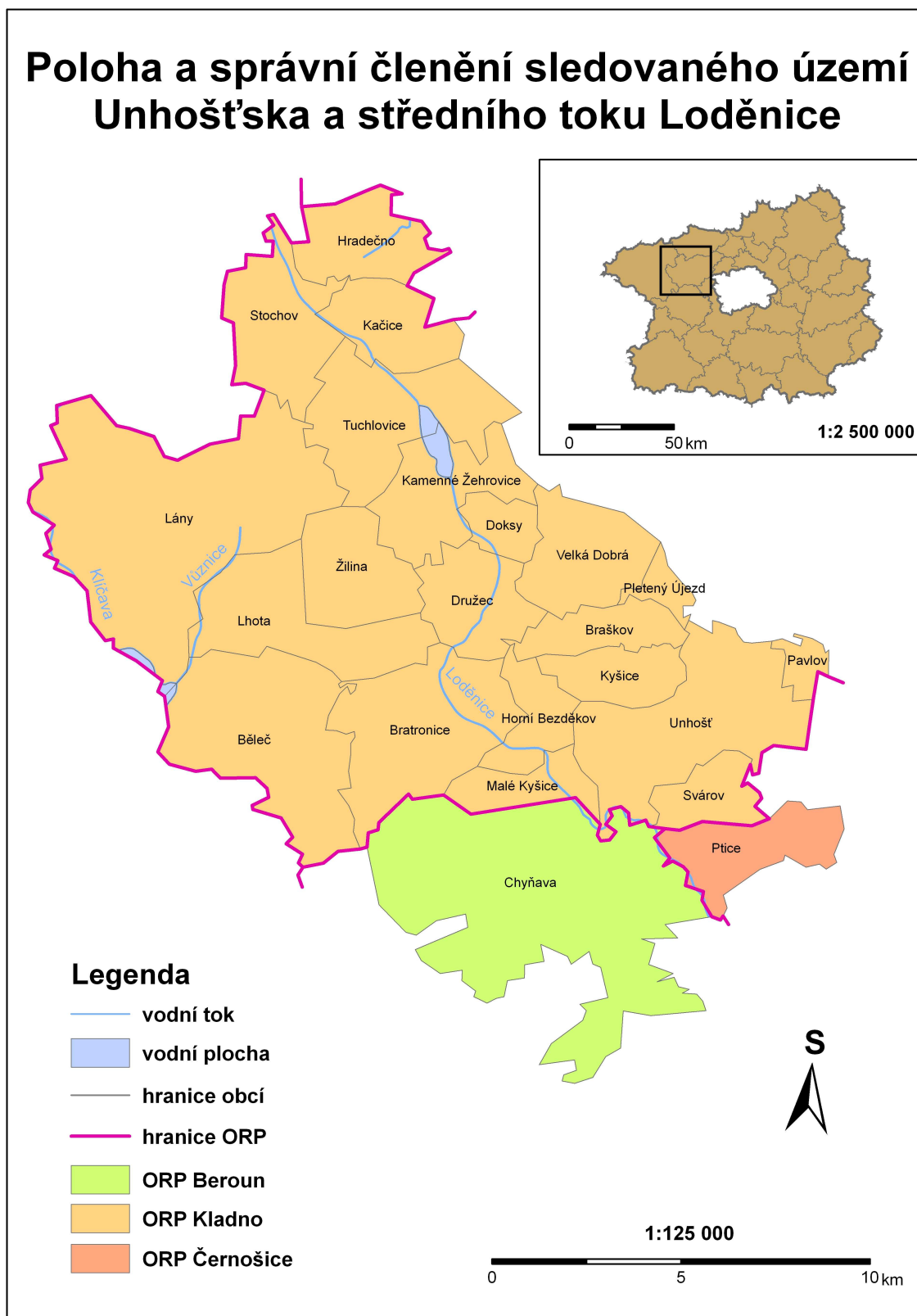
Tab. č. 1 – Základní charakteristika obcí sledovaného území (k 1. 1. 2010)

Název obce	Správní obvod ORP	Obvod obce s pověřeným úřadem	Výměra obce [ha]	Počet obyvatel obce k 1. 1. 2010	Hustota zalidnění obce [obyvatel/km ²]
Běleč	Kladno	Kladno	1 848	326	17,6
Braškov	Kladno	Unhošť	477	1 023	214,5
Bratronice	Kladno	Kladno	1 562	865	55,4
Doksy	Kladno	Kladno	291	1 361	467,7
Družec	Kladno	Kladno	712	1 011	142,0
Horní Bezděkov	Kladno	Unhošť	458	569	124,2
Hradečno	Kladno	Kladno	682	496	72,7
Chyňava	Beroun	Beroun	3 736	1 695	45,4
Kačice	Kladno	Kladno	642	1 313	204,5
Kamenné Žehrovice	Kladno	Kladno	916	1 768	193,0
Kyšice	Kladno	Unhošť	479	616	128,6
Lány	Kladno	Kladno	3 402	1 928	38,2
Lhota	Kladno	Kladno	1 169	581	49,7
Malé Kyšice	Kladno	Unhošť	419	357	85,2
Pavlov	Kladno	Unhošť	156	101	64,7
Pletený Újezd	Kladno	Unhošť	168	460	273,8
Ptice	Černošice	Hostivice	782	588	75,2
Stochov	Kladno	Kladno	948	5 847	616,8
Svárov	Kladno	Unhošť	420	470	111,9
Tuchlovice	Kladno	Kladno	1 275	2 306	180,9
Unhošť	Kladno	Unhošť	1 741	3 837	220,4
Velká Dobrá	Kladno	Kladno	842	1 598	189,8
Žilina	Kladno	Kladno	786	809	102,9
CELKEM			23 911	29 925	125,2

Zdroj: Statistický lexikon obcí ČR 2005 (2005).

[http://www.czso.cz/xs/redakce.nsf/bce41ad0daa3aad1c1256c6e00499152/c02333e13157f63fc12576d2003ef916/\\$FILE/obyv_obce_10.xls](http://www.czso.cz/xs/redakce.nsf/bce41ad0daa3aad1c1256c6e00499152/c02333e13157f63fc12576d2003ef916/$FILE/obyv_obce_10.xls) (16. 11. 2010).

Mapa č. 1 – Poloha a správní členění sledovaného území Unhošťska a středního toku Loděnice

Michal Rada, České Budějovice 2011
zdroj: Arc ČR 500

Zdroj: Vlastní zpracování (2011).

4.2 Metodika zpracování dat

Každý region má určitý potenciál k realizaci některé z forem cestovního ruchu. Tento potenciál úzce souvisí a vychází ze skupiny dílčích potenciálů cestovního ruchu, které ovlivňují celkovou návštěvnost daného místa. Šíp (2001, s. 14-15) je nazývá potenciály absorpčního charakteru. Dále uvádí, že struktura potenciálů cestovního ruchu je hierarchicky uspořádaná a jejich základní vlastností je komplementarita, kdy jeden potenciál může vyvolávat vznik dalšího, nebo respektive vzájemným spojováním vznikají potenciály zcela nové. Předmětem pozorování této bakalářské práce je kvantitativní a kvalitativní rozmístění lůžkových kapacit a doprovodných služeb ve vymezeném území.

4.2.1 Sběr dat a informací

Metodický proces byl koncipován tak, aby co nejvíce odpovídal pravidlům vědecké práce. Z tohoto pohledu jej lze rozdělit do několika kroků.

První nutností před začátkem zpracovávání daného tématu bakalářské práce byla heuristika – studium dané problematiky v odborné literatuře, zejména prací z oboru cestovního ruchu a hotelnictví. K ucelené představě, co problematika této práce obnáší, bylo možné studovat i již vypracované a obhájené bakalářské práce. Ty se zabývají stejnou problematikou, pouze řeší jiné regiony republiky.

Základem práce se stal sběr informací týkající se ubytovacích zařízení ve sledovaném území za účelem jejich kompletní kvantitativní inventarizace.

Postup inventarizace dat se opíral o následující kroky. Prvotní zdroj informací představovaly reklamní materiály s možnostmi ubytování ve sledovaném území. Tyto materiály byly získány v Městském informačním centru v Kladně na třídě T. G. Masaryka, v informačním centru Středočeského kraje v Praze – Smíchově ve Zborovské ulici či v Městských informačních centrech v Unhošti a Stochově. Dále posloužily údaje ze „Zlatých stránek“, internetových stránek obcí, příslušných ubytovacích zařízení a solidních „celorepublikových“ serverů zabývajících se nabídkou ubytování. Zdrojem cenných informací se stal dopis adresovaný starostkám a starostům všech obcí ve sledovaném území. V něm měli vypsát aktuální stav ubytovacích zařízení ve své obci. V některých případech bylo nutné osobně navštívit dané obce, obecní úřady a ubytovací zařízení.

Kladensko nemá centrální internetové stránky představující ubytovatele v regionu. Celorepublikové servery jsou v tomto případě velmi neaktuální. Mnohé obce na svých

internetových stránkách sekci „ubytování“ vůbec nemají. A proto bylo nutné ze získaných dat vytvořit vlastní databázi zahrnující jmenovitý seznam ubytovacích zařízení ve vymezeném území s výčtem doplňkových služeb v nich poskytovaných.

Informace statistického charakteru jsou dostupné na internetových stránkách Českého statistického úřadu.

Kapitola 7.9 pojednává o stávajícím počtu objektů individuální rekreace ve sledovaném území. Pro větší vypovídací schopnosti je cílem této kapitoly současná data porovnat s daty staršími. Nejaktuálnější data nebyla k dispozici. Z tohoto důvodu bylo nutné obrátit se na starostky a starosty jednotlivých obcí i se žádostí o poskytnutí aktuálních dat a vytvořit tak vlastní databázi počtu objektů individuální rekreace v příslušných obcích. Poslední spolehlivá data máme k dispozici ze sčítání lidu, domů a bytů v roce 1991,¹⁴ kdy byl stav objektů individuální rekreace v rámci tohoto šetření zjišťován.

4.2.2 Metodika kategorizace a klasifikace ubytovacích zařízení na základě kvantitativních a kvalitativních kritérií dat

V mnoha státech je zavedena tzv. kategorizace ubytovacích zařízení. Ta stanovuje pravidla související s označováním a zařazováním ubytovacích zařízení. Podle ní jsou ubytovací zařízení zařazována podle druhu do kategorií a podle vybavení, úrovně a druhu poskytovaných služeb do tříd, které se označují příslušným počtem tzv. „hvězdiček“. Dodržování zásad kategorizace garantuje odpovídající kvalitu a úroveň služeb, což je důležité z hlediska ochrany spotřebitele, ale i dalšího rozvoje cestovního ruchu (Orieška 1999, s. 46).

V praxi se však tyto zásady dodržují sporadicky, kdy označení ubytovacího zařízení slovně, popř. „hvězdičkami“ neodpovídá realitě. S tímto se můžeme setkat i v této práci, kdy např. sedm ubytovacích zařízení označených a inzerovaných jako „penzion“ je nutné na základě níže uvedené kategorizace považovat za ubytování v soukromí. V analytické části této práci si těchto nuancí lze povšimnout.

Pro klasifikaci ubytovacích zařízení v naší republice je k dispozici mnoho materiálů. Např. Asociace hotelů a restaurací České republiky zveřejnila na období 2010 – 2012 svoji doporučující klasifikaci pod názvem Oficiální jednotná klasifikace ubytovacích zařízení České republiky.¹⁵ Dále jsou k dispozici norma vydaná Ministerstvem obchodu a cestovního ruchu ČSFR v roce 1991, která se nazývá Základní rozdělení veřejných ubytovacích zařízení

¹⁴ Data jsou k dispozici ve Statistickém lexikonu obcí České republiky 1992.

¹⁵ Více na: <http://www.hotelstars.cz/oficialni-jednotna-klasifikace-ubytovacich-zarizeni-2010-2012/>.

do kategorií a tříd dle ON 73 54 12, Doporučení upravující základní ukazatele pro kategorizaci hostinských a ubytovacích zařízení vydané v roce 1994 institucemi zabývající se otázkou cestovního ruchu¹⁶ ve spolupráci s Ministerstvem hospodářství ČR a Českým statistickým úřadem či Doporučený standard ubytovacích služeb 2000 vydaný Ministerstvem pro místní rozvoj České republiky. Z těchto podkladů vychází všichni autoři zabývající se touto problematikou.

Ubytovací zařízení můžeme rozlišovat podle mnoha **kritérií** (upraveno dle: Liška 1995, s. 24, Malá 2002, s. 32-33 a Oriška 1999, s. 47-48):

- *Podle způsobu výstavby* – na pevná (hotely, motely, penziony apod.), částečně pevná (montované chaty), přenosná (stany) a pohyblivá (obytné přívěsy, rotely apod.).
- *Podle časového využití* – na celoroční a sezónní (ubytovací služby jsou v něm poskytovány maximálně devět měsíců v roce).
- *Podle kategorií* – na tradiční (hotely, penziony apod.), doplňková (chaty, bungalovy, kempy) a ostatní (např. sezónní ubytování ve studentských kolejích, žákovských domovech mládeže apod.).
- *Podle kapacity* – na malá (do 100 pokojů), střední (101 – 250 pokojů) a velká (více než 251 pokojů).
- *Podle převažující klientely* – na ubytovací zařízení pro obchodníky, rodiny s dětmi, turisty – jednotlivce, sportovce a zařízení specializující se na kongresovou turistiku.
- *Podle podnikatelského záměru vlastníka ubytovacího zařízení a jejich kapacity* – na hromadná ubytovací zařízení (hotel, motel, penzion, turistická ubytovna, kemp apod.) a ubytování individuální (ubytování v místnosti, bytě, rodinném domku, zemědělské usedlosti, chatě či chalupě jejich majitele). Mimo hromadná ubytovací zařízení spadá i ubytování u příbuzných, známých nebo přátel, kdy se ve všech těchto případech jedná zřejmě o ubytování bezplatné.

Na základě – vesměs podobných – kategorizací rozlišujeme ubytovací zařízení na několik druhů kategorií ubytovacích zařízení. Kategorizací rozumíme jejich rozčlenění podle druhu a funkce při uspokojování potřeb cestujících veřejnosti.

Kategorie ubytovacích zařízení rozdělujeme na hotel, hotel garni, motel, hotel, penzion, turistická ubytovna, chatová osada, kemp a ubytování v soukromí (privát) (upraveno dle: Liška 1995, s. 25-26, Malá 2002, s. 34-35 a Novacká 2004, s. 42-43). Níže charakterizována jsou pouze ta, kterými se zabývá tato práce:

¹⁶ Národní federace hotelů a restaurací ČR, Asociace cestovních kanceláří ČR, Asociace českých soukromých cestovních kanceláří, Sdružení podnikatelů v pohostinství a cestovním ruchu.

- *Hotel* – ubytovací zařízení sloužící k přechodnému ubytování hostů s nejméně 10 pokoji. Návštěvníkům jsou zde zpravidla k dispozici – kromě poskytnutí ubytování, stravování a různých služeb – i prostory a zařízení potřebné k vykonání jejich obchodního pobytu či možnosti sportovního využití volného času.
- *Penzion* – jednoduché ubytovací zařízení hotelového typu s minimálně 5 pokoji, maximálně 4 stálými lůžky v nich. Návštěvníkům je nabízen omezený rozsah společenských a doplňkových služeb (minimálně však podávání snídaní). Ubytovací služby – členěné do tříd – mají být srovnatelné s hotelem.
- *Turistická ubytovna* – jednodušší ubytovací zařízení pro přechodné ubytování hostů s větším počtem lůžek ubytovacích místností. Hosté mají k dispozici společná hygienická zařízení.
- *Ubytování v soukromí (privát)* – představuje placené přechodné ubytování hostů v pokojích rodinného domku, zemědělské usedlosti, chatě, chalupě či bytu jejich majitele. Další formu představuje pronájem celého objektu – nejčastěji rodinného domku, chaty či chalupy. Podle toho ubytování v soukromí rozděluje na kategorie *pokoj a objekt*.

Ubytovací zařízení klasifikujeme podle vybavení, úrovně a rozsahu poskytovaných služeb do tříd. Cílem klasifikace je zachování určitého standardu při výstavbě a zřizování ubytovacích zařízení a dodržování příslušné kvality poskytovaných služeb (Malá 2002, s. 33).

Třída vyjadřuje úroveň poskytovaných služeb projevující se jak ve vybavení, tak i ve vlastní kvalitě a rozsahu poskytovaných služeb. Třída ubytovacího zařízení se ve většině zemí označuje pomocí tzv. „hvězdiček“. Podle současné platné klasifikace v České republice se ubytovací zařízení označují následovně (Malá 2002, s. 34):

*	<i>tourist</i>
**	<i>standard</i>
***	<i>komfort</i>
****	<i>first class (první třída)</i>
*****	<i>luxus</i>

K lepšímu zorientování se v problematice kategorizace a klasifikace ubytovacích zařízení nám pomůže následující tabulka, která vychází z odborné literatury na základě národních doporučení.

Tab. č. 2 – Kategorizace a klasifikace ubytovacích zařízení

Kategorie	Třídy				
Hotel	*	**	***	****	*****
Penzion	*	**	***	****	
Turistická ubytovna	*	**			
Ubytování v soukromí					
• Pokoj	*	**	***		
• Objekt	*	**	***		

Zdroj: Upraveno dle – Liška 1995, s. 25 a Novacká 2004, s. 40.

4.2.3 Vymezení doprovodných služeb

Jednotlivé kategorie a třídy ubytovacích zařízení poskytují různý standard placených (poskytují se proti peněžní úhradě ze strany hosta) a neplacených služeb (poskytují se bez přímé finanční úhrady ze strany hosta). Čím je ubytovací zařízení jednodušší, tím menší rozsah služeb poskytuje. Naopak čím je zařazeno do vyšší třídy a patří do náročnější kategorie, tím vzrůstá standard poskytovaných služeb (Liška 1995, s. 28).

Placené služby rozlišujeme na základní, mezi které patří služby spojené s vlastním ubytováním a stravováním, a placené doplňkové. Ty společně se všemi neplacenými službami tvoří soubor doprovodných služeb ubytovacího zařízení.

Kategorizace a klasifikace doprovodných služeb ubytovacích zařízení nejsou v odborné literatuře zpracovány. K tomuto účelu poslouží vypracovaný soupis kategorizující a klasifikující doprovodné služby. Ten je vypracován zvlášť pro skupinu hotelů, penzionů, turistických ubytoven a v neposlední řadě pro ubytování v soukromí a odpovídá podmínkám ve sledovaném území. V celé práci je z tohoto soupisu vycházeno.

Z důvodu chybějící metodické literatury zabývající se doprovodnými službami a subjektivnímu vypracování tabulky č. 3 jsou v analytické a syntetické části této práce doprovodné služby členěny jenom základně – bez hlubšího dělení – na základě této tabulky.

Tab. č. 3 – Kategorizace a klasifikace doprovodných služeb ubytovacích zařízení

Kategorie	Standardní služby	Nadstandardní služby	Exkluzivní služby
<i>Hotel</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Bar • Buzení hostů • Catering • Denní tisk a časopisy • Dětské hřiště • Fax • Hřiště na míčové sporty • Internet a WIFI • Kavárna • Kulečník • Kuželky • Možnost grilování či rožnění • Obchod s hygienickými potřebami, květinami apod. • Obstarávání jízdenek, vstupenek, nákupů apod. • Ohniště • Parkoviště otevřené • Péče o děti • Péče o domácí mazlíčky • Pétanque • Pořádání hostin • Pořádání společenských akcí pro větší skupinu • Pořádání svateb • Pořádání zabíjaček • Posilovna • Praní, žehlení a čištění prádla • Přeprava zavazadel • Půjčovna a úschovna kol • Půjčovna sportovních potřeb • Recepce • Restaurace • Shuttle bus • Společenské hry • Stolní tenis • Šipky • Taxi • Tenisové kurty • TV, DVD, satelit apod. • Úschova cenností v trezoru • Úschovna zavazadel • Vinárna • Zahradní posezení 	<ul style="list-style-type: none"> • Animátorské služby • Fitness • Infocentrum • Jízda na koni • Konferenční a kongresové služby • Kosmetické služby • Masáže • Non-stop bar • Osobní trenér • Outdoorové aktivity • Parkoviště kryté • Prodej suvenýrů, map a průvodců • Průvodcovské služby • Překladatelské služby • Půjčovna aut • Půjčovna koloběžek • Půjčovna lodí • Půjčovna rybářského náčiní • Sauna • Směnárna • Solárium • Svatební servis • Taneční zábavy a disco • Tělocvična • Venkovní bazén • Vnitřní bazén 	<ul style="list-style-type: none"> • Bowling • Golf a minigolf • Horolezecká stěna • Lanové centrum • Půjčovna čtyřkolek • Sportovní létání • Squash • Wellness centrum
<i>Penzion a turistická ubytovna</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Buzení hostů • Denní tisk a časopisy • Dětské hřiště • Internet • Možnost grilování či rožnění 	<ul style="list-style-type: none"> • Hřiště na míčové sporty • Kuchyňka • Kuželky • Minibar • Pořádání hostin • Půjčovna kol 	<ul style="list-style-type: none"> • Catering • Jízda na koni • Kongresový servis • Masáže • Pořádání společenských akcí pro větší skupinu

	<ul style="list-style-type: none"> • Ohniště • Parkoviště • Recepce • TV, DVD, satelit apod. • Úschovna kol • Zahradní posezení 	<ul style="list-style-type: none"> • Půjčovna sportovních potřeb • Restaurace • Stolní tenis • Šipky • Tenisové kurty • Venkovní bazén 	<ul style="list-style-type: none"> • Pořádání svateb • Pořádání zabíjaček • Posilovna • Půjčovna lodí • Sauna • Směnárna
<i>Ubytování v soukromí</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Dětské hřiště • Internet • Možnost grilování či rožnění • Ohniště • Parkoviště • TV, DVD, satelit apod. • Úschovna kol • Zahradní posezení 	<ul style="list-style-type: none"> • Denní tisk a časopisy • Kuchyňka • Minibar • Parkoviště • Půjčovna kol • Společenské hry 	<ul style="list-style-type: none"> • Hřiště na míčové sporty • Kuželky • Masáže • Půjčovna sportovních potřeb • Sauna • Stolní tenis • Tenisové kurty • Venkovní bazén

Zdroj: Vlastní návrh (2011).

4.3 Metodika analýzy dat a jejich vyhodnocení

Analýza dat se opírá o podrobné zkoumání jednotlivých obcí ve sledovaném území. Základem jsou aktuální data z vytvořené databáze zahrnující ubytovací zařízení ve vymezeném území a výčet doplňkových služeb v nich poskytovaných.

Každá podkapitola analytické kapitoly (7) obsahuje nástin prostorového rozmístění ubytovacích zařízení v dané obci a hledání příčin, které byly důvodem této skutečnosti. A to z pohledu skladby ubytovacích zařízení, celkového počtu lůžek a kvality služeb poskytovaných v nich. Vše je zároveň vztaženo k prostředí, ve kterém se nalézají. Zohledněn je i přínos ubytovacího zařízení pro dané území, popř. region.

Z důvodu rozdílné charakteristiky jednotlivých obcí byly taktéž použity koeficienty, které uvádějí relativní hodnoty. Pomocí těchto koeficientů lze přehledněji porovnávat prostorové diference spojené s mírou zatížení jednotlivých obcí lůžkovými kapacitami.

Koeficienty představují podíl celkového počtu lůžek v ubytovacích zařízeních nebo objektech individuální rekreace v dané obci v závislosti na její rozloze nebo počtu obyvatel. S koeficienty je pracováno v analytické části práce (kapitola 7) a jsou označovány jako hodnocení turistického nebo rekreačního zatížení obcí sledovaného území a hodnocení turistické nebo rekreační funkce obcí sledovaného území.

$$\text{Turistické (rekreační) zatížení obcí} = \frac{\text{Počet turistických (rekreačních) lůžek}}{\text{Rozloha obce}} \quad [\text{počet lůžek/km}^2]$$

$$\text{Turistická (rekreační) funkce obcí} = \frac{\text{Počet turistických (rekreačních) lůžek}}{\text{Počet trvale bydlících obyvatel}} \quad [\text{počet lůžek/obyvatele}]$$

Koeficient turistického (rekreačního) zatížení obcí tak vyjadřuje koncentraci turistických (rekreačních) lůžek vztaženou na 1 km² rozlohy obce. Koeficient turistické nebo rekreační funkce obcí sledovaného území tak vyjadřuje počet turistických (rekreačních) lůžek vztažený na trvale bydlícího obyvatele.

Přehledné a vhodně umístěné tabulky a grafy jsou součástí každé práce. O to se snaží i tato práce. K jejich vytvoření posloužily programy Microsoft Office Word 2003 a 2007 a Microsoft Office Excel 2003 a 2007.

Tabulky a grafy, které souvisí s textem, jsou pro větší vypovídací schopnost umístěné přímo do něj. Tabulky poskytující obecné doplňující informace jsou umístěné na konci práce jako součást přílohy.

Veškeré mapové výstupy zjištěných údajů v podobě kartogramů a kartodiagramů jsou vytvořené pomocí geografických informačních systémů v programu ArcGIS 9.1. Základními mapovými podklady k finálnímu vytváření map posloužily vektorové vrstvy ArcČR500 – v tomto případě hranic obcí. Cílem map, jejichž předmět je uveden v záhlaví, je podat co nejjasnější přehled o sledované skutečnosti. Mapy – vytvořené podle kartografických zásad a pravidel – jsou vkládány do textu.

5. CHARAKTERISTIKA VYMEZENÉHO ÚZEMÍ

Tato kapitola nám dává přehled o poloze vymezeného území Unhošťska a středního toku Loděnice a obsahuje jeho základní charakteristiku. Dále nám podrobně přibližuje fyzickogeografické poměry sledovaného území, následuje nástin dnešních socioekonomických poměrů v něm.

Sledované území se rozkládá v severozápadní části Středočeského kraje, kdy jeho osu tvoří tok řeky Loděnice. Celkem zahrnuje 23 obcí na rozhraní čtyř administrativních celků.

Největší část sledovaného území spadá do již zmíněné západní a jižní části správního obvodu ORP Kladno, po jedné obci do správního obvodu ORP Beroun¹⁷ a ORP Černošice.¹⁸ Obce Braškov, Horní Bezděkov, Kyšice, Malé Kyšice, Pavlov, Pletený Újezd, Svárov a Unhošť tvoří správní obvod pověřeného obecního úřadu v Unhošti. Dříve bylo toto území rozhraním čtyř středočeských okresů – Beroun, Kladno, Praha – západ a Rakovník.

Celková plocha sledovaného území činí 239,11 km², svojí rozlohou tak představuje 2,2 % plochy Středočeského kraje.¹⁹

5.1 Fyzickogeografická charakteristika

Z **geomorfologického hlediska** náleží převážná část sledovaného území do geomorfologického okrsku Loděnická pahorkatina. Území jižně od Lán náleží již do geomorfologického okrsku Klíčavská pahorkatina. Ty spadají do geomorfologického podcelku Lánská pahorkatina. Nejjižnější části katastru obce Chyňava a jižní část katastru obce Ptice náleží do sousedního geomorfologického okrsku Chyňavská pahorkatina, který je okrskem geomorfologického podcelku Zbirožská vrchovina. Oba geomorfologické podcelky jsou části geomorfologického celku Křivoklátská vrchovina. Nejvýchodnější části Unhošťska náleží již do geomorfologického okrsku Hostivická tabule, který je okrskem geomorfologického podcelku Kladenská tabule v geomorfologickém celku Pražská tabule.

Nadmořská výška sledovaného území se pohybuje přibližně v intervalu 280 – 488 m n. m. Nejvyšších nadmořských výšek dosahují vrcholy v jižní části sledovaného území na pravém

¹⁷ Obec Chyňava.

¹⁸ Obec Ptice.

¹⁹ Rozloha Středočeského kraje činí 11 015 km².

břehu Loděnice. Jmenovitě jde o Tuchonín (488 m n. m.), Vysoký vrch (486 m n. m.),²⁰ Pelechovku (473 m n. m.) a Višňovou (467 m n. m.).

Tab. č. 4 – Geomorfologické začlenění sledovaného území

provincie:	Česká vysočina	
soustava:	V Poberounská soustava	
podstousta:	VA Brdská podstousta	
celek:	VA-2 Pražská plošina	VA-3 Křivoklátská vrchovina
podcelek:	VA-2B Kladenská tabule	VA-3A Zbizožská vrchovina VA-3B Lánská pahorkatina
okrsek:	VA-2B-1 Hostivická tabule	VA-3A-4 Chyňavská pahorkatina VA-3B-1 Klíčavská pahorkatina VA-3B-2 Loděnická pahorkatina

Zdroj: Demek 2006, s. 42.

Uvážíme-li předpoklady pro cestovní ruch z tohoto pohledu, je sledované území rozděleno na dvě nestejně části. Východní – menší část – má díky své ploché, rovinaté, odlesněné, monotónní krajině minimální předpoklady pro cestovní ruch. Nenachází se zde mnoho turistických značek, vede zde jen cyklostezka 0018. Západní část sledovaného území je převážně zalesněná. Některé katastry obcí mají lesnatosti i přes 80 %. Příznivá relativní výšková členitost reliéfu a malý úhel jeho středního sklonu společně s estetickou hodnotou zdejší krajiny dávají krajině příznivé předpoklady pro cestovní ruch – především pro turistiku, cykloturistiku a vyjížďky na koních. Nesmíme zapomenout ani na rekreační běh. Vrcholy Vysoký vrch a Kožová hora vyčnívají nad okolní krajinu, proto se staly bodem k vybudování vyhlídkových míst, ze kterých je dobrý výhled na okolní krajinu.

Klimatická charakteristika sledovaného území je asi následující: část sledovaného území východně od toku Loděnice náleží podle E. Quitta (1971) do teplé klimatické oblasti s označením T2. Údolí toku Loděnice vytváří přechod do sousední, mírně teplé klimatické oblasti s označením MT11, pro kterou je charakteristické dlouhé a teplé léto a krátká, mírně teplá zima (Ložek 2005, s. 45-46).

Průměrné roční teploty vzduchu za posledních 15 let vykazují ve sledované oblasti hodnotu kolem 8 °C. Nejteplejším měsícem v roce je zde červenec s průměrnou denní teplotou v intervalu 17 °C až 18 °C, nejchladnějším měsícem je zde pravidelně leden s

²⁰ Ten je současně nejvyšším bodem správního obvodu ORP Kladno a celého bývalého okresu Kladno.

průměrnou denní teplotou $-2\text{ }^{\circ}\text{C}$ až $-3\text{ }^{\circ}\text{C}$. Změny teploty vzduchu spojené s nadmořskou výškou jsou zde konstantní a nevybočují z obecného normálu. To je způsobeno relativně malou členitostí reliéfu sledovaného území (Ložek 2005, s. 47).

Celkový roční úhrn srážek se ve sledovaném území pohybuje kolem hodnoty 550 mm, kdy nejvlhčím měsícem v roce je červenec s měsíčními úhrny do 80 mm. Nejsušší je vždy únor s úhrny do 35 mm. Dnů se sněhovou pokrývkou je zde přibližně 50 až 60, převážně do 50 cm (Ložek 2005, s. 47-49).

Klima je významným činitelem cestovního ruchu určující rozložení cestovního ruchu v roce. Nadmořské výšky ve vymezeném území nepřesahují 488 m n. m., oblast je teplá až mírně teplá s obvykle malou sněhovou pokrývkou. Z těchto důvodů je zdejší oblast vhodná k cestovnímu ruchu a rekreaci spíše v letních měsících. Při dostatečné sněhové pokrývce se zdejší lesy stávají vhodným místem k provozování běžkového lyžování. Běžkové tratě, tak jak to známe z jiných míst republiky, zde nejsou nikterak udržované. V době dlouhodobých nízkých teplot zamrzá celá vodní plocha Turyňského rybníka. Ta se pak stává „bruslařským areálem“ především místních obyvatel.

Při pohledu na **hydrologické poměry** sledovaného území zjistíme, že velká část území náleží do výrazně protáhlého povodí Loděnice. Ta je často nazývána jako Kačák či nesprávně jako Lodenice. Loděnice je tokem IV. řádu s číslem hydrologického pořadí 1-11-05-001. Pramení pod vrchem Džbán (535 m n. m.) 0,5 km jihozápadně od Kroučové²¹ v nadmořské výšce 478 m n. m. Ústí zleva do Berounky, a to mezi Tetínem a Srbskem v nadmořské výšce 212 m n. m. Délka celého toku je 61,1 km, plocha povodí činí 271,09 km². Hodnota průměrného průtoku (Q_a)²² při ústí je uváděna jako $0,66\text{ m}^3\cdot\text{s}^{-1}$ (Rada 1996, s. 2).

Na sledované území vstupuje Loděnice přibližně v nadmořské výšce 405 m n. m. nad Čelechovicemi na svém přibližně 16,5. říčním kilometru toku.²³ Sledované území opouští v nadmořské výšce 280 m n. m. mezi osadou Chrbiny a Nenačovicemi, což znamená přibližně 48. říční kilometr.²⁴

Na horním toku protéká řeka soustavou řady rybníků. Největším z nich je Turyňský rybník u Kamenných Žehrovič²⁵ o rozloze 43 ha, jedná se o největší vodní plocha na Kladensku (Rada 1996, s. 2).

²¹ Obec v severovýchodní části správního obvodu ORP Rakovník.

²² Průtok je množství vody, které protéká za jednu vteřinu příčným průřezem koryta toku.

²³ Počítáno od pramene.

²⁴ Počítáno od pramene.

²⁵ Již ve sledovaném území.

Na Unhošťsku meandrující Loděnice teče lesnatým, zahloubeným údolím, které se stalo místem k vybudování chatových osad jako Poteplí, Dědkův mlýn, Markův mlýn či Podkozí. Nad Markovým mlýnem se nachází malá vodní nádrž, která se nazývá Okrouhlík. Ta je pozůstatkem koupaliště, které zde bylo otevřeno v roce 1929. Dnes koupaliště nefunguje, nádrž je silně zanesená bahnem a zarostlá rákosím.

Vodácky sjížděný úsek toku je dlouhý 29 km – od Dolního Bezděkova k ústí řeky. Avšak pouze za vyššího stavu vody v jarních měsících, což je dnes díky zanesení koryta toku (hlavně popadanými kmeny stromů či říčními nánosy) a nízkým lávkám v chatových osadách prakticky nemožné a nerealizované (Rada 1996, s. 3).

Díky nedalekému rozvodí mezi povodími Vltavy a Berounky²⁶ nemá Loděnice ve sledovaném území žádné významnější přítoky. Jmenovat můžeme snad jen krátké levostranné přítoky, např. Rozdělovský potok a Černý potok. Z pravostranných přítoků lze uvést Tuchlovický potok nebo Lhotský potok. Méně známý je Žlábek, u jehož břehu se nachází kaplička s poutním místem.

Kromě Loděnice je většina území obce Lány odvodňována Klíčavou. Jedná se o levostranný přítok Berounky, do níž ústí ve Zbečně. Severovýchodní části sledovaného území odvodňuje Zákolanský potok, jehož tok je orientovaný od západu k východu. Ten se v Kralupech nad Vltavou zleva vlévá do Vltavy. Obec Hradečno v nejsevernější části sledovaného území odvodňuje Šternberský potok, který se stává ve Slaném přítokem Červeného potoka.

Povrchové vodstvo představuje jeden ze základních předpokladů pro cestovní ruch. Vliv na něj má zejména v letních měsících. Sledované území nemá z pohledu cestovního ruchu žádný významnější tok. Znatelná je i absence významnějších vodních ploch, které by se staly např. rekreačními zónami s možným vybudováním kempu nebo podobného zařízení. Zdejší vodní plochy jsou nevhodné k přírodnímu koupání, nestaly se ani místem k vybudování chat na jejich březích. Hydrologické poměry tak ve sledovaném území negativně ovlivňují zastoupení forem cestovního ruchu, které podmiňuje přítomnost vodních ploch. Zdejší hydrologické poměry proto můžeme považovat jako jeden z limitujících faktorů k rozvoji cestovního ruchu v tomto regionu. Nejen to se odráží i na množství ubytovacích zařízení v této části Středočeského kraje.

Biogeografickou charakteristiku sledované oblasti nejlépe vystihuje tvrzení, že vymezené území je prostorem, ve kterém přechází odlesněná, již od pravěku intenzivně

²⁶ Nachází se v městské části Kladno – Rozdělov, cca 3 km od toku Loděnice v Kamenných Žehrovicích.

obdělávaná orná půda Kladenské tabule, do krajiny hlubokých lesů Křivoklátska, která se svažuje k údolí řeky Berounky (Ložek 2005, s. 170).

Východní katastry obcí sledovaného území jsou bezlesé, s velkým podílem zemědělské půdy, pro které je typické zastoupení pouze teplomilné a suchomilné vegetace s výskytem např. kavylu vláskovitého, mochny písečné, stepních mateřídoušek, kozince rakouského či ostřice nízké. Dále se zde můžeme setkat s pěchavou vápnomilnou, válečkou prapořitou či čičorkou pochvatou (Ložek 2005, s. 170-172).

Přechod mezi odlišnými krajinnými rázy nastává hlubokým údolím Loděnice, které se stává rozhraním teplé a mírně teplé klimatické oblasti. Zde byly původní černýšové dubohabřiny s ostrůvky kyselých bikových doubrav a smíšených suťových porostů nahrazeny výsadbou lesních monokultur smrku ztepilého, borovice lesní či modřínu opadavého. V bylinném patře se zde můžeme setkat s ochuzenou xerothermní vegetací – např. s koniklecem lučním českým, pěchavou vápnomilnou (Ložek 2005, s. 198).

Pro křivoklátské lesy zasahující do sledovaného území jsou typické černýšové dubohabřiny, teplomilné doubravy, zejména společenstva s mochnou bílou. Ve vlhčích polohách se uplatňují i květnaté bučiny, ovšem ráz lesního krytu je na velkých plochách silně narušen smrkovými a jinými jehličnatými monokulturami. Na malých plochách najdeme i mimořádně zachovalé suťové lesy (Ložek 2005, s. 172).

Na sledovaném území žije typická středoevropská lesní fauna – např. jelen evropský, srnec obecný, prase divoké, jezevec lesní, kuna lesní i skalní, z drobných savců hraboš mokřadní či sysel obecný. Hnízdí zde výr velký nebo čáp černý. Častý je výskyt mloka skvrnitého i čolka horského, kuňky žlutobřiché i ještěrky živorodé. Velký význam má pro ptactvo nově vzniklá vodní plocha Turyňského rybníka, která se stala stanovištěm hnízdícího i tažného ptactva (Ložek 2005, s. 172).

Vezmeme-li v potaz vztah zdejší přírody a cestovního ruchu, můžeme dojít k závěrům, že zalesněná krajina na západě sledovaného území je vhodná zejména k pěší turistice. Má příznivé podmínky k houbaření. Křivoklátské lesy jsou také vyhlášenou loveckou lokalitou. Lánská obora v nejzápadnější části sledovaného území není veřejnosti přístupná. Turyňský rybník je vyhlášenou rybářskou lokalitou. Na toku Loděnice se nachází několik pstruhových, ale i mimopstruhových rybářských revírů. Příroda sledovaného území odpovídá průměrné charakteristice přírody celého Středočeského kraje. Kontrastuje však s přírodou severního Kladenska a Slánska, které jsou bezlesé.

Při pohledu na mapu vztahující se k **ochraně přírody** Středočeského kraje zjistíme, že takřka celá západní a jižní část sledovaného území je nějakou formou ze zákona chráněna.

Evropsky významným velkoplošným, zvláště chráněným územím, které zasahuje i do jihozápadní části sledovaného území, je CHKO a BR Křivoklátsko.²⁷ Na něj v mnohých místech bezprostředně navazuje přírodní park Povodí Kačáku.²⁸ Ten představuje poměrně rozsáhlé území v mnohakilometrové délce podél celého středního toku Loděnice od obce Srby až do obce Loděnice.²⁹ Tento park dále zasahuje do povodí jeho četných, zejména levostranných přítoků, pokud jsou pokryty lesem. Po jejich okrajích probíhají hranice parku (Ložek 2005, s. 198). Dá se říci, že tento přírodní park je společně s tokem Loděnice osou sledovaného území. Do nejsevernějších katastrů obcí vymezeného území zasahuje přírodní park Džbán.³⁰

Ve sledovaném území se nachází i šest maloplošných chráněných území (PP Kalspot, PP Markův mlýn, PP Pod Veselovem, PP Ve Šperkotně, PR Záplavy a NPR Vůznice) a sedmáct chráněných stromů, z nichž asi nejznámější je dub letní, tzv. Svatováclavský.³¹ Stromem známým na Unhošťsku je lípa malolistá, tzv. Svárovská³² (Ložek 2005, s. 206).

Zdejší příroda, mnohdy jako chráněné území, je jednou z největších deviz pro realizaci cestovního ruchu v této oblasti. V okolí Kamenných Žehrovců se nachází dvě přírodovědně velmi ceněné naučné stezky – Drvotova naučná stezka a naučná stezka Mrákavy. Jižně od Lán probíhá naučná stezka v ukázkové části Lánské obory. Významná maloplošná chráněná území jsou, stejně jako naučné stezky a i některé cyklostezky, opatřena informačními tabulemi.

5.2 Socioekonomická charakteristika

Jak připomíná Ložek (2005, s. 172-173) k **obyvatelstvu** Kladenska, je toto území jako jedno z mála ve Středočeském kraji osídleno již od paleolitu. Oblast byla vyhledávána pro velmi příznivý charakter krajiny. Dokládají nám to např. nálezy ve Stochově. Známým dokladem osídlení této části Čech ve střední době bronzové je mohylové pohřebiště u Velké Dobré. Z doby pozdního hallstattu a doby laténské, reprezentují keltské osídlení, je nutno zmínit lokalitu v Tuchlovicích. Zde výzkum zachytil část keltského sídliště s doklady pecí a dalšími projevy železářské výroby. Všechny tyto lokality jsou jmenovány úmyslně, neboť leží přímo ve sledovaném území.

²⁷ Viz. kapitola 6.1.

²⁸ Viz. kapitola 6.1.

²⁹ Loděnice u Berouna, obec ve správním obvodu ORP Beroun mimo sledované území.

³⁰ Viz. kapitola 6.1.

³¹ Viz. kapitola 6.1.

³² Viz. kapitola 6.1.

V obcích sledovaného území žilo k 1. lednu 2010 celkem 29 925 obyvatel. To činí 2,4 % z celkového počtu obyvatel Středočeského kraje.³³ Počet obyvatel podle pohlaví je ve sledovaném území takřka vyrovnaný. Žen zde žije 15 177 (tj. 50,7 % z celku), mužů zde žije méně – 14 748 (tj. 49,3 % z celku). Průměrný věk obyvatelstva sledovaného území činí 40,4 let. Ten je téměř totožný s hodnotou pro celou republiku, která činí 40,6 let. Nejnižší průměrný věk obyvatelstva vykazuje Svárov (34,8 let), nejvyšší naopak Lhota (43,3 let). Průměrná hustota zalidnění sledovaného území činí 125,2 obyvatel/km², což je lehce pod celorepublikovým průměrem,³⁴ ale nad hustotou zalidnění celého kraje, která činí 113,3 obyvatel/km². V rámci sledovaného území existují značné rozdíly. V obci Stochov činí hustota zalidnění 616,8 obyvatel/km², kdežto v nedaleké Bělči pouze 17,6 obyvatel/km². Největším sídlem sledovaného území je Stochov s 5 847 obyvateli, nejméně obyvatel žije v Pavlově – celkem 101.

Dvě obce sledovaného území mají statut města – Stochov a Unhošť. Ta jsou přirozenými centry ve správním obvodu ORP Kladno. Podíl městského obyvatelstva je díky charakteru území jako venkovské krajiny nízký – 32,4 %. Počet obyvatelstva tohoto regionu narostl nejvíce v 60. a 70. letech v souvislosti s rozvojem průmyslové výroby na Kladensku. Specifická situace nastala v nejsevernějších katastrech sledovaného území, kde se těžilo černé uhlí. To nám nejvíce dokumentuje příklad Stochova, který měl v roce 1950 790 obyvatel, v roce 1961 4 032 obyvatel a v roce 1970 zde žilo již 6 275 obyvatel. Stalo se tak po výstavbě nové části Stochova, kdy na zdejším nově vybudovaném sídlišti žili horníci z dolů Tuchlovice a Schöller.

Po událostech v roce 1989 došlo v důsledku restrukturalizace průmyslové výroby k útlumu průmyslu, a tím i k poklesu počtu obyvatelstva ve sledované oblasti. Koncem 90. let však začíná výstavba rodinných domků ve vesnicích v okolí Kladna a počet obyvatelstva ve sledovaném území opět mírně roste, a to díky pozitivnímu saldu migrace.

Administrativně je dnes celá oblast spravována Středočeským krajským úřadem se sídlem v Praze – Smíchově. Většina území náleží do správního obvodu ORP Kladno, obec Chyňava leží ve správním obvodu ORP Beroun, obec Ptice leží ve správním obvodu OPR Černošice.

Zemědělství má i dnes ve vymezeném území velmi významnou roli. Navazuje tak na dlouholetou tradici. Zdejší intenzivní zemědělská výroba těží z dobrých podmínek k této činnosti. Je zde vysoký stupeň zornění půdy, nejvíce ve východních částech sledovaného území. Příznivé podmínky jsou zde k pěstování cukrovky a obilovin. V posledních letech se

³³ K 1. 1. 2010 žilo ve Středočeském kraji 1 247 533 obyvatel.

³⁴ Hustota obyvatelstva v České republice k 30. červnu 2010 činila 133,3 obyvatel/km².

na úkor snížení ploch krmných plodin výrazně rozšířily plochy řepky olejné. V jihozápadní části převládají lesní komplexy (Kolektiv 2000, s. 60).

Z živočišné výroby se zde můžeme setkat s chovem skotu, prasat a ovcí. Touto činností se např. zabývá Agrodružstvo Kačice, Farma Hamouz Žilina či soukromí zemědělci Josef Hájek (Tuchlovice), Jiří Hašek (Velká Dobrá) a František Holeček (Horní Bezděkov). V poslední době narostl chov koní, zejména k rekreačním účelům. Jezdecké stáje ve vymezeném území fungují např. v Pticích a Žilině. V Lánech existuje první farmový chov antilopy losí ve střední Evropě. Návštěvníci obce zde mají možnost navštívit veřejně přístupný výběh.

Hospodářství celého Kladenska bylo po mnoho let založeno na těžkém průmyslu³⁵ a těžbě černého uhlí. Venkov bývalého okresu Kladno, za což se dá považovat i sledované území, byl a je i dnes orientovaný na zemědělskou výrobu. Razantně vzrostlá nezaměstnanost na přelomu milénia, která postihla i obyvatelstvo ve vymezeném území (s maximem v září roku 2003)³⁶, měla mnoho příčin – nepovedenou privatizaci kladenských oceláren, příchod restrukturalizace celého našeho průmyslu apod. K situaci samozřejmě přispěl i útlum těžby černého uhlí na Kladensku. Poslední vozík s černým uhlím v dole Tuchlovice, který leží přímo ve sledovaném území u stejnojmenné obce, byl vytěžen 31. března 2002. Úplně poslední vozík s černým uhlím byl v kladenském revíru vytěžen 30. dubna 2002 v dole Schöller, který leží v těsné blízkosti obce Kačice. Doly kladenského revíru byly na konci června 2002 definitivně uzavřeny. V té době se obyvatelé okresu, tudíž i sledovaného území, museli ucházet o zaměstnání u zaměstnavatelů v Praze a u společností, které budovaly své provozy v zázemí Prahy. Situaci postupně zlepšovalo budování nových výrobních závodů na území samotného správního území ORP Kladno. Jmenovat lze např. kladenskou průmyslovou zónu Kladno – jih. Dalšími průmyslovými zónami ve sledovaném území je průmyslová zóna Stochov a průmyslová zóna Unhošť. Pro obyvatele sledovaného území je určitě výhodou, že na východě tato oblast sousedí s obcemi, v nichž postavily své výrobní a logistické provozovny v těsném zázemí Prahy mnohé nadnárodní společnosti. Na okrajích Prahy se začala stavět nákupní centra, ruzyňské letiště se rozrůstalo. Mnoho lidí zde začalo pracovat v obchodě nebo službách. Správní obvod ORP Kladno tak dnes vykazuje dokonce druhou nejvyšší zaměstnanost ve službách ze všech ORP ve Středočeském kraji.³⁷

³⁵ Především na výrobě oceli, vždyť ocelárny Poldi SONP v době největšího rozmachu v 80. letech minulého století zaměstnávaly kolem 20 tisíc zaměstnanců z celého bývalého okresu Kladno.

³⁶ To činilo 10,5 % nezaměstnaných z celkového počtu ekonomicky aktivních obyvatel celého okresu Kladno.

³⁷ Hned po západně sousedícím správním obvodu ORP Černošice.

Ke konci března roku 2011 činila míra nezaměstnanosti³⁸ v okrese Kladno 9,1 %, kdy k 31. březnu 2011 bylo na Úřadě práce v Kladně evidováno celkem 8 312 uchazečů o zaměstnání.³⁹

Dopravní infrastruktura sledovaného území se dá charakterizovat poměrně hustou sítí silnic vše kategorií. Hlavní osu tvoří rychlostní komunikace R6 Praha – Karlovy Vary. Před dvěma lety byl kompletně dokončen úsek Praha – Nové Strašecí, který je napojen na „jihozápadní“ pražský okruh. Z tohoto důvodu je sledované území napojeno na hlavní dálniční síť republiky. Jižně od sledovaného území prochází dálnice D5 Praha – Plzeň – Norimberk. Z tohoto důvodu je území dobře dostupné i ze západních Čech. Osu celého území ve směru sever – jih tvoří silnice č. 101 Kladno – Unhošť – Rudná u Prahy a č. 118 Kladno – Kyšice – Beroun. Jejich technické parametry však dnes neodpovídají potřebné kapacitě.

Nejsevernější částí sledovaného území prochází železniční trať ČD 120 Praha Masarykovo nádraží – Kladno – Lužná u Rakovníka – Rakovník/Chomutov. Významnějšími stanicemi jsou Unhošť, Kamenné Žehrovice a Stochov. Tato trať je zahrnuta do systému Pražské integrované dopravy, což z ní dělá poměrně levný způsob dopravy do regionu. Jízdní řády jsou sestaveny tak, aby spoje navazovaly i na další spoje v této části Středočeského kraje. Jejich frekvence je po celý den poměrně častá.⁴⁰

Jižní a západní část sledovaného území je dostupná pouze autobusovou dopravou. Tu zajišťuje ČSAD MHD Kladno, a. s. Tyto spoje, vedoucí většinou z Kladna, jsou rovnoměrně rozložené po celý den. Rekreační oblast Unhošťska je dobře dostupná i o víkendech, kdy spoje ČSAD Kladno MHD, a. s. do této oblasti vedou z Kladna, ale i z pražských Dejvic. Obyvatelé obcí ležících na „staré karlovarské silnici“ mohou využít i služeb rakovnické společnosti Anexia, s. r. o., která zde provozuje linku Praha – Rakovník.

Územím prochází několik cyklostezek – např. č. 0017 a 0018 vedoucí okolo Kladna, č. 0049 vedoucí z Lán do Nižboru v nejzápadnějších částech sledovaného území, č. 201 prochází celé sledované území ve směru západ – východ a mnoho kilometrů turisticky značených cest. Koncentrují se především do zalesněných částí sledovaného území.

Z hlediska předpokladů pro cestovní ruch lze dopravní infrastrukturu sledovaného území hodnotit jako dostačující. Území se stalo dobře dostupné po silnicích napojených na celorepublikovou síť. Autobusová a železniční doprava vyhovuje potřebám místních obyvatel, ale i turistů. Všechny soupravy ČD bývají na trati 120 plně přizpůsobeny k transportu jízdních

³⁸ Ta představuje poměr počtu nezaměstnaných a celkového počtu pracovních sil.

³⁹ Převzato z: <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/mes> (8. 4. 2011).

⁴⁰ I o víkendech.

kol. Problémem je snad někdy velká vzdálenost nádraží od obce samotné⁴¹ a častá zpoždění spojů vyplývající z toho, že tato frekventovaná trať je stále jednokolejná.

Mezi **ostatní služby** (zařízení sloužící nejen cestovnímu ruchu) řadíme především stravovací zařízení. Ta se ve vymezeném území nalézají v dostačující míře, většinou jsou součástí ubytovacích zařízení. Prakticky v každé obci se nachází restaurační zařízení nabízející stravování na různé úrovni. Ta fungují i v rekreační zóně podél toku Loděnice.

Mezi další služby patří kulturní, sportovní a zábavní zařízení. Těch se ve sledované oblasti nenalézá mnoho. Širší nabídka se nachází za hranicemi sledovaného území, především ve městě Kladně. Z kulturních zařízení provozovaných přímo ve vymezeném území jsou činné pouze kulturní domy ve Stochově a Velké Dobré. Sportovní zařízení představují devítijamkové golfové hřiště a osmnáctijamkový adventure golfový⁴² areál v Horním Bezděkově, sportovní letiště ve Velké Dobré nebo již zmíněné jezdecké oddíly v Pticích a Žilině. V řadě obcí se nachází areál fotbalového hřiště, tenisové kurty nebo tělocvična, která se dá pronajmout. Samostatný plavecký bazén se funguje v Tuchlovicích. Ten je vybaven i saunou, ta je provozována i ve Stochově. Zde se nachází i jediné kino ve vymezeném území. Zábavní zařízení se ve sledovaném území nenalézají.

Speciální zařízení představují ve vymezeném území pouze infocentra ve Stochově a Unhošti.

Základní komunální služby – jako obchody nebo pošty – se nalézají téměř v každé obci. Služby jako kadeřnictví a holičství, cykloservisy, fotopotřeby se nacházejí ve větších obcích. Banky poskytují své služby ve Stochově a Unhošti. Tato města mají i svoji městskou policii, jsou zde i služebny státní policie. Zdravotnická zařízení se ve vymezeném území neprovozují, ve větších obcích mají své ordinace praktičtí, dětští a někteří odborní lékaři.

Ostatní služby zastoupené ve sledovaném území se z hlediska cestovního ruchu nijak nevykrají republikovému standardu a jsou rovnoměrně rozloženy po celém sledovaném území, kdy jejich lokalizaci určuje velikost sídla.

Sledované území je z hlediska obyvatelstva zalidněno nad průměrem celého Středočeského kraje. Příčinu můžeme hledat v jeho lokalizaci v zázemí Prahy – uprostřed Čech. Pražská aglomerace nabízí i větší možnosti zaměstnání pro zdejší obyvatelstvo. Po roce 1989 je díky restrukturalizaci celého hospodářství v České republice ve službách zaměstnáno nejvíce zdejšího ekonomicky aktivního obyvatelstva. To s sebou přináší i vyšší průměrné mzdy než v celém kraji. Ve sledovaném území tak převládá průmyslově-obytná funkce. Díky

⁴¹ Např. nádraží Unhošť leží přibližně 2 km od unhošťského náměstí.

⁴² Jedná se v podstatě klasický golf zmenšený do velikosti minigolfových drah.

této poloze je zde dobrá vybavenost infrastrukturou – především dopravní. Většina komunálních služeb je ve vymezeném území dobře dostupná. Ty chybějící se nalézají v nedalekém městě Kladně. Díky malé atraktivitě území z hlediska cestovního ruchu je zde malé zastoupení materiálně-technické základny cestovního ruchu a speciálních zařízení cestovního ruchu. Je zde však jedna z největších koncentrací objektů druhého bydlení v celé České republice.

6. CHARAKTERISTIKA CESTOVNÍHO RUCHU NA UNHOŠŤSKU A STŘEDNÍM TOKU LODĚNICE

Při pohledu do literatury – např. Holeček (2005), Vystoupil (2006) rozdělující Českou republiku na jednotlivé oblasti a střediska cestovního ruchu zjistíme, že sledované území podle této regionalizace náleží do oblasti Praha a střední Čechy. Např. Holeček (2005, s. 51) uvádí, že střední Čechy tvoří přirozené zázemí hlavnímu městu. Široké okolí města představuje rozsáhlé rekreační zázemí obyvatel Prahy. Obecně k nejcennějším oblastem zde patří lesní partie. Můžeme je chápat jako nejvýznamnější lokalizační předpoklad cestovního ruchu v této oblasti. Lesní partie mají největší význam k realizaci rekreačního cestovního ruchu a jednoduchých forem sportovně-turistického cestovního ruchu.

6.1 Přírodní atraktivita

Na cestovní ruch má vliv charakter krajiny. Ten určuje atraktivitu prostředí. Nejnavštěvovanější a nejvyhledávanější lokality sledované oblasti z pohledu přírodních atraktivit leží na jihozápadě vymezeného území. Důvod můžeme hledat právě v poměrně vysokém zalesnění zdejší krajiny. V návaznosti na to se zde můžeme setkat s vybudovanější infrastrukturou cestovního ruchu – zejména turistickými stezkami a cyklostezkami, větší nabídkou ubytovacích a stravovacích služeb.

K největším přírodním atraktivitám z pohledu cestovního ruchu ve sledovaném území patří:

- *Přírodní park Povodí Kačáku*⁴³ – rozprostírá se podél většiny toku Loděnice, který protéká vymezeným územím. Na jeho území se nachází nejvýznamnější lokality sledovaného území z přírodovědného hlediska. Mnohé z nich jsou součástí naučných stezek a jsou opatřeny informačními tabulemi.
- *CHKO Křivoklátsko*⁴⁴ – zasahuje do sledovaného území v jeho jihozápadní části. Předmětem ochrany je mimořádné bohatství flóry a fauny ve zdejších lesích.⁴⁵ Nejcennější lokality celé CHKO se nachází mimo sledované území.⁴⁶ Ve sledovaném

⁴³ Ustanoven v roce 1998 okresními úřady Beroun, Kladno a Praha – západ s celkovou rozlohou 4 673 ha.

⁴⁴ CHKO Křivoklátsko o rozloze 630 km² byla vyhlášena 24. 11. 1978, pro své vysoké přírodovědné hodnoty byla oblast Křivoklátska dne 1. 3. 1977 prohlášena organizací UNESCO za biosférickou rezervaci.

⁴⁵ Lesnatost v CHKO Křivoklátsko činí 62 %, což vysoko překračuje celostátní průměr lesnatosti v pahorkatině a vrchovině.

⁴⁶ Jde především o meandrovité údolí řeky Berounky, která vytváří osu celého území CHKO Křivoklátsko.

území patří k nejcennějším přírodním partiím území NPR Vůznice, které však není veřejnosti přístupné.

- *Přírodní park Džbán*⁴⁷ – rozprostírá se v nejsevernějších částech sledovaného území, což jsou zároveň nejvýchodnější části vlastního přírodního parku. Ty nepatří mezi nejhodnotnější části chráněného území. Předmětem ochrany jsou zde lesní komplexy v předhůří Džbánu.⁴⁸
- *Turyňský rybník* – jedna z mála a zároveň největší z vodních ploch na celém Kladensku. Jeho rozloha činí 43 ha. Místně se mu také říká „Záplavy“. Kvůli zvýšenému obsahu škodlivých látek v usazeninách a silné eutrofizaci vod hygienici již řadu let nepovolují se zde koupat. Oblast je i přesto vyhledávanou rybářskou lokalitou.⁴⁹
- *Lesy v zázemí města Kladna* – město Kladno obklopuje prstenec lesů. Na mnohých místech – především v jižní části, v lokalitě „Lapák“ – je tento les udržovaný a zdejší lesopark tvoří pro město přirozenou rekreační zónu. Ten na mnohých místech přechází i do obcí sledovaného území. Nachází se zde udržované a nejkvalitnější cyklostezky na Kladensku. Jejich počet se neustále zvyšuje.
- *Lánská obora* - ohrazená část křivoklátských lesů o rozloze 2 144 ha jižně od lánského zámku se zvláštním režimem. Je veřejnosti nepřístupná, chová se tu především jelen evropský. Obora je určená pro reprezentační myslivost. V přístupné části byla zřízena 3,5 km dlouhá naučná stezka s vyhlídkou pro pozorování zvěře v jejím přirozeném prostředí. Svého času to byla největší obora v našich zemích.⁵⁰
- *Maloplošná chráněná území* – ta představují PP Kalspot, PP Markův mlýn, PP Pod Veselovem, PP Ve Šperkotně, PR Záplavy a NPR Vůznice.
- *Svatováclavský dub* – patří mezi nejstarší stromy v Čechách. Podle pověsti tento strom zasadila sv. Ludmila při narození svého vnuka sv. Václava v roce 903 na hradě, který tu kdysi stával. Dnes se jedná víceméně o torzo stromu o obvodu 850 cm a předpokládaném stáří 700 až 1 000 let.
- *Svárovská lípa* – její stáří se odhaduje na 150 let. Stojí u obce Ptice a je výraznou dominantou krajiny nad východními svahy nad tokem Loděnice.

Ve sledovaném území se nenachází žádná významnější přírodní památka, která by měla větší potenciál pro cestovní ruch. Zákonem chráněná území jsou zde spíše maloplošného

⁴⁷ Vyhlášen v roce 1994 okresními úřady v Lounech a Rakovníku, v roce 1996 i okresním úřadem v Kladně. Dnes má rozlohu 416 km² a představuje jeden z nejrozsáhlejších přírodních parků v České republice.

⁴⁸ Džbán je tektonicky vyzdvižená tabule z křídových usazenin mezi Rakovníkem a Louny.

⁴⁹ Převzato z: <http://www.kamennehrovice.cz/turynsky-rybnik/d-1008/p1=1017> (9. 11. 2010).

⁵⁰ Převzato z: <http://www.lany.cz/cz/lanska-obora> (28. 12. 2010).

charakteru. Velkoplošná chráněná území – jako např. CHKO Křivoklátko a Přírodní park Džbán – vstupují do vymezeného území jen okrajově, jejich nejcennější přírodní partie leží za hranicemi Unhošťska a středního toku Loděnice. Nejatraktivnější území představuje Přírodní park povodí Kačáku, který slouží ke krátkodobé rekreaci obyvatelstva.

6.2 Kulturně-historické atraktivity

Sledované území není bohaté na kulturně-historické atraktivity. Ty, které se zde vyskytují, mají pouze regionální význam. Kulturně-historické atraktivity republikového významu leží za hranicemi sledovaného území v jeho těsné blízkosti. Jmenovat můžeme např. památník Lidice, hrad Křivoklát či hradiště s rotundou v Budči. Za významnou památku, která má celorepublikový význam, můžeme považovat pouze zámek v Lánech, který však není po většinu sezóny přístupný veřejnosti. Na nedalekém místním hřbitově je pochován první československý prezident T. G. Masaryk a jeho rodina.

Kulturně-historické památky ležící přímo ve sledovaném území jsou:

- *Zámek Lány* – renesanční zámek, původně lovecké sídlo císaře Rudolfa II. z roku 1592. V červenci roku 1921 koupil několikrát přestavovaný zámek československý stát jako letní prezidentské sídlo. To hojně využíval první československý prezident T. G. Masaryk. Po jeho smrti hlavy státu do Lán moc nejezdily. Tradici obnovil až V. Havel. Zámek s přilehlým parkem o rozloze asi 110 ha je po většinu roku veřejnosti nepřístupný.
- *Hrob T. G. Masaryka a jeho rodiny na lánském hřbitově* – po své abdikaci v roce 1935 T. G. Masaryk se svojí rodinou na lánský zámek přesídlil natrvalo. Zde také 14. září 1937 zemřel. Pohřben byl do rodinné hrobky na místním hřbitově. Společně s ním tu jsou uloženi i jeho manželka Charlotta, syn Jan⁵¹ a dcera Alice (David, Soukup 2007, s. 146).
- *Městská památková zóna Unhošť* – město připomínané již za doby Přemysla Otakara II. Od roku 2002 je místní historické jádro chráněno jako městská památková zóna. Za hlavní dominantu můžeme považovat původně gotický kostel sv. Petra a Pavla, později barokně přestavěný. Dále zde můžeme najít malý pozdně barokní zámek, novorenesančně přestavěnou radnici, renesanční lékárnu či komplex barokních domů (David a Soukup 2007, s. 286-287).
- *Hrad Jenčov* – leží u obce Běleč v přírodní rezervaci Vůznice. Byl to lovecký hrad založený pravděpodobně za Václava II., který vládl v letech 1278 až 1305.

⁵¹ Jan Masaryk (1886 – 1948), v letech 1940 – 1948 ministr zahraničních věcí ČSR.

- *Objekty vnějšího opevnění Prahy z let 1936 až 1938*⁵² – na Unhošťsku a na středním toku Loděnice dnes najdeme už jen tři „řopíky“.⁵³ Jsou to objekty v Doksech nad rybníkem,⁵⁴ poblíž Jupova mlýna v Dolním Bezděkově⁵⁵ a v náspe silnice vedoucí z Dolního Bezděkova do Bratronic.⁵⁶ Posledně jmenovaný objekt je zrekonstruován a přístupný veřejnosti.

6.3 Ostatní atraktivita

Mezi ostatní atraktivita patří podle Mirvalda (1996, s. 21) památky, které vybudoval člověk pro zpříjemnění svého volného času, pro svoji radost nebo které dnes připomínají stará řemesla. Tyto atraktivita nejsou přímo ve sledovaném území mnoho zastoupeny. Nejvýznamnějšími zde jsou:

- *Mlýny na Loděnici a Černém potoce* – pocházejí z doby, kdy se využívala síla vodních toků mlynářů. Ve sledovaném území se nacházela největší koncentrace těchto staveb na poměrně malém úseku toku Loděnice pod obcí Družec a na jejím levostranném přítoku – Černém potoce. Do dnešní doby se nám zachovaly mlýny na Loděnici,⁵⁷ a sice Nový mlýn, Jupův mlýn, Mostecký mlýn, mlýn Roučmída, mlýn v Poteplí (Proškův), Kyšický mlýn, Dědkův (Křížový) mlýn, Červený mlýn, Markův (Bočkův) mlýn, Horní podkozský mlýn a Dolní podkozský mlýn. Na Černém potoce do dnešní doby stojí⁵⁸ Kalivodův (Kalvodův nebo Kopřivův) mlýn, Suchý (Bozděchův) mlýn a Nový (Nebeský) mlýn. Z hlediska cestovních ruchu je v dnešní době nejvýznamnějším Proškův mlýn, který je součástí minimuzea mlynářství v Uhnošti.
- *Skanzen dřevěného uhlí u Lhoty* – nabízí kompletní ukázkou tradiční výroby dřevěného uhlí v křivoklátských lesích.⁵⁹ Nachází se zde i tematicky zaměřená naučná stezka se 14 zastaveními.
- *Rozhledna Kožová hora* – stojí na stejnojmenném vrchu (456 m n. m.) u Pleteného Újezdu, což je jedno z nejvyšších míst bývalého okresu Kladno. 10. a 11. května 1930 se

⁵² Ty byly budovány v širokém oblouku od Mělníka po Slapy v okolí Prahy v letech 1936 – 1938. Jejich úkolem bylo zastavení, popř. zpomalení postupu nepřítele po prolomení hraničních postavení.

⁵³ Slangový výraz pro malou pevnůstku – objekt lehkého opevnění, který vycházel ze zkratky ŘOP – Ředitelství opevňovacích prací.

⁵⁴ Objekt s označením A4/17/A-180.

⁵⁵ Objekt s označením A4/50/A-220z.

⁵⁶ Objekt s označením A4/51/A-200-zvláštní.

⁵⁷ Výčet je uveden po směru toku.

⁵⁸ Výčet je uveden po směru toku.

⁵⁹ Historie pálení dřevěného uhlí na Křivoklátsku spadá do doby přibližně 500 let před naším letopočtem.

zde otevřela chata s 35 metrů vysokou rozhlednou. Součástí chaty je i restaurace. Celý objekt – včetně samotné rozhledny – se nedávno zrekonstruoval. Chata je otevřená celoročně, rozhledna je přístupná v otevírací době restaurace.

- *Rozhledna na Vysokém vrchu* – vrchol s nadmořskou výškou 486 m n. m. dominuje celému Unhošťsku. Údolí Loděnice v těchto místech převyšuje o takřka 160 metrů. Na vrcholu byla v září 2007 vybudována trémová, 10 metrů vysoká konstrukce s vyhlídkou. Na vrchol nevede žádná oficiální turistická značka, což snižuje potenciál tohoto místa.
- *Sportovní letiště Velká Dobrá* – veřejné vnitrostátní civilní letiště vybudované v 50. letech minulého století. Jeho součástí je jediná – 1 km dlouhá a 140 m široká – travnatá startovací a přistávací dráha. Je domovským letištem Aeroklubu Kladno, který zde pořádá letecké kurzy a vyhlídkové lety v malých letadlech a kluzácích.⁶⁰
- *Těžební prostor „Žehrováku“ u Kamenných Žehrovic* – u obcí Kamenné Žehrovice a Doksy se v minulosti těžil ve zdejších lomech kvalitní pískovcový kámen, který se dovážel již ve 14. století do Prahy. Je známo, že byl použit při výstavbě některých významných staveb za vlády Karla IV. Dále se z něj opracováním vyráběly také mlýnské kameny, hraniční mezníky, kamenná schodiště, rámy oken a dveří, sochy apod. Pozůstatky této činnosti můžeme i dnes pozorovat v okolních lesích. Mnohé bývalé lomy byly zaplaveny a tvoří krásný kout zdejší přírody. Nejatraktivnějšími lokalitami vede Drvotova naučná stezka a naučná stezka Mrákavy.⁶¹

Z tohoto seznamu lze vyčíst, že skanzen dřevěného uhlí a mlynářského řemesla, lokalita těžby „Žehrováku“ nám představují netradiční řemesla. Veřejnosti přístupné „řopíky“ z doby před 2. světovou válkou nám zase přibližují část československé historie. V těchto objektech lze vidět dobrý potenciál např. v podobě tematicky organizovaných školních výletů. Jejich struktura se dá doplnit o návštěvu podobných objektů za hranicemi sledovaného území. Jedná se především o hornický skanzen Mayrau ve Vinařicích u Kladna, muzeum těžby a dopravy vápence v Českém krasu – tzv. Solvayovy lomy u Svatého Jana pod Skalou, důlní expozici v železnorudném dolu Chrutenice – nazývaný jako Chrutenická šachta, prohlídku provozů sklárny Rückl Crystal v Nižboru, ukázkou ruční hutní sklářské výroby ve sklárně Glasstar v Nenačovicích, Hamousův statek ve Zbečně, národopisné muzeum v Třebízi, veřejnosti přístupný „řopík“ ve Smečně s vojenským skanzenem, vojenský skanzen Studánka u Horního Bezděkova, ale i pietní areál v Lidicích. Nelze opomenout „pseudohrad“ Červený Újezd, což je soukromá stavba postavená v letech 2001 až 2002. Jedná se o areál parku, přilehlé zahrady

⁶⁰ Převzato z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Leti%C5%A1t%C4%9B_Kladno (17. 2. 2011).

⁶¹ Převzato z: <http://www.obecdoksy.cz/historie> (5. 11. 2010).

a skanzen, kdy záměrem stavby bylo postavit naším stylem historizující objekt vycházející z tradičních řemeslných postupů a odpovídající nárokům současnosti.⁶²

V neposlední řadě nesmíme opomenout nově otevřenou zoologickou zahradu Zájezd ležící 5 km severovýchodně od Lidic poblíž rychlostní komunikace R7 Praha – Chomutov.

6.4 Profil návštěvníka sledovaného území

Typickým návštěvníkem sledovaného území bude pravděpodobně dvougenerační rodina (rodiče s dětmi, prarodiče s potomky), dále manželské páry ve vyšším produktivním věku či v poproduktivním věku nebo sportovně založení jedinci vázaní na vlastnictví objektu individuální rekreace – zpravidla chaty – v této lokalitě. Důvodem jejich vycestování do této lokality bude zpravidla chuť strávit volné dny – zpravidla víkendové – právě ve svých nemovitostech. Tento čas budou vyplňovat nejspíše různými aktivitami v přírodě – od sportovně-turistických, poznávacích, až po sběr lesních plodů. Jako účastníci příměstské rekreace docestují do vymezeného území individuální či veřejnou dopravou nebo na kole z místa svého bydliště, popř. z jiných lokalit. Ubytují se většinou právě ve svých soukromých objektech individuální rekreace nebo zde stráví jeden den bez zájmu o ubytování. Z charakteru území – jako příměstské rekreační zóny – se dá vydedukovat, že jejich trvalým bydlištěm bude nejspíše západní část Středočeského kraje, popř. Praha a budou do této destinace cestovat pravidelně. Turisté z jiných částí naší republiky do sledovaného území – s výjimkou Lán – mnoho nepřijíždějí. Důvod můžeme spatřit v malé atraktivitě sledovaného území.

Další skupinu budou nejspíše představovat zaměstnanci různých společností působící v nedaleké Praze. Ti sem dojedou za účelem konání kongresů, firemních školení, oslav nebo sportovně založených teambuildingových akcí v ubytovacích zařízeních k tomu vybavených. Tito návštěvníci sem dojedou zpravidla v pracovních dnech a ubytují se zde. Podobné zájmy – navýšené o pořádání svatebních oslav – budou mít i skupiny movitějších přátel, kteří sem cestují naopak o víkendech. Ubytovací zařízení vyšších tříd – hlavně na Unhošťsku – se na tuto klientelu specializují.

Ze zahraničních návštěvníků, kteří navštěvují sledované území a ubytují se ve zdejších ubytovacích zařízeních, jsou to především Poláci, Němci, Slováci, Nizozemci, Dánové a

⁶² Převzato z: <http://www.hrad-cervenyyjezd.cz/cze/index.html> (17. 11. 2010).

Rakušané.⁶³ Některá z ubytování v soukromí ve sledovaném území provozují občané Ruské federace, z čehož se dá usuzovat, že hosty v těchto objektech budou ruský hovořící turisté.

6.5 Postavení sledovaného území z pohledu cestovního ruchu

Z atraktivit cestovního ruchu ve sledovaném území se jeví jako nejvýznamnější příroda přírodního parku Povodí Kačáku, který navazuje na CHKO Křivoklátsko. Zde hledal „klid v přírodě“ na lánském zámku i již připomínaný T. G. Masaryk. Lány⁶⁴ se tak staly jednou z nejvyhledávanějších obcí ve sledovaném území. Nesmíme opomenout prstenec lesů v okolí Kladna s vhodnými podmínkami pro příměstskou rekreaci a sport. Mezi nejvýznamnější lokality tohoto území patří okolí Turyňského rybníka. Ve sledovaném území se nachází i řada netypických muzeí, která skrývají potenciál pro určitou cílovou skupinu turistů.

Z hlediska destinací cestovního ruchu celého Středočeského kraje má sledované území zjevné periferní postavení. Příčinu můžeme hledat v absenci významnějších lokalizačních předpokladů cestovního ruchu.

Jih vymezeného území představuje oblast s největší koncentrací objektů individuální rekreace (tzv. druhého bydlení) v rámci celé České republiky. Navazuje tak na podobné oblasti v zázemí Prahy – na Posázaví, okolí Slapské přehrady a dolní Poberounsko.

Sousední západní a jižní oblasti (Křivoklátsko a Český kras) představují trochu paradoxně destinace cestovního ruchu s jednou z největších koncentrací přírodních atraktivit. O tom vypovídá i to, že patří mezi turisty nejvyhledávanější regiony v celém Středočeském kraji.

⁶³ Zdroj: Zahraniční hosté v hromadných ubytovacích zařízeních ve Středočeském kraji podle zemí 2008. http://www.czechtourism.cz/files/statistiky/reporty_kraje/zahr_hoste/20_11_09_stredocesky_zahranicni_hoste_u_byt_zar_podle_zemi_2008.pdf (15. 4. 2011).

⁶⁴ Jsou považovány za „vstupní bránu“ do Křivoklátska.

7. ANALÝZA DISTRIBUCE LŮŽKOVÝCH KAPACIT A DOPROVODNÝCH SLUŽEB

Pro přehlednost analýzy dat jsou jednotlivé obce spojeny do osmi logických svazků. Rozmístění ubytovacích zařízení není totiž ve všech obcích sledovaného území rovnoměrně rozložené. Ve vymezeném území se nacházejí i obce s absencí ubytovacích zařízení.

Jednotlivé podkapitoly obsahují stručnou charakteristiku příslušného území. Zjištěné údaje o současném stavu ubytovacích zařízení jsou prezentovány pomocí přehledných tabulek. Ty obsahují jmenný výčet ubytovacích zařízení, jejich kategorii a uvádí celkový počet lůžek a pokojů v nich nabízených. To nám poskytuje přehled kvantitativních parametrů, kvalitativní stránka je podchycena v uvedené tabulce klasifikací v nich poskytovaných doprovodných služeb.⁶⁵

Vlastní analýza představuje – jak již bylo zmíněno v kapitole 4.3 – přiblížení prostorového rozmístění ubytovacích zařízení v dané obci. Snahou je i vystižení primárních příčin. Zohledněno je i prostředí, ve kterém se dané ubytovací zařízení nachází. Rovněž je popsán jeho všeobecný přínos pro řešenou lokalitu.

Součástí každé z podkapitol jsou grafy, které nám ukazují absolutní počet lůžkových kapacit v řešeném území. Grafy jsou rozděleny na základě kategorizace a klasifikace ubytovacích zařízení.

7.1 Hradečno, Kačice a Stochov

Hradečno, Kačice a Stochov představují sporadicky zalesněné obce v severozápadní části sledovaného území na rozhraní správních obvodů ORP Kladno, ORP Rakovník a ORP Slaný. V těchto místech vstupuje tok Loděnice na území sledovaného regionu. Obce nemají z hlediska cestovního ruchu prakticky žádný význam, což se projevuje i na množství ubytovacích zařízení v této lokalitě.

Město Stochov – jedno z pěti měst ve správním obvodu ORP Kladno⁶⁶ – je považováno za rodiště sv. Václava. V městské části Honice stojí tzv. Svatováclavský dub,⁶⁷ který představuje jedinou významnější atraktivitu z hlediska cestovního ruchu v této části sledovaného území.

⁶⁵ Na základě tabulky č. 3 – Kategorizace a klasifikace doprovodných služeb ubytovacích zařízení (kap. 4.2.3).

⁶⁶ Další jsou: Buštěhrad, Kladno, Libušín a Unhošť.

⁶⁷ Viz. kapitola 6.1.

Jelikož měl sv. Václav údajně sto chův, dostalo se původní vsi i jména Stochov (Kol. autorů 2000, s. 110). Město žije bohatým kulturním životem, a to díky místnímu kulturnímu domu.

V Kačici se nesetkáme ani s připomínkou, že se na území obce nacházelo slovanské pohřebiště z 9. století. Během náhodného nálezu ve 30. letech minulého století zde byl objeven zlacený gombík, který je dnes vyobrazen na naší dvoukoruně. Je to i místo, kam prezident T. G. Masaryk nesčetněkrát vyjížděl z nedalekého lánského zámku na projížďky na koni.⁶⁸

Obec Hradečno stojí jednoznačně na periférii zájmu turistů. Nedaleko se nachází Smečno se svým zámkem a bývalé lázně Šternberk, kde se léčil i K. H. Borovský.

Počet ubytovacích zařízení v této lokalitě odráží potřeby turistů. V řešeném území se nachází 3 ubytovací zařízení s celkovou kapacitou 76 lůžek. Kategorie ubytovacích zařízení jsou rozloženy rovnoměrně – nachází se zde po jednom hotelu, turistické ubytovně a ubytování v soukromí. Všechna jsou klasifikována jako standardně vybavená.

Ve Stochově se nalézají jediné ubytovací zařízení – *turistická ubytovna TK Stochov* s kapacitou 24 lůžek. Ubytování hostů je zde zpravidla vázáno na pořádané sportovní akce zdejšího tenisového klubu. Častá jsou zde ubytování školních výletů, skupin dětí apod. V současné době je však 11 lůžek pronajato dlouhodobě, což znemožňuje ubytování větší skupině.

Jiné ubytování se přímo v tomto městě nenachází. V městské části Slovanka, na křižovatce „staré“ karlovarské silnice a silnice do Lán, je provozován *hotel Slovanka*. Jeho věhlas – jako „motorest“ na státní silnici – se vytratil s otevřením úseku rychlostní komunikace R6 Praha – Nové Strašecí. Atraktivita této lokality je omezena tím, že se v této městské části nenacházejí kromě čerpací stanice žádné služby. Nedaleké nádraží ČD Stochov je výchozím bodem pro návštěvníky Lán.

V Kačici lze využít služeb jediného provozovaného ubytování v soukromí v této lokalitě – *ubytování v soukromí Frolíková Hana*.

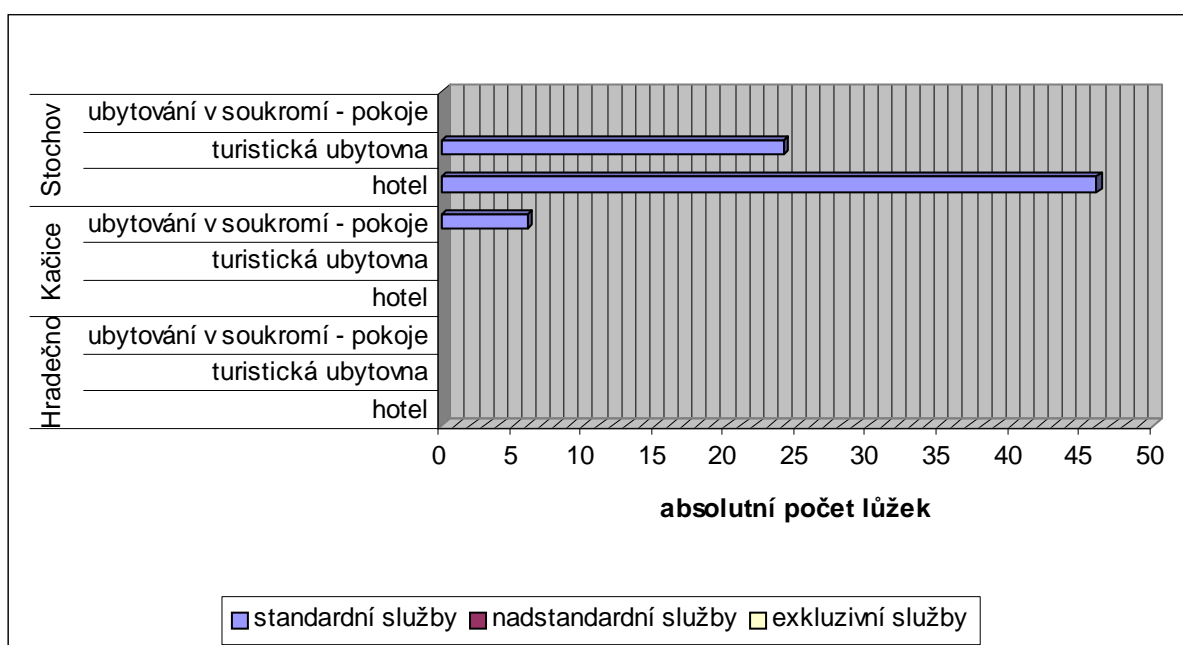
⁶⁸ Převzato z: <http://kacice.cz/historie> (6. 11. 2010).

Tab. č. 5 – Přehled ubytovacích zařízení v obcích Hradečno, Kačice a Stochov (k 31. 12. 2010)

	Obec	Název/provozovatel ubytovacího zařízení	Počet lůžek	Počet pokojů/apartmánů	Kategorie ubytovacího zařízení	Klasifikace doprovodných služeb
1.	Kačice	<i>Frolíková Hana</i>	6	2	Ubytování v soukromí - pokoje	Standardní
2.	Stochov	<i>Hotel Slovanka**</i>	46	14	Hotel	Standardní
3.	Stochov	<i>TK Stochov</i>	24	6	Turistická ubytovna	Standardní

Zdroj: Vlastní šetření (2010).

Graf č. 1 – Počet lůžek a klasifikace doprovodných služeb v obcích Hradečno, Kačice a Stochov (k 31. 12. 2010)

Zdroj: Vlastní šetření (2010).

7.2 Doksy, Kamenné Žehrovice a Tuchlovice

Tyto obce se nacházejí v těsné blízkosti Kladna v okolí Turyňského rybníka. Obce mají především příměstský charakter, nenacházejí se zde typická zázemí vesnice. Dominuje zde obytná funkce sídla, což může vidět i na minimálním počtu zastoupení objektů individuální rekreace – pouze 13 chat.

V těchto místech je les (místy lesopark) obklopující Kladno nejudržovanější, plný značených⁶⁹ i neznačených stezek, které jsou vhodné k turistice, cykloturistice, hipoturistice a rekreačnímu běhu. Oblast se proto stala tradičně vyhledávanou rekreační zónou v zázemí Kladna – především ke krátkodobé rekreaci. Počátky tohoto můžeme spatřovat u začátku organizované turistiky na Kladensku.⁷⁰

K dispozici jsou zde pouze 2 ubytovací zařízení s celkovou kapacitou 145 lůžek. Obě leží shodně v sídelní části Tuchlovic – v Srbech.

Vybavení *hotelu Astra* nedaleko nádraží Kamenné Žehrovice lze klasifikovat jako nadstandardní a dnes představuje nejluxusnější ubytování v blízkosti Kladna a – trochu paradoxně – i v Kladně samotném.⁷¹ V Kladně se dnes hotel na rovnocenné úrovni po uzavření tradičního hotelu Kladno na kladenském náměstí Sítňá nenachází. Za pozitivum můžeme považovat kapacitu hotelu (105 lůžek), nadstandardní škálu doprovodných služeb a specializaci na kongresový cestovní ruch. Jako negativní lze spatřovat špatnou dostupnost této lokality veřejnou dopravou,⁷² její odlehlost a samotu a vzdálené komunální služby.

Hotel Fiala – ležící v Srbech u břehu Turyňského rybníka naproti tradiční výletní restauraci Racek – je vybaven standardně, nabízí ubytování skupiny do 40 hostů. Z doplňkových služeb hotelu lze vytknout dispozici projekční techniky. Negativní – stejně jako v případě nedalekého hotelu Astra – je špatná dostupnost lokality veřejnou dopravou.

Na internetu se nabízí inzerce *penzionu Bauer* v Doksech. Toto ubytovací zařízení mělo charakter ubytování v soukromí a dnes již není provozováno.

Ve škále ubytovacích zařízení řešených obcí dnes chybí právě levnější ubytování typu ubytování v soukromí. Z kvantitativního pohledu je počet lůžkových kapacit dostačující a zřízení nového ubytovacího zařízení hotelového typu v této části sledovaného území není nutné.

Za úvahu by stála možnost zřízení kempu na břehu Turyňského rybníka. Výhodou by bylo pro tento objekt zajisté absence podobného zařízení západně a severozápadně od Prahy.⁷³

Největším negativem pro celou oblast řešených obcí – nejen v otázce případného zřízení kempu – je velký obsah škodlivých látek v usazeninách na dně rybníka a silná eutrofizace jeho vod. Ty tak nejsou již řadu let doporučovány ke koupání. Ostatní

⁶⁹ Některé z nich i jako naučné stezky.

⁷⁰ Jsou spojeny s Klubem československých turistů v době mezi světovými válkami.

⁷¹ Hotel Astra se nachází cca 7 km od kladenského nám. Starosty Pavla.

⁷² Linky MHD v rámci Kladna do této lokality nezajíždí, nepravidelně zde projíždí pouze meziměstské linky. Nádraží ČD Kamenné Žehrovice se nachází cca 1 km od hotelu.

⁷³ Kemp na levém břehu Vltavy se v okruhu 25 km od Prahy nalézá pouze v jeho jihozápadní části – v Berouně a Karlštejně.

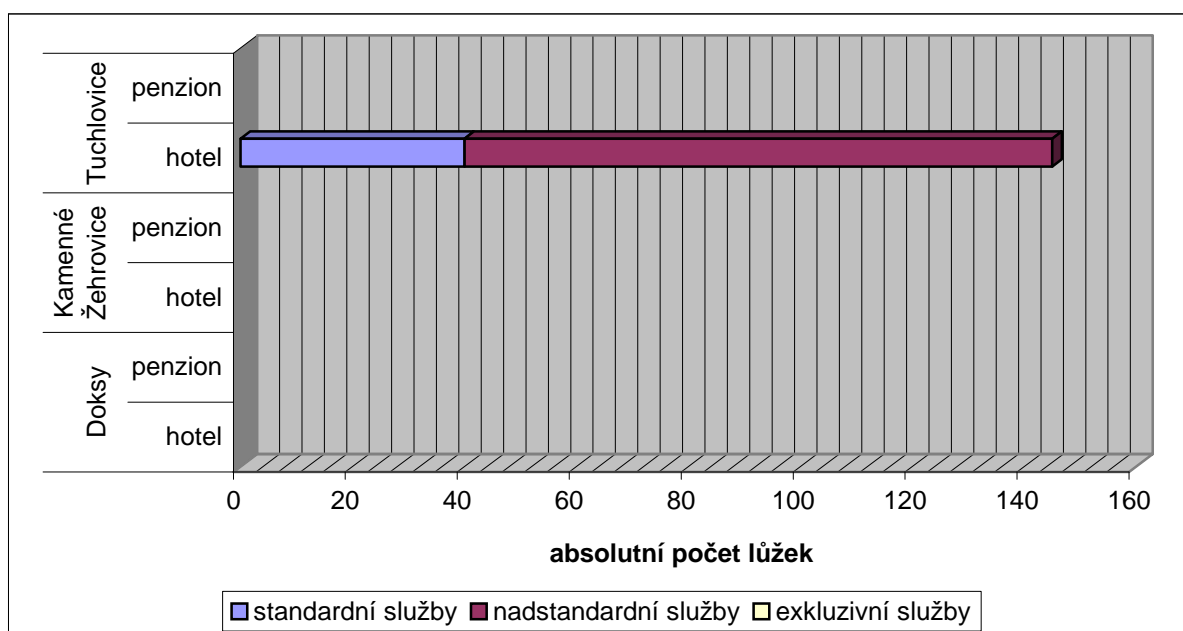
infrastruktura – jako vybavení pro rybáře, loděnice yachtklubu, naučné stezky, cyklostezky apod. – zde již byla vybudována. Oblast je dobře dostupná silniční dopravou a autobusovými spoji (kromě Srb).

Tab. č. 6 – Přehled ubytovacích zařízení v obcích Doksy, Kamenné Žehrovice a Tuchlovice (k 31. 12. 2010)

	Obec	Název/provozovatel ubytovacího zařízení	Počet lůžek	Počet pokojů/apartmánů	Kategorie ubytovacího zařízení	Klasifikace doprovodných služeb
1.	Tuchlovice	<i>Hotel Astra</i> ***	105	44/3	Hotel	Nadstandardní
2.	Tuchlovice	<i>Hotel Fiala</i> ***	40	15	Hotel	Standardní

Zdroj: Vlastní šetření (2010).

Graf č. 2 – Počet lůžek a klasifikace doprovodných služeb v obcích Doksy, Kamenné Žehrovice a Tuchlovice (k 31. 12. 2010)

Zdroj: Vlastní šetření (2010).

7.3 Braškov, Kyšice, Pletený Újezd a Velká Dobrá

Tyto obce leží mezi městy Kladno a Unhošť. Zdejší lokalita byla osídlena již ve střední době bronzové. Pozůstatky na tuto dobu můžeme vidět v podobě mohylového pohřebiště severně od Velké Dobré – tzv. lokalita Hora, což je jediná významnější kulturně-historická památka v šetřeném území.

Nejsevernější části obcí Pletený Újezd a Velká Dobrá jsou zalesněny smíšeným lesem, který přirozeně navazuje na kladenský lesopark „Lapák“, z něhož dělá zónu příměstské rekreace pro obyvatele Kladna s vybudovanými pěšinami a cyklostezkami. V této části – severně od Pleteného Újezda – na modré turistické značce stojí na vrchu Kožová hora stejnojmenná chata s rozhlednou, jejíž součástí je i restaurace. Dříve se zde i ubytovávalo. Dnes tomu tak již není, byť je tato služba na internetových stránkách Kožové hory stále nabízena.

Obce nemají z hlediska cestovního ruchu prakticky větší význam. Nesmíme však opomenout sportovní letiště Velká Dobrá ležící východně od stejnojmenné obce na úpatí Kožové hory. To je svým kompletním servisem a lokalizací nedaleko Prahy velmi vyhledávané ke sportovnímu létání a instruktážním letům.

Malá atraktivita řešeného území z hlediska cestovního ruchu se odráží i na zdejších ubytovacích kapacitách. Ve jmenovaných obcích se nacházejí 2 ubytovací zařízení typu ubytování v soukromí s celkovou kapacitou 27 lůžek. Nelze opomenout, že oblast leží nedaleko Kladna a Unhoště, ve kterých se nachází široká nabídka ubytovacích možností všech kategorií.

Penzion Linda ve Velké Dobré je vybaven standardně. *Penzion César* v Braškově disponuje nadstandardními službami.

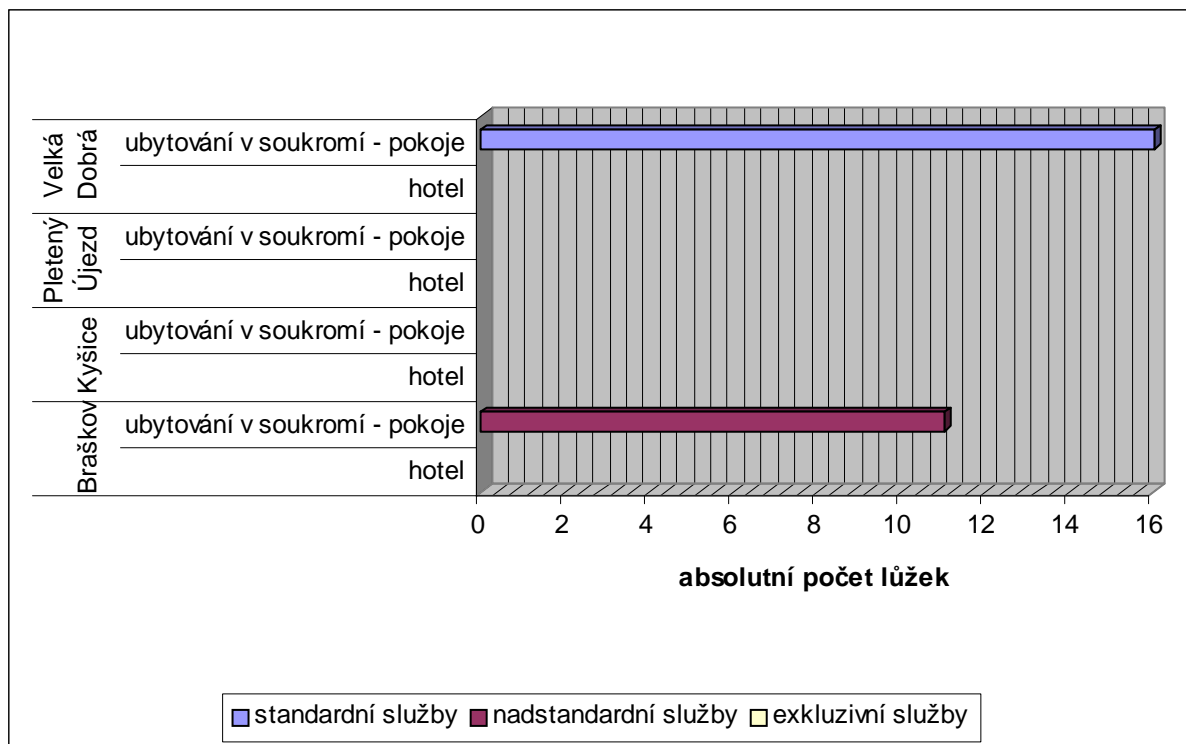
Kvantitativní stav ubytovacích zařízení a lůžkových kapacit v řešeném území lze klasifikovat jako dostačující, odpovídající a pokrývající potřeby turistů. O tom svědčí např. i to, že provozovatelé penzionu Linda ve Velké Dobré dle jejich sdělení v současné době uvažují o pozastavení činnosti. Ubytovací zařízení v nedaleké Unhošti či Kladně pokrývají kategorie, které se na území řešených obcí nenacházejí. Jedná se např. o nadstandardně vybavený hotel Galerie v Unhošti, zdejší turistickou ubytovnu nebo turistickou ubytovnu na kladenském „Sletišti“ poblíž plaveckého areálu.

Tab. č. 7 – Přehled ubytovacích zařízení v obcích Braškov, Kyšice, Pletený Újezd a Velká Dobrá (k 31. 12. 2010)

	Obec	Název/provozovatel ubytovacího zařízení	Počet lůžek	Počet pokojů/apartmánů	Kategorie ubytovacího zařízení	Klasifikace doprovodných služeb
1.	Braškov	<i>Penzion César</i>	11	4	Ubytování v soukromí - pokoje	Nadstandardní
2.	Velká Dobrá	<i>Penzion Linda</i>	16	3/1	Ubytování v soukromí - pokoje	Standardní

Zdroj: Vlastní šetření (2010).

Graf č. 3 – Počet lůžek a klasifikace doprovodných služeb v obcích Brašov, Kyšice, Pletený Újezd a Velká Dobrá (k 31. 12. 2010)

Zdroj: Vlastní šetření (2010).

7.4 Lány

Existence této obce v bývalém okresu Rakovník nebyla generacím rozených po 2. světové válce úmyslně připomínána. Důvod byl jednoduchý – spojitost obce s prvním prezidentem Československa T. G. Masarykem.

Obec, kterou prochází hranice CHKO Křivoklátsko, se nachází severně od Lánské obory v nejzápadnější části sledovaného území. Obora sama dokumentuje velké zalesnění zdejší krajiny bez významnějších sídel v této části Středočeského kraje – v prostoru mezi železnicí č. 120 Praha – Lužná u Rakovníka a tokem Berounky.

Lány můžeme nazvat – a i se tak prezentují – jako „vstupní branou“ do křivoklátských lesů. Aktivita spojené s pobytem v lesních partiích jsou však na mnohých místech omezeny z velké části nepřístupnou oborou. Obec žije bohatým společenským, kulturním a sportovním životem.

Potenciál „fenoménu Lány“ může obec plně využívat až od roku 1989 ve spojení s osobou V. Havla a jeho manželky Olgy. Jako negativní faktor lze spatřovat nepřístupnost lánského

zámku veřejnosti po většinu roku. Atraktivitu obce v očích návštěvníka zvyšují i otevřené muzeum sportovních vozů, muzeum T. G. Masaryka, pamětní síň Dr. Alice Masarykové, výběh s antilopami losími a lamami guanaco – ojedinělý v České republice, zbytky koněspřežné dráhy Praha – Lány či specializované modelářské letiště Na Kopanině.

Za posledních 20 let se v obci objevuje neustále nová investiční výstavba, která zvyšuje kvalitu infrastruktury, bydlení, ale i cestovního ruchu v lokalitě. Odměnou pro vedení obce bylo ocenění Lán cenou Vesnice Středočeského kraje roku 2009.

Z hlediska ubytovacích kapacit lze tuto obec charakterizovat jako dostatečně vybavenou, byť veškerá z nich jsou lokalizována v severní části území obce – přímo v obci Lány. Nacházejí se zde 4 ubytovací zařízení s celkovou kapacitou 53 lůžek v kategoriích hotel a ubytování v soukromí v nadstandardním, resp. standardním vybavení.

Nadstandardně vybavený *hotel Classic* představuje nejlépe vybavené ubytovací zařízení v obci s dobrou lokalizací přímo v centru obce. Jeho kapacita představuje 33 lůžek.

Zbývající tři ubytovací zařízení spadají do kategorie ubytování v soukromí. Nejlépe vybavené je *Slunečnice* o kapacitě 8 lůžek s nadstandardními službami.

Privát Eno je standardně vybavený s celkovou kapacitou 9 lůžek. Leží poblíž lánského zámku. Problémem pro návštěvníky může být to, že část ubytovací kapacity je dlouhodobě pronajímána zahraničním dělníkům.

Posledním ubytovacím zařízením je *penzion Alte Hütte* nacházející se v jednom z nejstarších dochovaných lánských stavení postaveném v první polovině 17. století. Jeho současný stav odpovídá rekonstrukci provedené ve 20. letech minulého století. Kapacita ubytovacího zařízení činí 3 lůžka se standardním vybavením. Tato lůžka jsou taktéž dlouhodobě pronajímána zahraničním dělníkům.

V sídelní části Vašírov dnes funguje stejnojmenný jezdecký klub, jehož prostory jsou v současné době rekonstruovány. Se začátkem této letní turistické sezóny se zde má otevřít *penzion Vašírovský dvůr*, který by měl mít kapacitu přibližně 20 lůžek v osmi až deseti pokojích. Ubytovaní zde bude možné pro veškeré turisty, nejen tedy pro ty, kteří využívají služeb zdejší stáje.

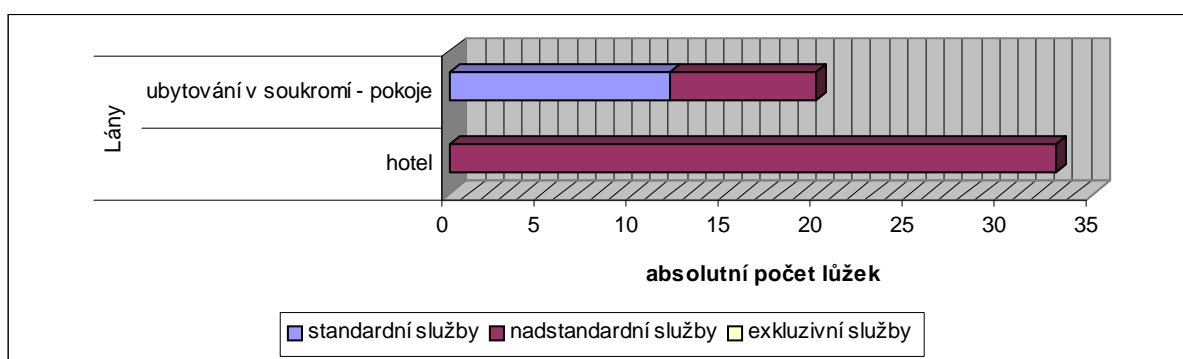
Ubytovací zařízení v Lánech jsou v některých materiálech nabízena pod jménem svých provozovatelů, což budí dojem většího výběru ubytovacích zařízení, než je skutečnost. V následující tabulce jsou proto uvedeny obě varianty.

Tab. č. 8 – Přehled ubytovacích zařízení v obci Lány (k 31. 12. 2010)

	Obec	Název/provozovatel ubytovacího zařízení	Počet lůžek	Počet pokojů/ apartmánů	Kategorie ubytovacího zařízení	Klasifikace doprovodných služeb
1.	Lány	<i>Hotel Classic***</i>	33	11/4	Hotel	Nadstandardní
2.	Lány	<i>Penzion Alte Hütte – Kindl Václav</i>	3	2	Ubytování v soukromí - pokoje	Standardní
3.	Lány	<i>Privát Eno – Norková Eva</i>	9	3	Ubytování v soukromí - pokoje	Standardní
4.	Lány	<i>Slunečnice – Malá Jana</i>	8	2/1	Ubytování v soukromí - pokoje	Nadstandardní

Zdroj: Vlastní šetření (2010).

Graf č. 4 – Počet lůžek a klasifikace doprovodných služeb v obci Lány (k 31. 12. 2010)

Zdroj: Vlastní šetření (2010).

7.5 Běleč, Lhota a Žilina

Lhota a Žilina představují obce, kterými přímo prochází hranice CHKO Křivoklátsko. Obec Běleč – na rozhraní správních obvodů ORP Beroun, Kladno a Rakovník – na jejím území leží již celá. Společné pro tyto obce je, že se stávají taktéž „vstupní branou“ do křivoklátských lesů a že v jejich blízkosti prochází taktéž hranice přírodního parku Povodí Kačáku.

Obec Běleč vznikla na dávné stezce z Prahy na hrad Křivoklát. Okolí obce je vysoce zalesněné, s vhodnými podmínkami pro pěší turistiku i cykloturistiku. V sousedství obce mohou turisté navštívit méně známý hrad Jenčov. I přes tyto skutečnosti se v této obci nenacházejí žádná ubytovací zařízení.

Lhota představuje obec, v jejíž západní části začínají hluboké křivoklátské lesy. Z tohoto důvodu má okolí obce obdobně příznivé podmínky k pěší turistice a cykloturistice, byť zde

neprochází žádná cyklostezka. Obec dnes žije bohatým kulturním životem. Z hlediska cestovního ruchu má význam skanzen výroby dřevěného uhlí ležící jihozápadně od obce. V západní části katastru – u osady Ploskov – se nachází tzv. Ploskovská kaštanka.⁷⁴

V obci Lhota se v současné době nenachází žádné ubytovací zařízení. Do letní turistické sezóny by se měl však v obci otevřít rozestavěný penzion pana Berky, který bude mít přibližnou kapacitu 40 lůžek.

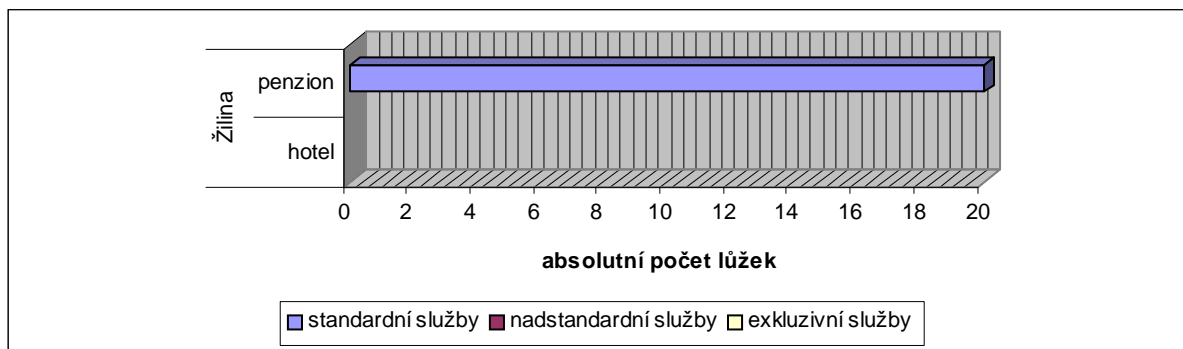
Sousední obec – Žilina – disponuje potenciálem z hlediska cestovního ruchu taktéž pouze v podobě zalesněné krajiny. To společně s blízkostí Kladna i Prahy dalo za příčinu, že se zde vybuďovalo jediné ubytovací zařízení v této části sledovaného území – standardně vybavený *penzion Žilina* s celkovou kapacitou 20 lůžek ležící přímo v centru stejnojmenné obce.

Tab. č. 9 – Přehled ubytovacích zařízení v obcích Běleč, Lhota a Žilina (k 31. 12. 2010)

	Obec	Název/provozovatel ubytovacího zařízení	Počet lůžek	Počet pokojů/apartmánů	Kategorie ubytovacího zařízení	Klasifikace doprovodných služeb
1.	Žilina	<i>Penzion Žilina</i> **	20	6	Penzion	Standardní

Zdroj: Vlastní šetření (2010).

Graf č. 5 – Počet lůžek a klasifikace doprovodných služeb v obcích Běleč, Lhota a Žilina (k 31. 12. 2010)

Zdroj: Vlastní šetření (2010).

Byť jsou řešené obce – díky svému přírodnímu potenciálu – z hlediska cestovního ruchu nejatraktivnější z celého sledovaného území práce, trochu paradoxně se v nich nachází jediné ubytovací zařízení.

⁷⁴ Jedná se o rozsáhlou alej přibližně 400 jírovců, lip, jeřábů, olší a dubů, což dohromady představuje největší uskupení památných stromů na území CHKO Křivoklátsko.

7.6 Bratronice, Družec, Horní Bezděkov a Malé Kyšice

Tyto obce leží podél toku Loděnice ve středu sledovaného území mezi Turyňským rybníkem a jeho nejatraktivnějšími partiemi v meandrech u Dědkova mlýna. Při toku na jih se údolí Loděnice postupně zužuje a je stále hustěji zastavěno chatovými osadami. Ve všech řešených obcích leží podél toku přírodní park Povodí Kačáku. Území je přechodem zemědělské krajiny v křivoklátské lesy s dobrými přírodními předpoklady k rekreační formě cestovního ruchu, což se odráží právě na počtu objektů individuální rekreace.

Bratronice vznikly na lovecké stezce vedoucí z Prahy do Zbečna a dále na hrad Křivoklát. V obci, která se v roce 1980 sloučila s nedalekým Dolním Bezděkovem, se nacházejí dvě velké chatové oblasti – tzv. Mostecký mlýn a Roučmída. Okolí obce má mimořádně vhodné podmínky pro pěší turistiku.

Družec je nejsevernější z řešených obcí, leží cca 7 kilometrů jihozápadně od Kladna v údolí Loděnice. Obec byla v minulosti známým poutním místem, kdy se k Panně Marii družecké konávaly každoroční poutě a procesí. Z hlediska dnešního cestovního ruchu nemá obec prakticky žádný význam. Na jejím území se nalézá přírodní památka - Pod Veselovem a objekt vnějšího opevnění Prahy. V obci působí již několik let jezdecká stáj Fiala, která funguje mimo jiné jako soukromá jezdecká škola.

Dle informací vedení obce je rozestavěna obecní turistická ubytovna v podkroví budovy na místním fotbalovém hřišti. Ta by po otevření měla disponovat cca 20 ubytovacími místy v 5 pokojích. Do této stavby je třeba ještě investovat cca 1,5 milionu korun, které v současné době obec nemůže uvolnit. Problémem je, že se na tyto investice nevztahují dotace prostřednictvím některého z grantů Evropské unie.

Horní Bezděkov leží v sousedství Družce, západně od Unhoště. V obci se v posledních letech realizovaly mnohé investice. Důkazem toho se stalo i ocenění obce prvním místem v soutěži Vesnice roku 1997 – region Praha. Je zde bohatý kulturní život. Pořádají se zde masopusty, posvícení, poutě, maškarní bály, ale i sportovní akce. Oblíbeným sportem v zimním období je i běh na lyžích v místních lesích – méně typický pro tuto část Středočeského kraje. Kromě okolní přírody je zdejším cílem areál Botanika.

Malé Kyšice leží na pomezí správního obvodu ORP Kladno a ORP Beroun v nejvyšších partiích bývalého okresu Kladno, na hranicích přírodního parku povodí Kačáku a CHKO Křivoklátsko. Obec byla údajně založena koncem 17. století poddanými hradu Křivoklát, kteří v těchto místech zpracovávali vichřicí poražené stromy a pálili dřevěné uhlí. Dlouhou dobu se

Malé Kyšice označovaly za samotu – v některých pramenech jako osada Horního Bezděkova Chaloupky (Oliverius 2008, s. 7).

Tato obec má nejvyšší lesnatost svého území ve sledovaném území. Na jejím území stojí – především podél toku Loděnice – přes tři stovky rekreačních chat. Obec je výchozím bodem pro turisty směřující do okolních lesů.

Řešené obce nabízejí 3 ubytovací zařízení – vždy po jednom v kategorii hotel, penzion a ubytování v soukromí s celkovou kapacitou 88 lůžek – v klasifikační třídě standard a nadstandard.

Areál Botanika v Horním Bezděkově – vybavený nadstandardně – představuje jedno z nejlépe vybavených ubytovacích zařízení v celém sledovaném území práce. Areál byl v roce 2007 kompletně zrekonstruován a upraven do dnešní podoby. Na rozlehlém pozemku se kromě dvou ubytovacích objektů nachází několik sportovišť jako např. vyhřívaný venkovní bazén, tenisové kurty, krytá tenisová hala, koňské stáje, devítijamkové golfové hřiště a adventure golfový areál. Pro vyznavače wellness nabízí areál relaxační centrum, jehož součástí jsou sauna, vířivý bazén, posilovna nebo kosmetické a masážní studio. Areál je zaměřen na pořádání společenských akcí do počtu 100 osob.

Existence *penzionu Lika* v Malých Kyšicích je – dle jeho provozovatelů – v současné době ohrožena. Prozatím může nabídnout 32 lůžek ve standardní klasifikační třídě. Pozitivní je jeho lokalizace poblíž silnice Kladno – Beroun.

V Bratronicích funguje ubytování v soukromí inzerované jako *penzion U Sajdlů* s kapacitou 6 lůžek. Ubytovací zařízení, jehož součástí je i restaurace, je vybaveno standardně.

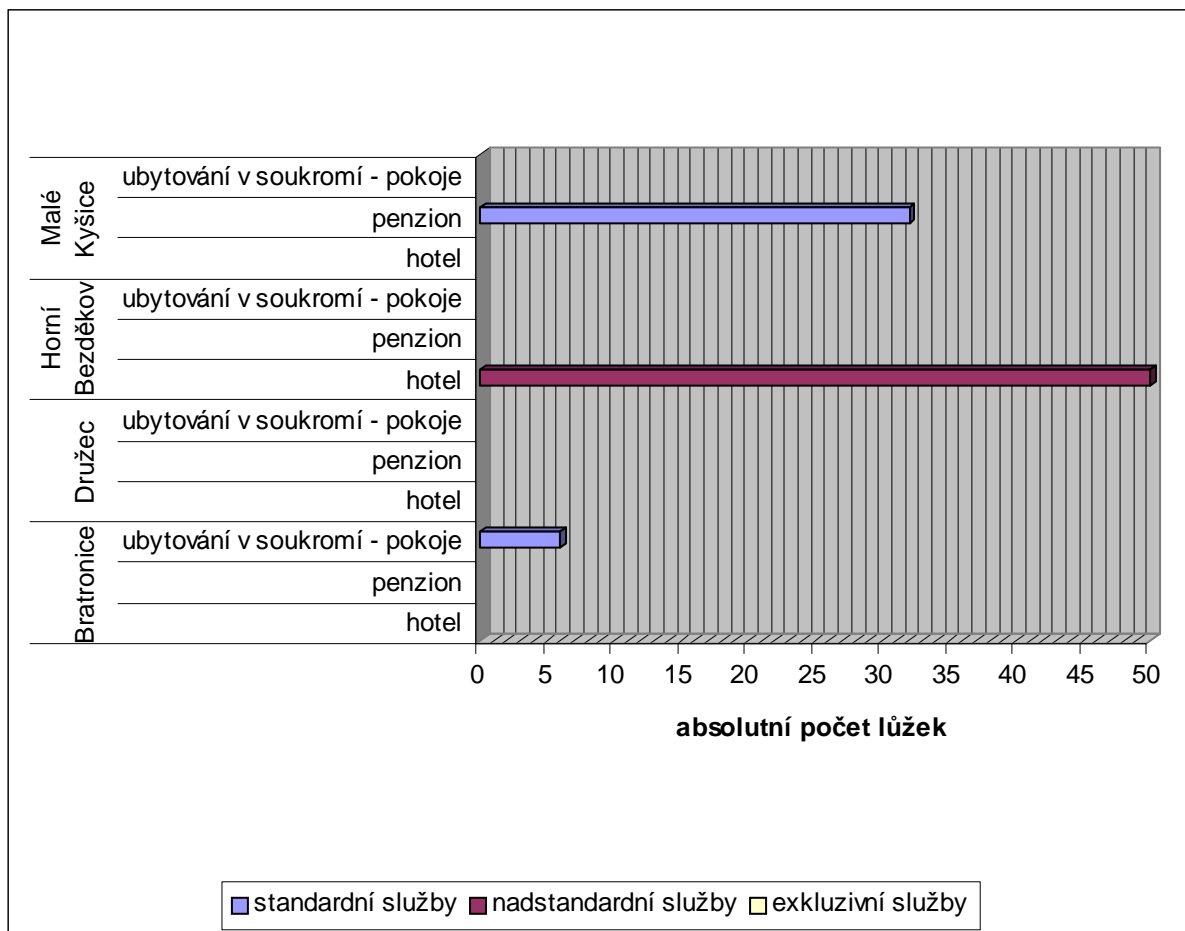
Oficiální pronájem některého z rekreačních objektů na území těchto obcí se zjistit nepodařilo.

Tab. č. 10 – Přehled ubytovacích zařízení v obcích Bratronice, Družec, Horní Bezděkov a Malé Kyšice (k 31. 12. 2010)

	Obec	Název/provozovatel ubytovacího zařízení	Počet lůžek	Počet pokojů/ apartmánů	Kategorie ubytovacího zařízení	Klasifikace doprovodných služeb
1.	Bratronice	<i>Penzion U Sajdlů</i>	6	3	Ubytování v soukromí - pokoje	Standardní
2.	Horní Bezděkov	<i>Areál Botanika****</i>	50	14/5	Hotel	Nadstandardní
3.	Malé Kyšice	<i>Penzion Lika**</i>	32	8/1	Penzion	Standardní

Zdroj: Vlastní šetření (2010).

Graf č. 6 – Počet lůžek a klasifikace doprovodných služeb v obcích Bratronice, Družec, Horní Bezděkov a Malé Kyšice (k 31. 12. 2010)

Zdroj: Vlastní šetření (2010).

7.7 Pavlov, Svárov a Unhošť

Unhošť – jako druhé největší město sledované oblasti – tvoří přirozené centrum oblasti středního povodí Loděnice. Jádru města bylo vyhlášeno městskou památkovou zónou. Mezi cíle výletníků můžeme zahrnout především vysoce zalesněné údolí Loděnice a jeho přítoku – Černého potoka. Podél nich se nacházejí původní mlýny. V této oblasti se po druhé světové válce vybudovala řada chatových osad pojmenovaných právě podle mlýnů. Stávající chaty dnes slouží svým majitelům jako objekty druhého bydlení. V Unhošti se nachází Melicharovo vlastivědné muzeum s exponáty, které představují archeologické nálezy z Unhošťska. V muzeu také sídlí infocentrum. Z hlediska ubytovacích možností je Unhošť místem, kde je jedna z největších koncentrací lůžkových kapacit, a to v základních kategoriích – hotel, penzion, turistická ubytovna a ubytování v soukromí.

Svárov, který se skládá ze dvou základních sídelních jednotek – Svárov a Rymář, leží ve východní části sledovaného území na hranici tří správních obvodů – ORP Beroun, ORP Černošice a ORP Kladno. Obec se okrajově dotýká i tok Loděnice. Z hlediska cestovního ruchu nemá obec – kromě údolí toku Loděnice, kterým prochází červená turistická značka – větší význam. Nenachází se zde žádné ubytovací zařízení.

Obec Pavlov, ve které žije nejméně obyvatel ze všech sledovaných obcí, leží v nejvýchodnější části sledovaného území již na území rovinaté odlesněné Kladenské tabule. Z hlediska cestovního ruchu obec nemá taktéž žádný význam. Nenachází se zde taktéž žádné ubytovací zařízení, pouze jedno pohostinství. V současné době je negativním, že díky výstavbě chybějícího úseku rychlostní komunikace R6 v blízkosti Prahy je obec neprůjezdná ve směru východ – západ. Negativním vlivem pro tuto část sledovaného území je i hluk letadel, neboť tento prostor leží v hlavním startovacím a přistávacím koridoru ruzyňského letiště.

Atraktivita území obce Unhošť – jako vysoce zalesněné území v blízkosti přírodního parku Povodí Kačáku – se odráží i na počtu ubytovacích zařízení v této části sledovaného území. V obci je k dispozici celkem pět ubytovacích zařízení s celkovou kapacitou 141 lůžek, a to v kategoriích – hotel a ubytování v soukromí.

V Unhošti je provozován *hotel Galerie* s celkovou kapacitou 90 lůžek, který představuje nejlépe vybavené ubytovací zařízení ve sledovaném území. Spektrum nabízených doprovodných služeb ho řadí mezi exkluzivně vybavené hotely.

V unhošťské Hájecké ulici je návštěvníkům k dispozici standardně vybavená *turistická ubytovna místního automotoklubu*. Její kapacita je pouze 22 lůžek, tudíž zde nelze ubytovat celý autobus turistů. Ve městě – v Pražské ulici – je provozována ještě *turistická ubytovna místní tělovýchovné jednoty Junior Unhošť*. Zdejší ubytovací kapacita je však dlouhodobě pronajímána zahraničním stavebním dělníkům. Z tohoto důvodu není zahrnuta mezi celkové lůžkové kapacity sledovaného území.

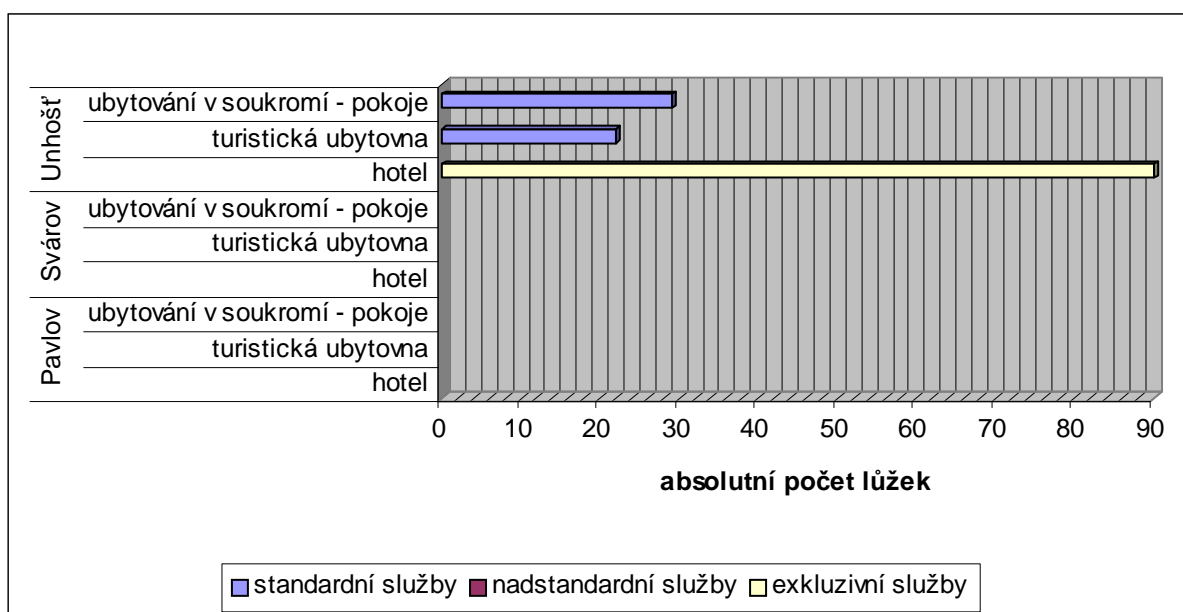
Zbývající tři ubytovací zařízení jsou kategorie ubytování v soukromí. Nedaleko sebe – taktéž v Pražské ulici – jsou provozovány standardně vybavené *penziony Irena a Sirija*, které mají k dispozici 15, respektive 5 lůžek. V sídelní části Unhoště – v Nouzově – je k dispozici standardně vybavené ubytování v soukromí – *penzion Ilona* s kapacitou 9 lůžek. Tato ubytování v soukromí nejsou omezeny dlouhodobými pronájmy.

**Tab. č. 11 – Přehled ubytovacích zařízení v obcích Pavlov, Svárov a Unhošť
(k 31. 12. 2010)**

	Obec	Název/provozovatel ubytovacího zařízení	Počet lůžek	Počet pokojů/apartmánů	Kategorie ubytovacího zařízení	Klasifikace doprovodných služeb
1.	Unhošť	<i>Hotel Galerie****</i>	90	27/11	Hotel	Exkluzivní
2.	Unhošť	<i>Penzion Ilona</i>	9	3	Ubytování v soukromí - pokoje	Standardní
3.	Unhošť	<i>Penzion Irena</i>	15	4	Ubytování v soukromí - pokoje	Standardní
4.	Unhošť	<i>Penzion Sirija</i>	5	2	Ubytování v soukromí - pokoje	Standardní
5.	Unhošť	<i>ÚAMK Automotoklub Unhošť</i>	22	8	Turistická ubytovna	Standardní

Zdroj: Vlastní šetření (2010).

Graf č. 7 – Počet lůžek a klasifikace doprovodných služeb v obcích Pavlov, Svárov a Unhošť (k 31. 12. 2010)

Zdroj: Vlastní šetření (2010).

7.8 Chyňava a Ptice

Tyto obce již neleží ve správním obvodu ORP Kladno. Do sledovaného území ale musely být zahrnuty, aby chatové osady na Loděnici vytvořily kompaktní celek a nebyly rozděleny administrativně.

Chyňava, obec založená roku 1341 za vlády Jana Lucemburského, administrativně spadá do správního obvodu ORP Beroun. Představuje rozlohou největší obec sledovaného území v jeho nejjižnějších částech. Dominuje zde zemědělská výroba. Díky atraktivnímu přírodnímu prostředí se v obci vybuďovalo přes tisíc objektů individuální rekreace.⁷⁵

Ptice jsou jedinou obcí sledovaného území, která spadá do správního obvodu ORP Černošice. Leží v jižní části sledovaného území v místech, kde tok Loděnice přechází do své dolní části. Východní část obce je bezlesá, v západní části se nalézá přírodní park Povodí Kačáku. Reliéf je zalesněný, svažující se do údolí Loděnice. Podél toku byly vybudovány chatové osady v Podkozí, Rejnově a Chrbínách. Z hlediska cestovního ruchu má význam pouze zalesněná část obce. Přímo v obci se nachází stáj Tamare zaměřená na rekreační a sportovní vyjížděky na koních. Výhodou obce je její dostatečná a rychlá dostupnost z Prahy, neboť cesta autobusem PID z pražského Zličína sem trvá 22 minut.

V obci Chyňava se nacházejí 4 ubytovací zařízení s celkovou kapacitou 32 lůžek. *Vila Blanka* a *Bungalov Lustig* (představuje rodinný dům k pronájmu) mají stejného majitele a stojí na jednom pozemku se společnou zahradou, společně se dělí o některé doprovodné služby. Oba objekty jsou vybaveny nadstandardně.

Přímo v centru obce je možné se ubytovat v turistické ubytovně v budově místní restaurace *Dělnický dům*. Její kapacita činí 10 lůžek ve standardním vybavení. Provozovatel – pan Hořícký – však nemá dle ústního jednání zájem tuto možnost veřejně inzerovat.

Ve zdejší chatové osadě se nabízí k pronájmu *rekreační chata pana Hada*, kde jsou k dispozici 4 lůžka. Ta je zároveň jediným takovýmto objektem nabízeným oficiálně k pronájmu v celém sledovaném území. Problémem se může stát skutečnost, že je tento objekt nabízený k pronájmu pouze přes specializované servery zabývající se pronájmy rekreačních objektů. Přímý kontakt na majitele objektu je nedostupný.

V obci Ptice se v současné době nenachází žádné ubytovací zařízení. Blízko obce – u Horního podkozského mlýna – byl před cca 3 lety uzavřen pionýrský tábor. Na tomto pozemku je dnes rekonstruován objekt původního mlýna a buduje se zde areál nové elitní základní školy pro výjimečně nadané děti, jež má být otevřena letos v září. Jedná se o investici finančníka Petra Kellnera. Zde budou tito žáci absolvovat pobyty v přírodě spojené s mnohými aktivitami.

⁷⁵ Viz. kapitola 7.9.

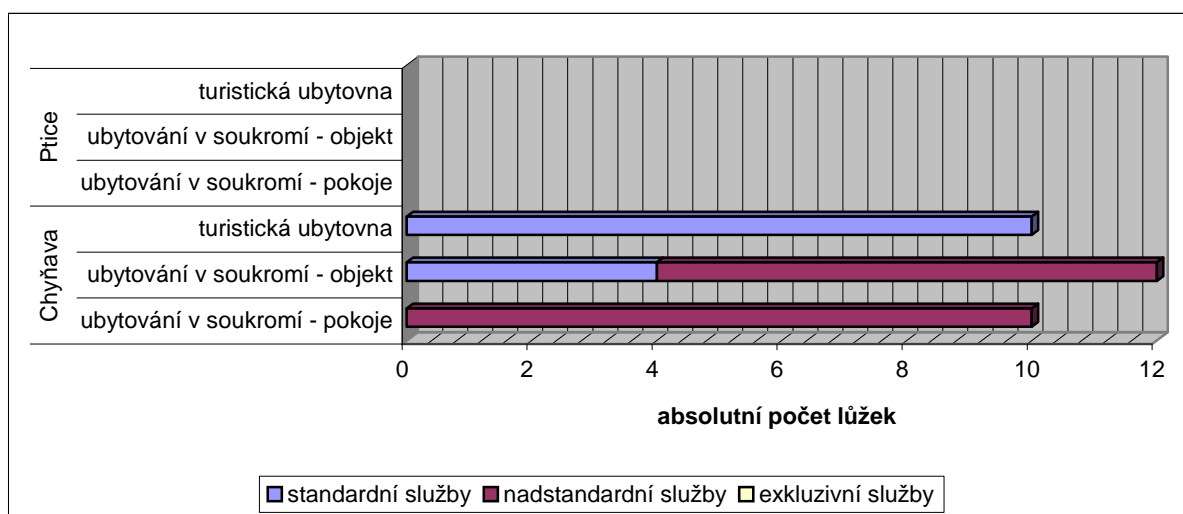
V souvislosti s přírodním potenciálem zdejší přírody a rozlohou řešených obcí se může zdát kvantitativní počet lůžkových kapacit nedostatečný. Chybí zde jakékoliv hromadné ubytovací zařízení. Z kvalitativního hlediska lze dnešní stav kvalifikovat jako dostatečný.

Tab. č. 12 – Přehled ubytovacích zařízení v obcích Chyňava a Ptice (k 31. 12. 2010)

	Obec	Název/provozovatel ubytovacího zařízení	Počet lůžek	Počet pokojů/apartmánů	Kategorie ubytovacího zařízení	Klasifikace doprovodných služeb
1.	Chyňava	<i>Dělnický dům</i>	10	3/1	Turistická ubytovna	Standardní
2.	Chyňava	<i>Penzion Blanka</i>	10	3/1	Ubytování v soukromí – pokoje	Nadstandardní
3.	Chyňava	<i>Bungalov Lustig</i>	8	4	Ubytování v soukromí – objekt	Nadstandardní
4.	Chyňava	<i>Pronájem rekreační chaty – p. Had</i>	4	1	Ubytování v soukromí - objekt	Standardní

Zdroj: Vlastní šetření (2010).

Graf č. 8 – Počet lůžek a klasifikace doprovodných služeb v obcích Chyňava a Ptice (k 31. 12. 2010)

Zdroj: Vlastní šetření (2010).

7.9 Analýza objektů individuální rekreace ve sledovaném území

Jak připomínají Fialová a Vágner (2005, s. 45), studium individuální krátkodobé rekreace obyvatelstva má na poli české vědy již poměrně bohatou historii, včetně výzkumů prováděných geografy. Sčítání lidu, domů a bytů roku 1991 poprvé umožnilo získat potřebné

informace o chalupách, chatách a bytech využívaných pro rekreaci až na lokální úroveň. Dále zdůrazňují, že druhé bydlení chápeme nikoliv pouze jako souhrn objektů individuálních vlastníků či uživatelů, kteří tyto objekty využívají převážně k rekreačním účelům, ale též jako komplex jevů a procesů s nimi spojenými.

Dnes jsme ve fázi zpracovávání dat sčítání lidu, domů a bytů 2011. Z výsledků předešlých cenů si však můžeme odvodit, že objekty individuální rekreace představují na území naší republiky cca 20 % z úhrnu všech obytných staveb. Polovina připadá na rekreační chalupy – tedy objekty původně sloužící k trvalému bydlení, u nichž došlo k přeměně funkce z obytné na rekreační. Druhou polovinu tvoří chaty a rekreační domky stavěné již primárně pro plnění funkce rekreační (Fialová a Vágner 2005, s. 46).

Při sčítání 1991 bylo zjištěno na území České republiky 395 752 rekreačních objektů, z toho 54 % rekreačních chat a domků, dnes se počet takovýchto objektů odhaduje v naší republice na 500 000 (Fialová a Vágner 2005, s. 46).

Celé sledované území se podle Atlasu cestovního ruchu České republiky (Vystoupil 2006, s. 95) nachází v prostoru střetu dvou oblastí příměstského rekreačního zázemí – Prahy a Kladna.⁷⁶

V obcích sledovaného území se dnes nachází celkem 2 883 objektů individuální rekreace. 2 819 objektů (tj. 97,8 %) tvoří chaty a rekreační domky, 64 objektů (tj. 2,2 %) tvoří chalupy. Oproti stavu v roce 1991 jde o nárůst o 13,7 %, což činí 347 nově evidovaných objektů individuální rekreace. Ve sledovaném území můžeme vidět dominantní zastoupení chat a rekreačních domků oproti chalupám.

Ve sledovaném území můžeme i v dnešní době pozorovat trvajícím růst počtu objektů individuální rekreace. Nastaly však změny ve struktuře nově evidovaných objektů, kdy už není tak jednoznačný počet nově evidovaných chat oproti chalupám. Dále oproti dřívějšímu kvantitativnímu nárůstu počtu nových objektů individuální rekreace – hlavně v 60. až 80. letech minulého století – můžeme dnes pozorovat hlavně změny kvalitativní. Nově evidované objekty individuální rekreace jsou dnes plně vybavené a rozdíl mezi takovými objekty a rodinnými domy jsou v současné době minimální.

Dle starostů některých obcí ve sledovaném území jsou mnohé rodinné domy v příslušné obci kolaudovány a evidovány jako objekt individuální rekreace, byť v nich jejich majitelé trvale bydlí. Ti mají trvalé bydliště v bytě ve městě, který pronajímají, a příslušné obci to nepřináší žádný užitek spojený s jejich evidencí v registru obyvatelstva.

⁷⁶ V celé České republice jsou takovéto zóny pouze tři.

Tab. č. 13 – Počet objektů individuální rekreace ve sledovaném území (k 31. 12. 2010) a porovnání současného stavu se sčítáním lidu, domů a bytů v roce 1991

Obec	OIR 1991 celkem ⁷⁷	OIR 2010 ⁷⁸		OIR 2010 celkem	Rozdíl let 2010/1991 ⁷⁹
		Chalupy	Chaty		
Běleč	23	3	18	21	-2
Braškov	0	0	0	0	0
Bratronice	249	12	261	273	+24
Doksy	3	0	1	1	-2
Družec	216	10	240	250	+34
Horní Bezděkov	78	16	72	88	+10
Hradečno	4	0	35	35	+31
Chyňava	1 048	0	1 073	1 073	+25
Kačice	3	0	0	0	-3
Kamenné Žehrovice	5	0	6	6	+1
Kyšice	2	9	3	12	+10
Lány	5	4	0	4	-1
Lhota	1	5	0	5	+4
Malé Kyšice	276	0	303	303	+27
Pavlov	1	0	43	43	+42
Pletený Újezd	2	0	7	7	+5
Ptice	161	0	146	146	-15
Stochov	14	0	11	11	-3
Svárov	32	5	50	55	+23
Tuchlovice	2	0	6	6	+4
Unhošť	372	0	504	504	+132
Velká Dobrá	37	0	40	40	+3
Žilina	2	0	0	0	-2
CELKEM	2 536	64	2 819	2 883	+347

Zdroj: Statistický lexikon obcí ČR 1992 (1994) a vlastní šetření (2010).

Prostorové rozmístění objektů individuální rekreace je dnes prakticky totožné jako před dvaceti lety. S největší koncentrací objektů individuální rekreace se můžeme setkat ve sledovaném území – jak je patrné z výše uvedené tabulky – v obcích, kterými přímo protéká tok Loděnice. Koncentrace těchto staveb činí v inkriminovaných osmi obcích⁸⁰ počtu 108 lůžek v OIR/km². Kdežto ve zbytku území koncentrace těchto objektů činí pouze 2,44 lůžka v OIR/km², kdy oba údaje jsou vypočítány podle koeficientu počítajícím se čtyřmi lůžky v jednom objektu individuální rekreace. Zde si musíme uvědomit souvislosti, že chatové osady na Loděnici mají svoji dlouholetou tradici a navazují na původní tramping „na Kačáku“.

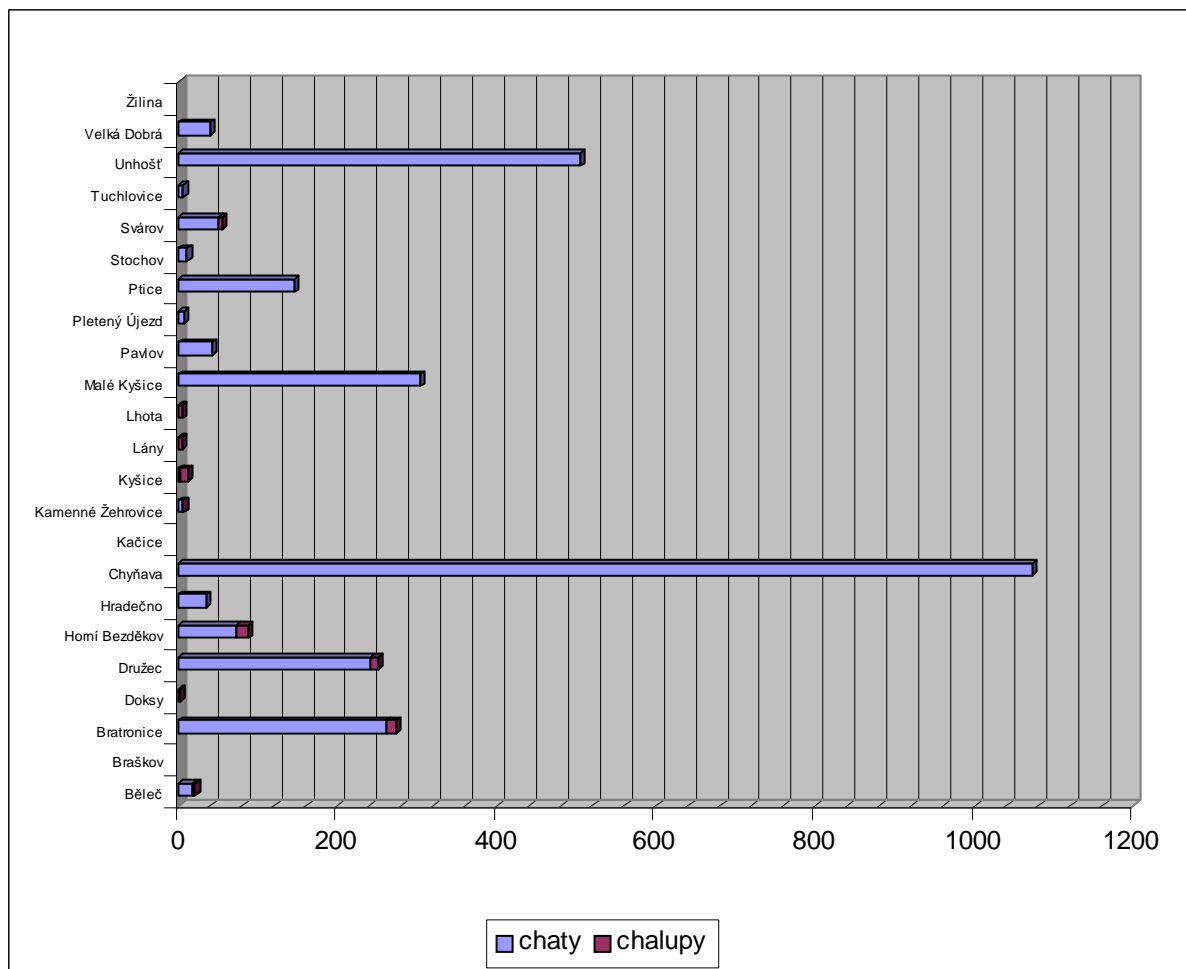
⁷⁷ Stav je ke dni sčítání lidu, domů a bytů 1991, tj. k 3. 3. 1991.

⁷⁸ Stav je k 31. 12. 2010.

⁷⁹ Uvedeno v absolutních číslech.

⁸⁰ Obce Bratronice, Družec, Horní Bezděkov, Chyňava, Malé Kyšice, Ptice, Svárov a Unhošť.

Graf č. 9 – Počet objektů individuální rekreace v jednotlivých obcích sledovaného území (k 31. 12. 2010)

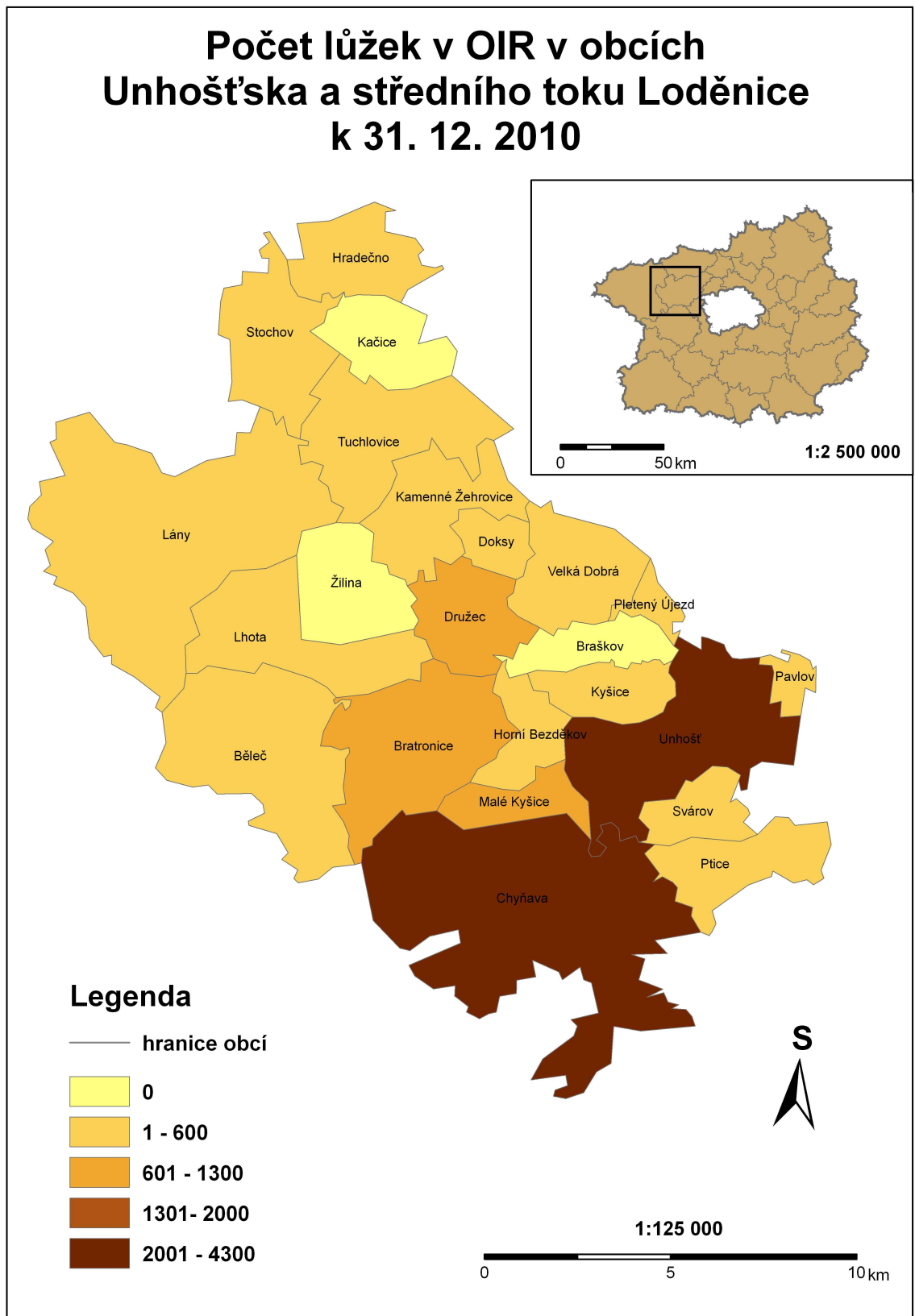
Zdroj: Vlastní šetření (2010).

Jak uvádí k této problematice Jičínská (1999, s. 5), po 1. světové válce se velice změnil styl života. Rozmohla se turistika, skauting a začal vznikat – jako návrat ke svobodě a přírodnímu způsobu života – tramping.

V roce 1925 si parta kamarádů z pražských Holešovic postavila první dřevěnou chatu v této části toku Loděnice. Byla to tzv. Lone Star (Osamělá hvězda), která se stala počátkem – dnes již zaniklé – stejnojmenné osady. V roce 1927 si vybuodovalo šest břevnovských kamarádů u Dolního Podkozí další osadu z jednoduchých bud – Batalion. O rok později byla založena osada White Star (Bílá hvězda). Následovaly Rujana (1929), Osada Údolí oddechu (1933) a další. Ve válečném roce 1941 oficiálně přibyla další osada – Starý potok.

Následovaly osady zakládáné po druhé světové válce – v roce 1954 první z nich – osada Dědkův vrch. V údolí Loděnice se začaly od té doby masově budovat chatové osady, které

Mapa č. 2 – Počet lůžek v OIR v obcích sledovaného území (k 31. 12. 2010)

Michal Rada, České Budějovice 2011
zdroj: Arc ČR 500

Zdroj: Vlastní zpracování (2011).

navazovaly na ty původní. Jako příčiny jejich rozrůstání během 60. až 80. let minulého století můžeme vidět omezenou míru možnosti cestovat obyvatelstva do zahraničí a v oficiální podpoře budování takovýchto objektů individuální rekreace.

7.10 Hodnocení turistického a rekreačního zatížení obcí sledovaného území

Vystoupil (2006, s. 100) uvádí, že jedním z významných problémů udržitelného cestovního ruchu je otázka rekreační, resp. turistické únosnosti území. Základním ukazatelem, kterým lze vyjádřit prostorové diferenciaci cestovního ruchu na regionální úrovni, je ukazatel turisticko-rekreačního zatížení území (počet turisticko-rekreačních lůžek na km²).

Vystoupil (2006, s. 100) dále poukazuje na skutečnost, že o stanovení významu turisticko-rekreačního zatížení území rozhoduje především lokalizace objektů individuální rekreace, neboť v současné době je u nás přibližně třikrát více rekreačních lůžek oproti těm turistickým. Z tohoto důvodu a pro lepší vypovídací schopnost jsou jednotlivé skupiny lůžek odlišeny.

Tab. č. 14 – Turistické zatížení obcí sledovaného území – počet turistických lůžek na km² (k 31. 12. 2010)

Obec	Počet lůžek	Výměra obce [ha]	Lůžek/km ²
Běleč	0	1 848	0
Braškov	11	477	2,31
Bratronice	6	1 562	0,38
Doksy	0	291	0
Družec	0	712	0
Horní Bezděkov	50	458	10,91
Hradečno	0	682	0
Chyňava	32	3 736	0,86
Kačice	6	642	0,93
Kamenné Žehrovice	0	916	0
Kyšice	0	479	0
Lány	53	3 402	1,56
Lhota	0	1 169	0
Malé Kyšice	32	419	7,64
Pavlov	0	156	0
Pletený Újezd	0	168	0
Ptice	0	782	0
Stochov	70	948	7,39
Svárov	0	420	0
Tuchlovice	145	1 275	11,37
Unhošť	141	1 741	8,09
Velká Dobrá	16	842	1,91
Žilina	20	786	2,54
CELKEM	582	23 911	2,43

Zdroj: Vlastní šetření (2010).

Z uvedeného přehledu můžeme vyčíst, že největší turistické zatížení mají obce, kde se nacházejí hromadná ubytovací zařízení – hotely. Konkrétně jde o Tuchlovice (hotely Astra a Fiala), Horní Bezděkov (Areál Botanika) a Unhošť (hotel Galerie). Velkou skupinu naproti tomu představují obce, kde se žádné ubytovací zařízení nenachází. Nízké hodnoty vykazují rozlehlejší obce, kde je k dispozici minimální počet lůžek.

Celková hodnota za sledované území činí 2,43 lůžek/km². Podle klasifikace Vystoupila (2006, s. 100) se dají hodnoty do 9,9 lůžek/km² považovat za malé turistické zatížení území.

Tab. č. 15 – Rekreační zatížení obcí sledovaného území – počet lůžek v OIR na km² (k 31. 12. 2010)⁸¹

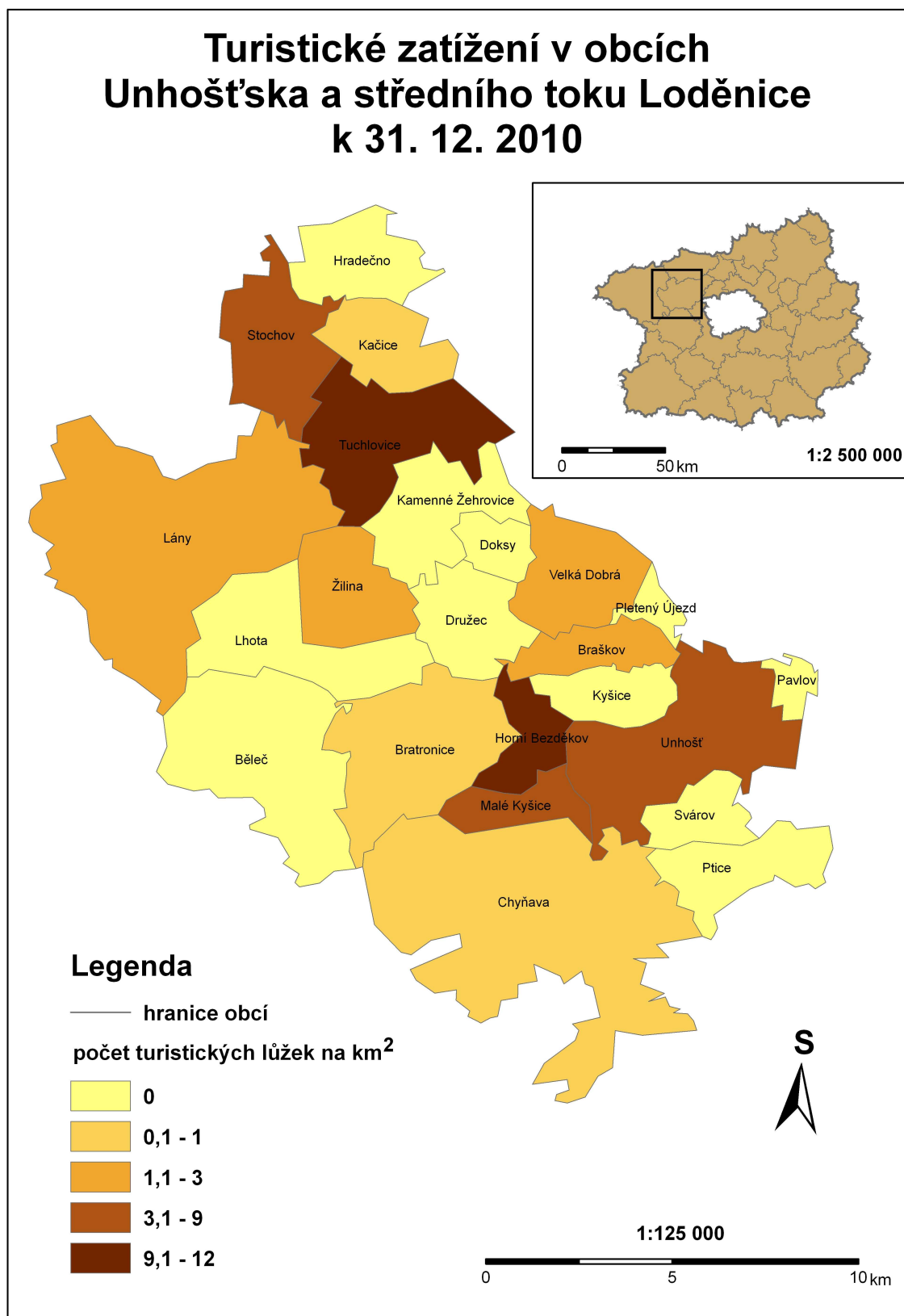
Obec	Počet lůžek	Výměra obce [ha]	Lůžek/km ²
Běleč	84	1 848	4,55
Braškov	0	477	0
Bratronice	1 092	1 562	69,91
Doksy	4	291	1,37
Družec	1 000	712	140,45
Horní Bezděkov	352	458	76,86
Hradečno	140	682	20,53
Chyňava	4 292	3 736	114,88
Kačice	0	642	0
Kamenné Žehrovice	24	916	2,62
Kyšice	48	479	10,02
Lány	16	3 402	0,47
Lhota	20	1 169	1,71
Malé Kyšice	1 212	419	289,26
Pavlov	172	156	110,26
Pletený Újezd	28	168	16,67
Ptice	584	782	74,68
Stochov	44	948	4,64
Svárov	220	420	52,38
Tuchlovice	24	1 275	1,88
Unhošť	2 016	1 741	115,81
Velká Dobrá	160	842	19,01
Žilina	0	786	0
CELKEM	11 532	23 911	48,23

Zdroj: Vlastní šetření (2010).

Při podrobnější analýze rekreačního zatížení obcí sledovaného území dojdeme k závěrům, že zcela logicky největší hodnoty (max. 289,26 lůžek v OIR/km² v případě Malých Kyšic) vykazují již zmíněné obce podél toku Loděnice, ve kterých se nacházejí chatové osady. Výjimku mezi nimi představuje rozlohou nevelká obec Pavlov. V obci samotné je totiž

⁸¹ Počítáno dle koeficientu 4 lůžka v jenom OIR.

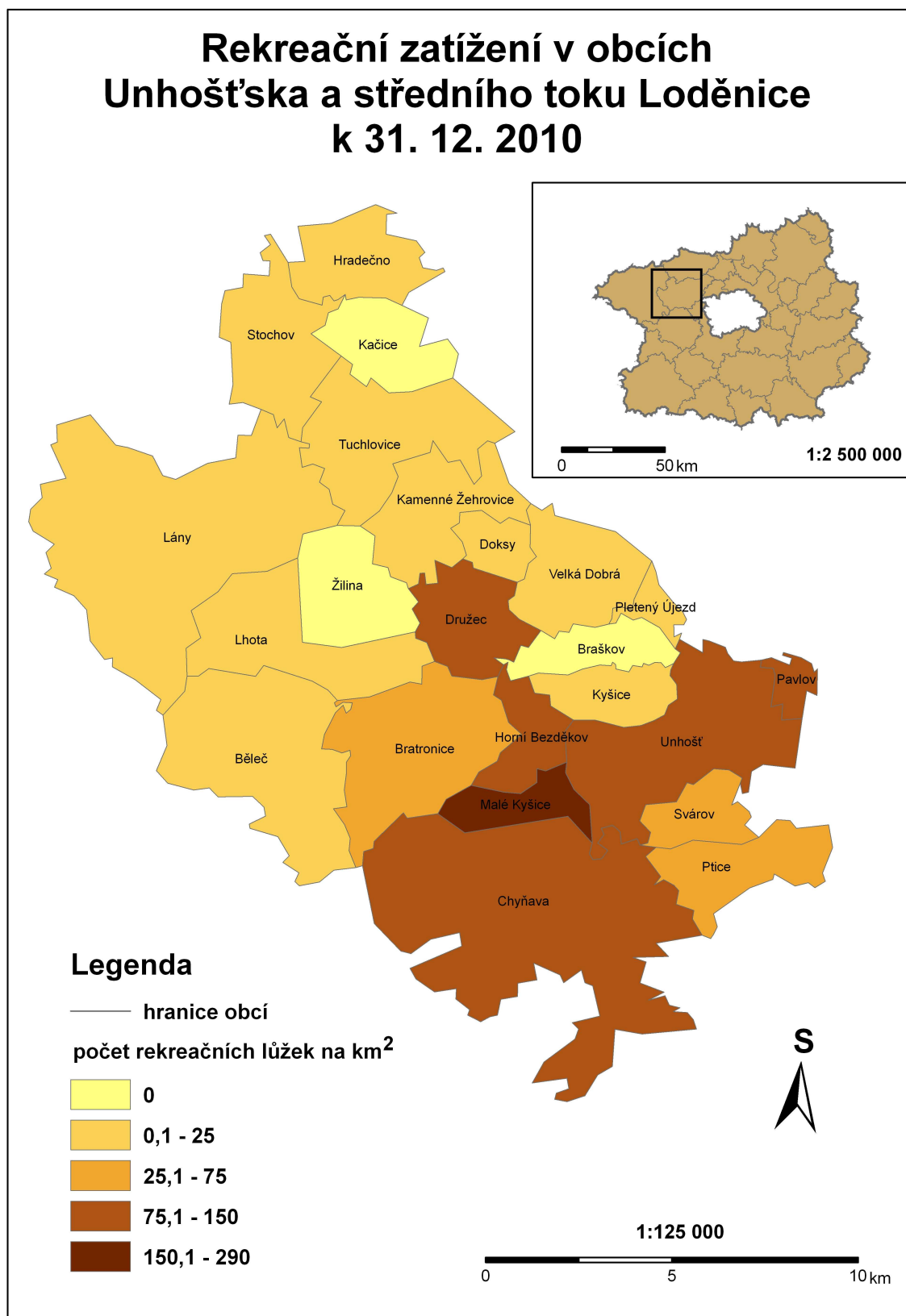
Mapa č. 3 – Turistické zatížení v obcích sledovaného území –
počet turistických lůžek na km² (k 31. 12. 2010)

Michal Rada, České Budějovice 2011
zdroj: Arc ČR 500

Zdroj: Vlastní zpracování (2011).

Mapa č. 4 – Rekreační zatížení v obcích sledovaného území –
počet lůžek v OIR na km² (k 31. 12. 2010)

Michal Rada, České Budějovice 2011
zdroj: Arc ČR 500

Zdroj: Vlastní zpracování (2011).

vybudovaná chatová osada, kdy původní zahradní domky byly v posledních dvaceti letech hromadně přestavěny na chaty.

Podle klasifikace Vystoupila (2006, s. 100) se dají hodnoty mezi 35,0 až 49,9 lůžek v OIR/km² považovat za velmi významné rekreační zatížení území. Do tohoto intervalu můžeme zahrnout i sledované území, které vykazuje hodnotu 48,23 lůžek v OIR/km².

Vyjádríme-li hodnotu pouze pro osm obcí podél toku Loděnice,⁸² kde se nachází největší koncentrace objektů individuální rekreace, dojdeme k údaji 109,54 lůžek v OIR/km². Ten lze podle klasifikace Vystoupila (2006, s. 100) charakterizovat nejvyšším zatížením - jako zcela dominantní rekreační zatížení území. Zbytek sledovaného území vyjadřuje hodnota pouze 5,9 lůžek v OIR/km².

7.11 Hodnocení turistické a rekreační funkce obcí sledovaného území

Jedním z významných ukazatelů prostorové diferenciací cestovního ruchu území na regionální úrovni je turisticko-rekreační funkce vyjadřující intenzitu turistické aktivity v dané destinaci. Nejobecněji ji lze vyjádřit poměrem počtu dvou populací – a to populace hostů (tu vyjadřuje počet turisticko-rekreačních lůžek) a bydlícího obyvatelstva (Vystoupil 2006, s. 98).

Je nutné si uvědomit, že počet lůžek v objektech individuální rekreace je přibližně třikrát větší než turistických v ubytovacích zařízeních. Z tohoto důvodu a pro lepší vypovídací schopnost o turistické a rekreační funkci obcí sledovaného území jsou jednotlivé skupiny lůžek odlišeny.

Z níže uvedeného přehledu lze vyzorovat, že díky minimálním hodnotám mají obce sledovaného území malou turistickou funkci. Ta je odrazem nízkého počtu lůžkových kapacit, které jsou ve sledovaném území turistům k dispozici. Podle klasifikace Vystoupila (2006, s. 98) se dají hodnoty do 25,0 lůžek/obyvatele považovat za malou turistickou funkci obcí, což je případ sledovaného území s hodnotou 1,94 lůžek/obyvatele.

Celková hodnota rekreační funkce obcí sledovaného území dosáhla hodnoty 38,54 lůžek/obyvatele. Podle klasifikace Vystoupila (2006, s. 98) se dají hodnoty mezi 26,0 až 50,0 lůžek/obyvatele považovat za území s rozvojovou rekreační funkcí obcí.

Vyjádrí-li se hodnota pouze pro osm katastrů obcí podél toku Loděnice,⁸³ kde se nachází největší koncentrace objektů individuální rekreace, lze dojít k údaji 114,65 lůžek/obyvatele. Ten lze podle klasifikace Vystoupila (2006, s. 98) charakterizovat druhým nejvyšším

⁸² Obce Bratronice, Družec, Horní Bezděkov, Chyňava, Malé Kyšice, Ptice, Svárov a Unhošť.

⁸³ Obce Bratronice, Družec, Horní Bezděkov, Chyňava, Malé Kyšice, Ptice, Svárov a Unhošť.

vyjádřením – jako velmi významná rekreační funkce obcí. Zbytek sledovaného území vyjadřuje hodnota pouze 3,72 lůžek/obyvatele. Ta podle uvedené klasifikace představuje území s malou rekreační funkcí obcí.

Tab. č. 16 – Turistická funkce obcí sledovaného území – počet turistických lůžek na počet trvale bydlícího obyvatelstva (k 31. 12. 2010)

Obec	Počet lůžek	Počet obyvatel obce k 1. 1. 2010	Lůžek/obyvatele x 100 [%]
Běleč	0	326	0
Braškov	11	1 023	1,08
Bratronice	6	865	0,69
Doksy	0	1 361	0
Družec	0	1 011	0
Horní Bezděkov	50	569	8,79
Hradečno	0	496	0
Chyňava	32	1 695	1,89
Kačice	6	1 313	0,46
Kamenné Žehrovice	0	1 768	0
Kyšice	0	616	0
Lány	53	1 928	2,75
Lhota	0	581	0
Malé Kyšice	32	357	8,96
Pavlov	0	101	0
Pletený Újezd	0	460	0
Ptice	0	588	0
Stochov	70	5 847	1,19
Svárov	0	470	0
Tuchlovice	145	2 306	6,29
Unhošť	141	3 837	3,67
Velká Dobrá	16	1 598	0,99
Žilina	20	809	2,47
CELKEM	582	29 925	1,94

Zdroj: Vlastní šetření (2010).

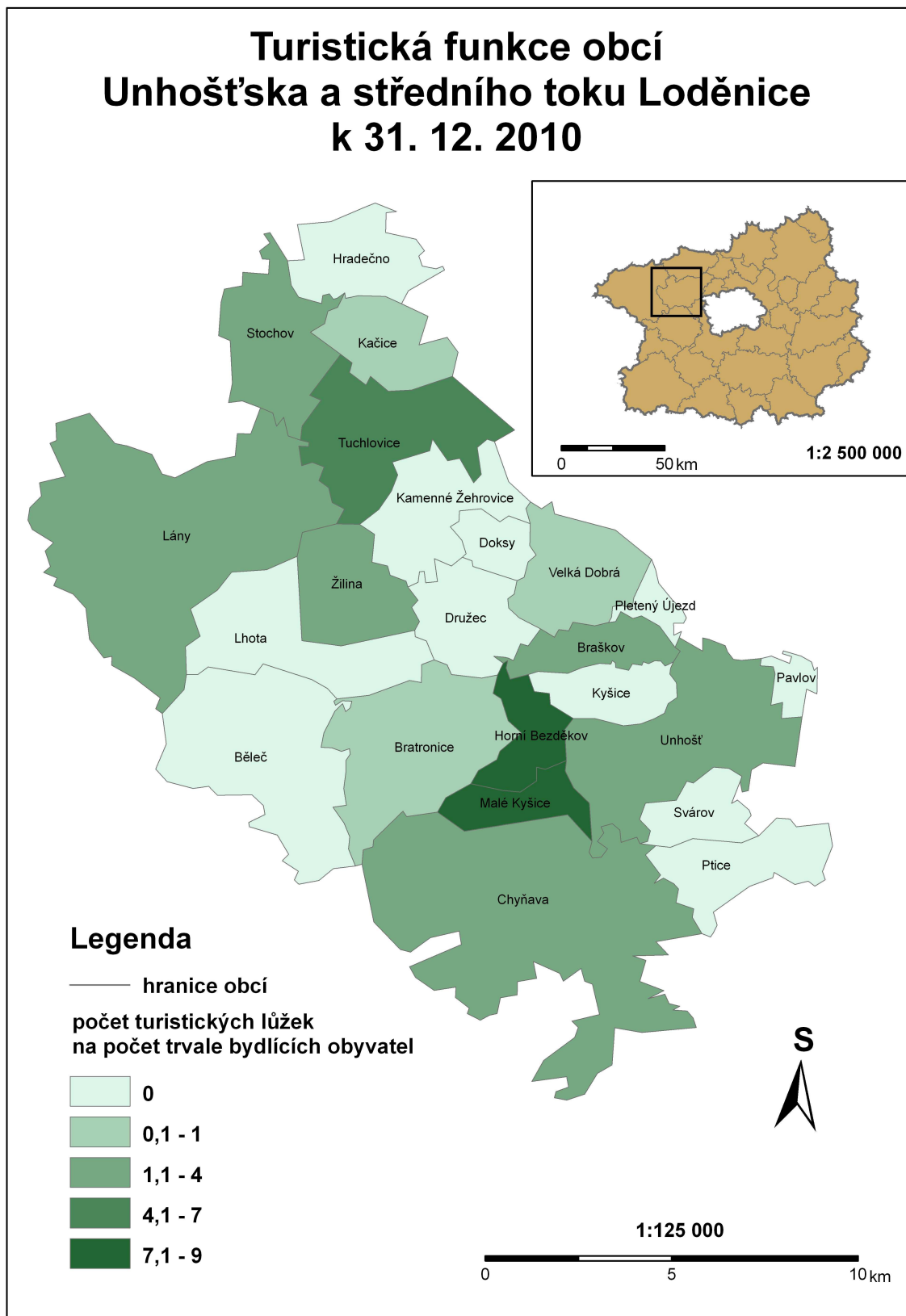
Tab. č. 17 – Rekreační funkce obcí sledovaného území – počet lůžek v OIR na počet trvale bydlícího obyvatelstva (k 31. 12. 2010)⁸⁴

Obec	Počet lůžek	Počet obyvatel obce k 1. 1. 2010	Lůžek/obyvatele x 100 [%]
Běleč	84	326	25,77
Braškov	0	1 023	0
Bratronice	1 092	865	126,24
Doksy	4	1 361	0,29
Družec	1 000	1 011	98,91
Horní Bezděkov	352	569	61,86
Hradečno	140	496	28,23
Chyňava	4 292	1 695	253,22
Kačice	0	1 313	0
Kamenné Žehrovice	24	1 768	1,36
Kyšice	48	616	7,79
Lány	16	1 928	0,83
Lhota	20	581	3,44
Malé Kyšice	1 212	357	339,49
Pavlov	172	101	170,29
Pletený Újezd	28	460	6,09
Ptice	584	588	99,32
Stochov	44	5 847	0,75
Svárov	220	470	46,81
Tuchlovice	24	2 306	1,04
Unhošť	2 016	3 837	52,54
Velká Dobrá	160	1 598	10,01
Žilina	0	809	0
CELKEM	11 532	29 925	38,54

Zdroj: Vlastní šetření (2010).

⁸⁴ Počítáno dle koeficientu 4 lůžka v jenom OIR.

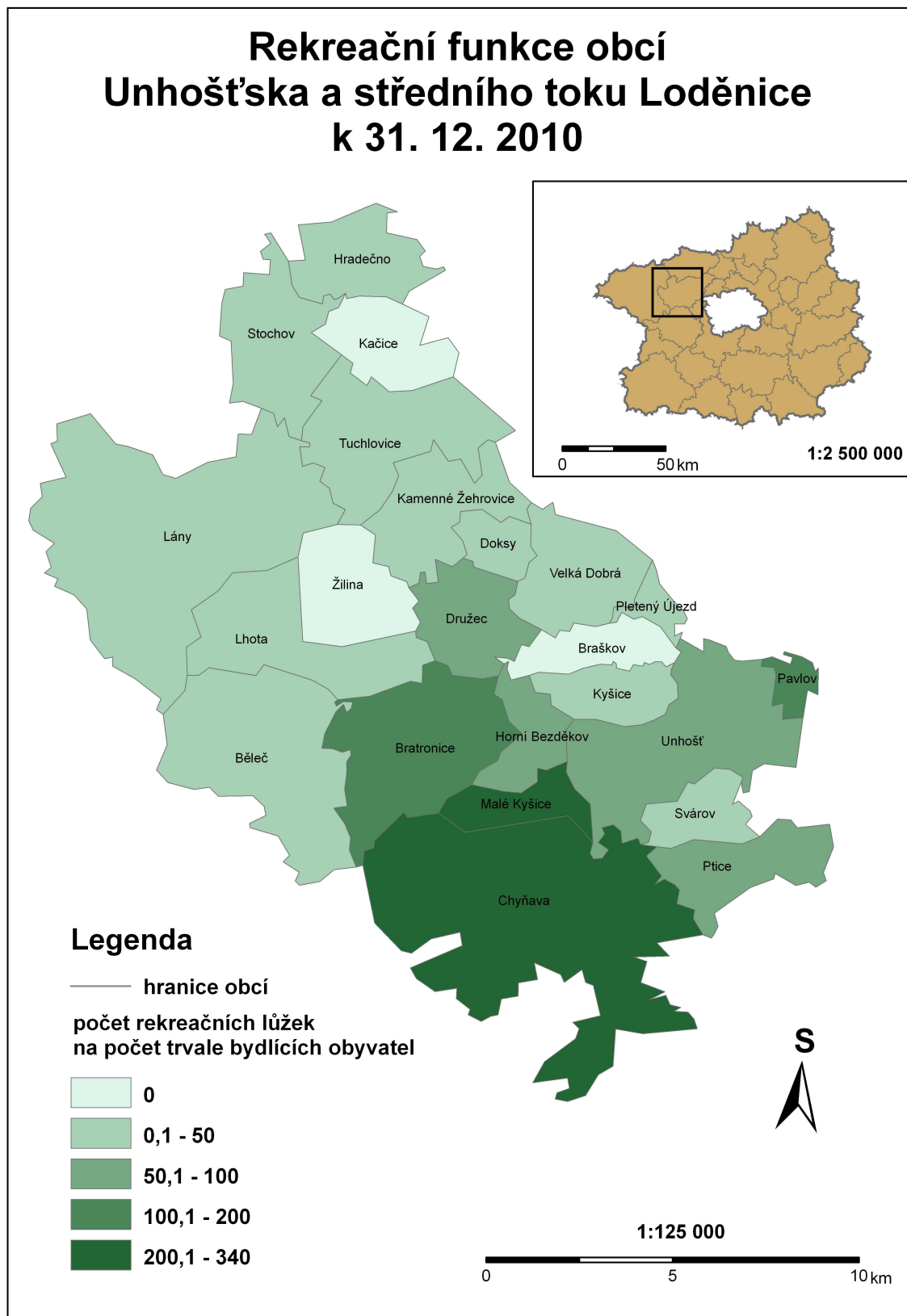
Mapa č. 5 – Turistická funkce obcí sledovaného území – počet turistických lůžek na počet trvale bydlícího obyvatelstva (k 31. 12. 2010)

Michal Rada, České Budějovice 2011
zdroj: Arc ČR 500

Zdroj: Vlastní zpracování (2011).

Mapa č. 6 – Rekreační funkce obcí sledovaného území – počet lůžek v OIR na počet trvale bydlícího obyvatelstva (k 31. 12. 2010)

Michal Rada, České Budějovice 2011
zdroj: Arc ČR 500

Zdroj: Vlastní zpracování (2011).

8. SYNTÉZA A ZHODNOCENÍ DNEŠNÍ SITUACE

Následující kapitola zhodnotí situaci ve sledovaném území z pohledu nabízených lůžkových kapacit. Vychází přitom z učiněné aktuální podrobné inventarizace ubytovacích zařízení nacházejících se ve vymezeném území.

8.1 Kvantitativní distribuce lůžkových kapacit

Ve sledovaném území představovala lůžková kapacita v ubytovacích zařízeních ke konci roku 2010 celkem 582 lůžek. Ta jsou návštěvníkům k dispozici v polovině obcí sledovaného území – ve 12 obcích z celkových 23 obcí.

Nejvyšší koncentraci lůžkových kapacit můžeme pozorovat v pěti obcích sledovaného území. V těchto obcích se nacházejí ubytovací zařízení s největší kapacitou, především hotely.

Fungují ve dvou městech sledovaného území – v Unhošti (hotel Galerie) a ve Stochově (hotel Slovanka ve stejnojmenné sídelní části). Hotel Classic je provozován v turisticky atraktivních Lánech na okraji křivoklátských lesů. Areál Botanika byl vybudován u Horního Bezděkova, taktéž v blízkosti křivoklátských lesů. Největší kapacitu hotelových – ale i všech – lůžek mají Tuchlovice – celkem 145 lůžek. V sídelní části Srby se nachází hotel s největší kapacitou ve sledovaném území – hotel Astra (k dispozici je 105 lůžek) a hotel Fiala. Jejich lokalizace v této části sledovaného území je podmíněna atraktivním přírodním prostředím v zázemí Kladna a přítomnost Turyňského rybníka.

Po Tuchlovicích mají nejvyšší koncentraci lůžkových kapacit obě města sledovaného území – Unhošť (celkem 141 lůžek) jako centrum Unhošťska a oblasti středního toku Loděnice a Stochov (70 lůžek).

Obce, ve kterých se nachází významnější počet lůžkových kapacit, jsou dále již jen Chyňava, Malé Kyšice a Žilina. Těmito obcemi prochází hranice CHKO Křivoklátsko a leží v těsné blízkosti nebo přímo na území přírodního parku Povodí Kačáku. To odráží vysoký turisticko-rekreační potenciál zdejšího území.

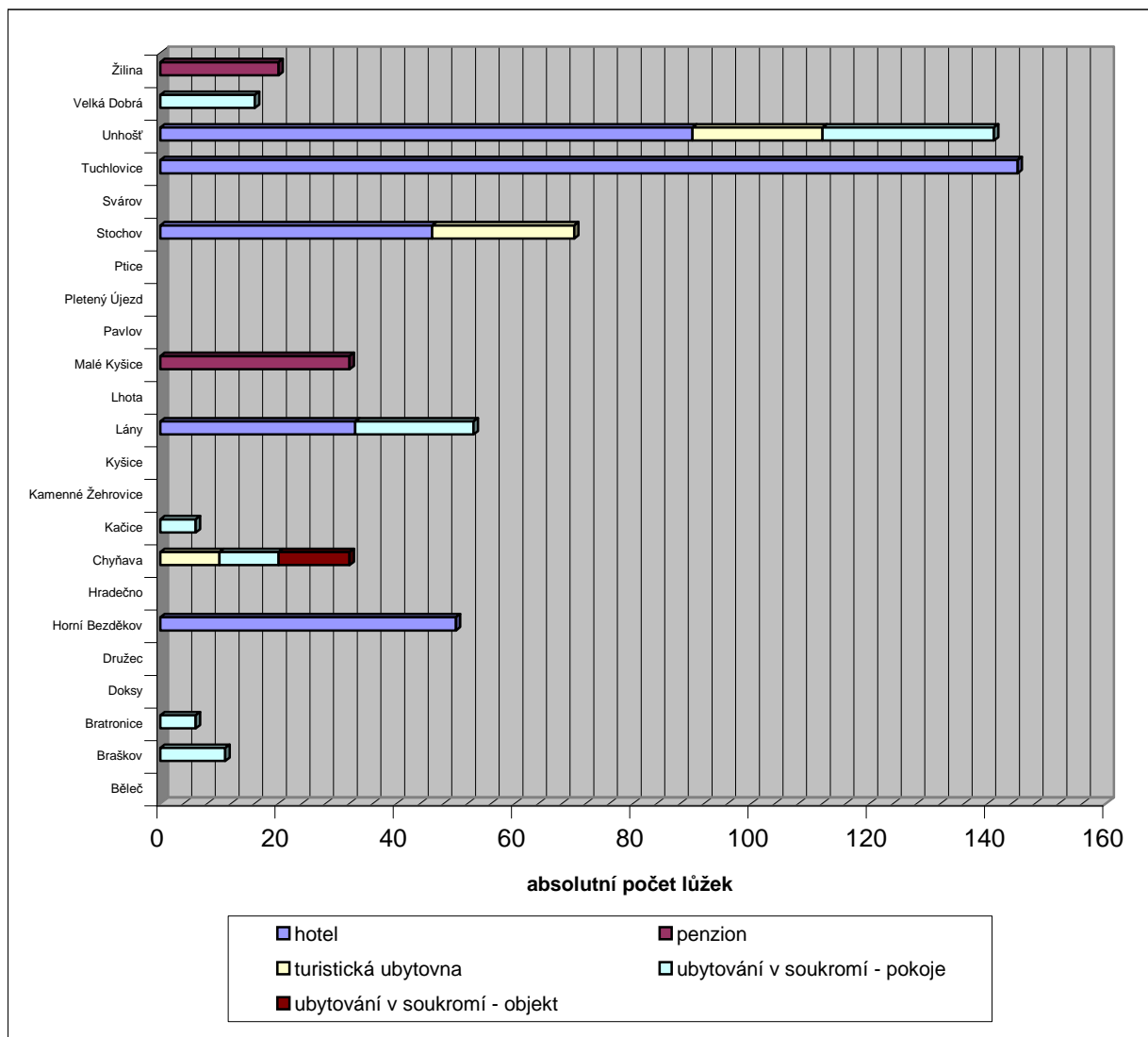
V ostatních obcích sledovaného území není k dispozici významnější počet lůžkových kapacit – pokud zde ubytovací zařízení nemají absenci vůbec.

V tomto případě můžeme hledat dvě rozdílné příčiny. Příslušné území je charakterem svého přírodního prostředí neatraktivní pro jakékoli formy cestovního ruchu – např. obce Doksy, Hradečno, Pavlov či Pletený Újezd – a zřízení ubytovacího zařízení zde není potřebné

a nebylo by rentabilní. Nebo chybí podnikatelský záměr zřídit v přírodně atraktivních částech sledovaného území ubytovací zařízení – jedná se např. o obce Běleč, Ptice či Svárov.

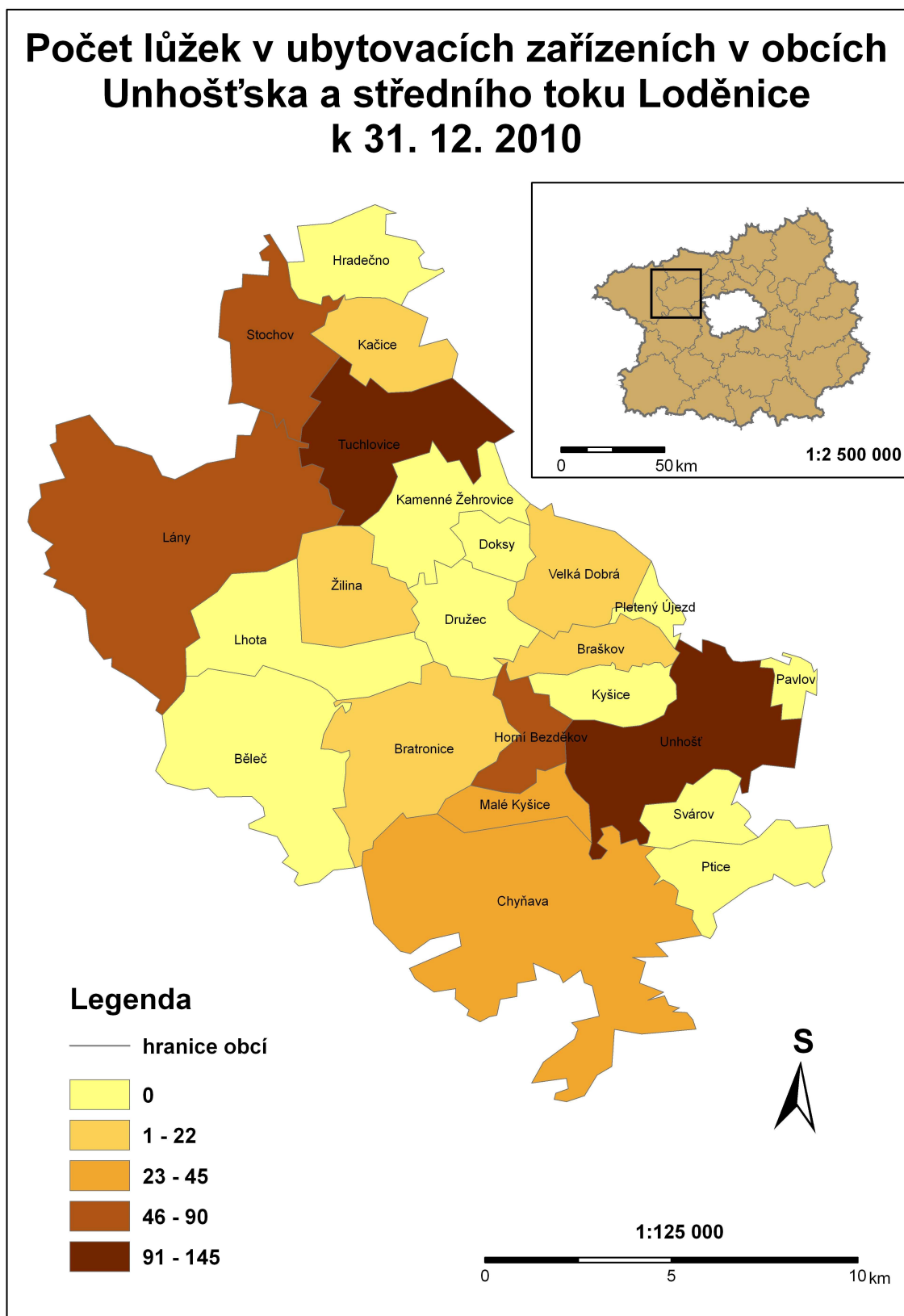
Výjimku tvoří obce Družec a Lhota, kde dnes ubytovací zařízení chybí, avšak jsou budována.

Graf č. 10 – Struktura lůžkových kapacit v jednotlivých obcích sledovaného území (k 31. 12. 2010)

Zdroj: Vlastní šetření (2010).

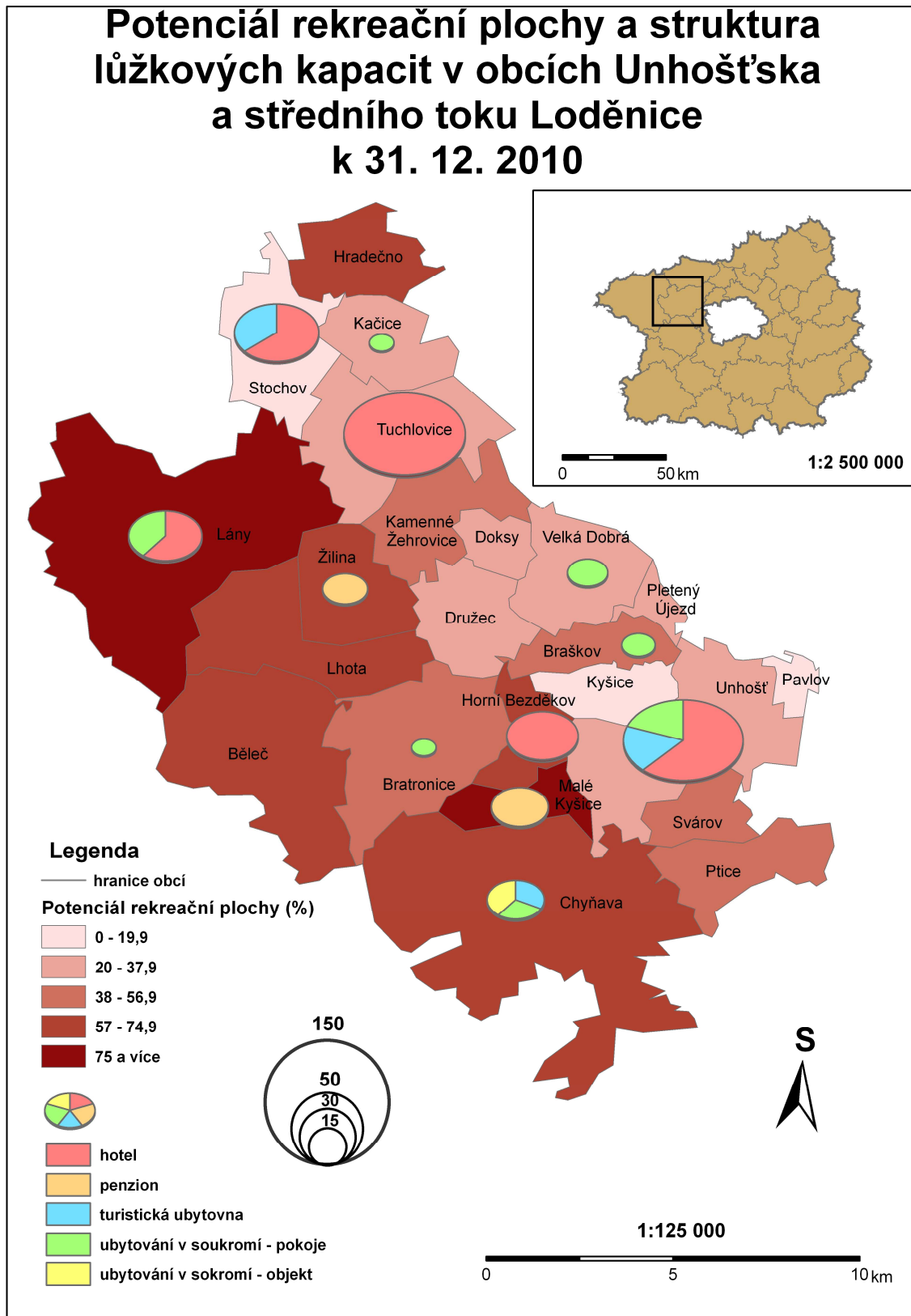
Mapa č. 7 – Počet lůžek v ubytovacích zařízeních v obcích sledovaného území
(k 31. 12. 2010)

Michal Rada, České Budějovice 2011
zdroj: Arc ČR 500

Zdroj: Vlastní zpracování (2011).

Mapa č. 8 – Potenciál rekreační plochy a struktura lůžkových kapacit v obcích sledovaného území (k 31. 12. 2010)

Michal Rada, České Budějovice 2011
zdroj: Arc ČR 500, Atlas ČR ČR 2006

Zdroj: Vlastní zpracování (2011).

8.2 Kvalitativní distribuce lůžkových kapacit

Šest ubytovacích zařízení kategorie hotel fungující ve sledovaném území disponuje 62,5 % z celkových lůžek. Ty jsou lokalizovány do největších měst sledovaného území – do Stochova a Unhoště (hotel Slovanka a Galerie), dále do rekreační lokality v zázemí města Kladna u Turyňského rybníku (hotely Astra a Fiala) a na okraj křivoklátských lesů do turisticky vyhledávaných destinací (Areál Botanika a hotel Classic).

I když řešených hotelových objektů je ve sledovaném území pouze šest, vždy jsou dva z nich lokalizovány poblíž sebe. Páry tak tvoří hotely Astra a Fiala u Turyňského rybníka, hotel Galerie a Areál Botanika v Unhošti, resp. poblíž města a hotely Classic a Slovanka v centru Lán, resp. poblíž obce, což kopíruje nejatraktivnější lokality sledovaného území.

Druhou největší skupinu lůžkových kapacit v ubytovacích zařízeních sledovaného území představuje kategorie ubytování v soukromí – pokoje. Ve sledovaném území bylo ke konci roku 2010 provozováno celkem jedenáct zařízení ubytování v soukromí s pokoji k dispozici. Ty představují 16,8 % z celku. Největší koncentrace těchto lůžkových kapacit je soustředěna do Unhoště a Lán – turisticky nejvýznamnějších obcí. Lokalizace zbývajících je odvozena podle zájmu provozovatelů podnikat v té dané lokalitě v této formě sféry ubytovacích služeb.

Při analýze těchto ubytovacích zařízení bylo zjištěno, že poměrně velká část z nabízených lůžkových kapacit je dlouhodobě pronajímána zahraničním dělníkům. Díky tomu se mohou tyto lůžkové kapacity – především v letní turistické sezóně – stát pro návštěvníky nedostupnými či jim způsobit komplikace během pobytu.

Městský charakter Stochova a Unhoště dal příčinu k tomu, že se zde před lety vybudovaly menší turistické ubytovny. Třetí ubytovna je ve sledovaném území lokalizována do Chyňavy jako součást místního Dělnického domu. Jejich souhrnná kapacita činí 9,6 % ze všech lůžkových kapacit ve sledovaném území. Problémem se může pro turisty stát skutečnost, že část této ubytovací kapacity je rovněž dlouhodobě pronajímána zahraničním dělníkům.

Ve sledovaném území se nacházejí pouze dva penziony. Jedná se o penziony Lika a Žilina, jejichž lůžková kapacita činí 8,9 % z celku. Jejich lokalizace do Malých Kyšic, resp. Žiliny na rozhraní přírodního parku Povodí Kačáku a CHKO Křivoklátsko – s vhodnými podmínkami pro cykloturistiku – nám odráží vysokou hodnotu zdejšího přírodního prostředí.

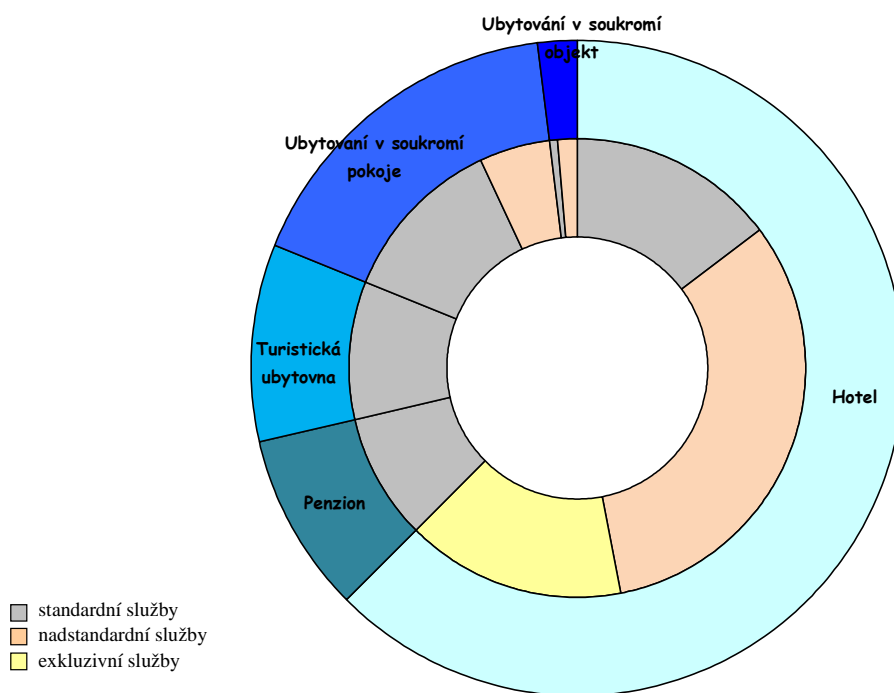
Zbývajících 2,2 % z lůžkových kapacit, které jsou k dispozici ve sledovaném území, představují dva objekty ubytování v soukromí, které si lze kompletně pronajmout. Jmenovitě jde o Bungalov Lustig a rekreační chatu p. Hada. Oba leží shodně na katastru obce Chyňava a jsou součástí zdejších chatových osad.

8.3 Doprovodné služby

Z celkové kapacity 364 hotelových lůžek náleží 23,6 % (tj. 86 lůžek) hotelům se standardními doprovodnými službami. Největší skupinu – 51,6 % (tj. 188 lůžek) – představují lůžka v hotelech s nadstandardními doprovodnými službami. Zbývajících 24,8 % (tj. 90 lůžek) představují lůžka v hotelu Galerie v Unhošti, který nabízí exkluzivní doprovodné služby. Díky nim tento hotel můžeme považovat za ubytovací zařízení s nejlepší nabídkou doprovodných služeb v celém sledovaném území.

Pro pět hotelů ze šesti (kromě hotelu Slovanka) nalézajících se ve sledovaném území je společné, že jsou vybaveny zařízením umožňující poskytování služeb spojených s kongresovou turistikou. Souvislost můžeme hledat v poptávce po těchto službách ze strany společností sídlících v nedaleké Praze. Tři největší hotely – Astra, Galerie a Areál Botanika – doplňují tuto nabídku i o relaxační služby a možnost pořádání setkání větších skupin lidí.

Graf č. 11 – Struktura doplňkových služeb ubytovacích zařízení ve sledovaném území (k 31. 12. 2010)

Zdroj: Vlastní šetření (2010).

Všechny penziony a turistické ubytovny ve sledovaném území nabízejí svým hostům standardní doprovodné služby.

Sečteme-li obě formy ubytování v soukromí dohromady, zjistíme, že dvě třetiny ubytovacích zařízení jsou vybaveny standardními doprovodnými službami a zbývající třetina disponuje nadstandardními doprovodnými službami.

8.4 SWOT analýza

Níže uvedená SWOT analýza⁸⁵ je přizpůsobena touto prací řešené problematice sledovaného území.

Silné stránky:

- dobrá dopravní dostupnost
- dostatek flexibilní pracovní síly
- podpora cestovního ruchu ze strany vedení Středočeského kraje
- poměrně hustá síť turistických stezek, cyklostezek a hiposteze
- přírodní prostředí zákonem chráněné (CHKO Křivoklátsko, přírodní parky Džbán a Povodí Kačáku, několik maloplošných chráněných území)
- silné zastoupení různých forem tzv. šetrné turistiky
- velká koncentrace cílů industriální turistiky v této části Středočeského kraje
- výhodná geografická poloha ve středu Čech, v zázemí ekonomicky silné Prahy a města Kladna
- zaměření se provozovateli hromadných ubytovacích zařízení na kongresovou turistiku a relaxační služby

Slabé stránky:

- absence ubytovacích zařízení v kategorii kemp a chatová oblast
- chybějící kompletní a aktualizované informace o ubytovacích možnostech ve sledovaném území v regionálních informačních centrech
- chybějící velké vodní plochy a vodní toky
- malá atraktivita území z hlediska celorepublikového cestovního ruchu
- malé zastoupení kulturně-historických atraktivit cestovního ruchu
- nedostatečné množství ubytovacích zařízení pro větší skupinu (cca 45 míst) v nižší cenové relaci – např. turistické ubytovny
- nepřehledné a neaktuální servery specializují na ubytovací služby v této části republiky
- nízká kvalita a malé zastoupení základních a doplňkových zařízení cestovního ruchu v určitých oblastech sledovaného území

⁸⁵ SWOT analýza je metoda, pomocí které je možno identifikovat silné (angl. Strengths) a slabé (angl. Weaknesses) stránky, příležitosti (angl. Opportunities) a hrozby (angl. Threats), spojené s určitým projektem, typem podnikání, opatřením, regionální politikou apod. Jedná se o metodu analýzy užívanou především v marketingu, ale také např. při analýze a plánování regionálního rozvoje. Je součástí strategického – dlouhodobého – plánování (Schneider 2008, s. 118-119).

- nízká obsazenost ubytovacích kapacit, kdy důvodem může být i výrazná sezónnost cestovního ruchu ve sledovaném území
- vysoké procento ubytovacích kapacit z celku v nadstandardně a výše vybavených hotelech

Příležitosti:

- otevření provozu některé z nových forem lázeňství – především tzv. „pivních lázní“ s vazbou na pivovar Krušovice
- rozvoj a založení vícedenních sportovních a kulturních akcí, festivalů apod.
- vstup nadnárodního hotelového řetězce do regionu – hlavně s vazbou na letiště Ruzyně
- vybudování kempu, popř. chatové osady ve sledovaném území
- využití potenciálu tzv. ostatních atraktivit cestovního ruchu pro potřeby industriální turistiky a zaměření se na cílovou skupinu mající o toto zájem (školní výlety, milovníky historie apod.)
- využití situace, že v Kladně nefunguje hotel s větší lůžkovou kapacitou a hotel vyšší třídy
- zaměření se na cílovou skupinu cykloturistů a milovníků koní
- zaměření se na cílovou skupinu vyhledávající kongresovou a zážitkovou turistiku
- zavedení věrnostních a bonusových programů sítí ubytovatelů
- zdokonalení původního záměru a pokračování v projektu sdružení Bohemia Centralis s využitím jeho stávajícího potenciálu
- zlepšení vazeb ubytovacích zařízení sledovaného území na sportovní možnosti v Kladně
- zřízení multifunkčního centra volného času v regionu s možností se ubytovat

Hrozby (potenciální nebezpečí a ohrožení do budoucnosti):

- globální ekonomická recese a snížení objemu domácího a mezinárodního cestovního ruchu
- narušení krajinného rázu další výstavbou objektů individuální rekreace
- nedostatečná kvalita a struktura ubytovacích zařízení včetně doprovodných služeb
- podcenění legislativy a kontroly kvality služeb
- podcenění údržby stávajících zařízení
- široká nabídka ubytovacích zařízení v okolních – turisticky atraktivnějších – regionech
- trvající inzerce delší dobu uzavřených ubytovacích zařízení
- ukončení činnosti ubytovacích služeb – především hotelů a ubytování v soukromí
- výstavba hotelu vyšší kategorie v Kladně, popř. rekonstrukce a zprovoznění hotelu Kladno na kladenském náměstí Sítná
- změna sazeb daně z přidané hodnoty

8.5 Srovnání lůžkových kapacit sledovaného území s okolními regiony

Koeficient turistického zatížení obcí sledovaného území dosahuje hodnoty 2,43 lůžek/km², což můžeme charakterizovat v rámci celé České republiky jako minimální

hodnotu. Tyto hodnoty jsou charakteristické pro regiony málo významné z hlediska cestovního ruchu, mezi které z tohoto pohledu patří i sledované území.

Na základě informací z Atlasu cestovního ruchu České republiky (Vystoupil 2006, s. 101) lze odvodit, že ze sousedních regionů dosahuje podobných hodnot severní část správního obvodu ORP Kladno a většina území severněji ležícího správního obvodu OPR Slaný. Tato část bývalého okresu Kladno má podobný – málo zalesněný – ráz krajiny.

Opačnou situaci můžeme pozorovat u jižně ležícího správního obvodu ORP Beroun. Na jeho území leží části území CHKO Křivoklátsko a CHKO Český kras. Tyto přírodně velmi cenné lokality jsou vyhledávány turisty, a proto se zde nachází větší koncentrace lůžkových kapacit. Spektrum ubytovacích zařízení je zde rozšířeno o kempy a chatové osady – oproti tomu ve sledovaném území.

Koeficient rekreačního zatížení území nám sledované území rozděluje přibližně na severní a jižní polovinu. V severní části se vyskytuje minimální počet lůžkových kapacit v objektech individuální rekreace. V jižní části sledovaného území dosahuje tento koeficient průměrné hodnoty nad 100 lůžek v OIR/km². Maximální hodnota – pro obec Malé Kyšice (289,26 lůžek v OIR/km²) – patří mezi nejvyšší v celé České republice.

Toto území s vysokým rekreačním potenciálem tak představuje oblast s jednou z největších koncentrací objektů druhého bydlení v České republice. To z něj dělá významnou rekreační oblast v severozápadní části Středočeského kraje.

Chatové osady na Kačáku jsou součástí pásu koncentrace objektů individuální rekreace jižně od Prahy – od povodí střední Berounky, přes její dolní tok do okolí Slapské přehrady a dolní Posázaví.

8.6 Doporučení

Jak již bylo uvedeno v analýze, ve sledovaném území chybí zařízení typu kemp, popř. chatová osada. Jelikož obdobné zařízení západně od Prahy neexistuje, mohla by to být příležitost pro zatraktivnění sledovaného území pro turisty a prodloužení jejich délky pobytu. Jako nejlepší lokality k jeho zřízení se dají vytipovat okolí Turyňského rybníka, popř. zázemí města Unhošť.

Další příležitost můžeme vidět v plném využití potenciálu sledovaného území na okraji křivoklátských lesů pro cykloturisty a milovníky koní. Vhodným a úspěšným podnikatelským záměrem se může stát zřízení nových penzionů – s adekvátními doprovodnými službami zaměřených na tuto cílovou skupinu. Jako příklady lze uvést budovaný penzion p. Berky ve

Lhotě, rekonstruovaný objekt jezdecké stáje Vašírov u Lán s plánovaným otevřením penzionu nebo rozestavěnou obecní turistickou ubytovnu ve Družci.

Stávající nadstandardně vybavené hotely mohou vhodnými marketingovými kroky těžit ze situace, že v nedalekém sedmdesátitisícovém Kladně se obdobné ubytovací zařízení nenachází. Tyto hotely by určitě měly pokračovat v započaté specializaci na kongresové hosty, relaxační služby a nabídku spojenou se zážitkovým cestovním ruchem.

Tato část středních Čech nabízí mnoho nově zbudovaných, zajímavých – turisty ještě neobjevených – cílů industriální turistiky. Tento specifický obor cestovního ruchu se dnes stává celosvětově velmi oblíbený. V případě centralizace těchto bodů nějakým sdružením a jeho spolupráce se stávajícími nebo novými ubytovateli nabízejícími hromadné ubytování můžeme očekávat progresi v návštěvnosti těchto cílů a větší využití ubytovacích kapacit v hromadných ubytovacích zařízeních.

Lůžková kapacita nadstandardně vybavených ubytovacích zařízení je dostačující, ta jsou i vhodným způsobem prezentována. V poslední době však ve sledovaném území přestalo existovat několik hotelů nižší třídy a ubytování v soukromí. Ty jsou však i nadále inzerovány mnohými médii a mystifikují potenciální návštěvníky regionu v možnostech ubytovat se. Pro zkvalitnění služeb návštěvníkům je zapotřebí tyto nedostatky a nepřesnosti odstranit a celý systém nabídky zpřehlednit.

Podpora cestovního ruchu ze strany Středočeského kraje je uspokojivá. Za úvahu by však stála podpora cestovního ruchu včetně ubytovacích možností na nižší (regionální) úrovni prostřednictvím specializovaného sdružení. V této části Středočeského kraje – na Berounsku, Kladensku a Rakovnicku – působí od roku 1997 sdružení Bohemia Centralis. Jeho cílem je trvale udržitelné využívání přírodního a kulturního dědictví regionu, podpora příznivých forem cestovního ruchu, usměrňování cestovního ruchu prostřednictvím územních plánů, rozvoj veřejných informačních služeb a sítí v regionu, propagace, ochrana a zlepšování stavu přírodního a kulturního dědictví, komunikace a spolupráce mezi městy, obcemi a dalšími členy sdružení, zlepšování povědomí a vztahu obyvatel ke kulturním a přírodním hodnotám a informační propojení regionu do struktur Evropské unie.⁸⁶

V posledních letech však toto sdružení ztrácí dobyté pozice a jeho kroky přestávají směřovat k původně vytýčeným cílům. Tím ztrácí věrohodnost, důkazem toho je např. i neaktuální internetová stránka. Jako příležitost můžeme vidět restartování aktivit tohoto sdružení a jeho hlubší vstup do podvědomí turistů právě pod značkou Bohemia Centralis.

⁸⁶ Převzato z: <http://www.bohemia-centralis.cz> (11. 3. 2011).

Všechna rozhodnutí jednotlivců zainteresovaných do segmentu ubytovacích služeb ve sledovaném území by měla mít v patrnosti, že tento region může těžit ze své lokality v blízkosti metropolitní Prahy. A že region představuje tradiční příměstskou rekreační zónu ve středních Čechách s dostatečně vybudovanou infrastrukturou ke krátkodobé rekreaci ve všech formách – každodenní, jednodenní (víkendové) i vícedenní.

9. ZÁVĚRY

Práce se stala příspěvkem, který mapuje a analyzuje aktuální situaci kvantitativní a kvalitativní distribuce lůžkových kapacit v některé části správního obvodu ORP Kladno a jeho bezprostředního okolí. Taktéž sleduje strukturu nabízených doprovodných služeb v zahrnutých ubytovacích zařízeních. Dále ji můžeme považovat za prvotní dílo, které se zabývá potenciálem území Unhošťska a středního toku Loděnice z hlediska cestovního ruchu. Obsahuje nejnovější data vypovídající o současném počtu objektů individuální rekreace ve sledovaném území – v zázemí města Kladna a v příměstské rekreační zóně pro Prahu a Kladno.

Cílem této práce bylo provést analýzu lůžkových kapacit a doprovodných služeb ve sledovaném území a odlišit je podle kvality, což se stalo realitou. Byla sledována jejich prostorová distribuce. Větší koncentraci turistických a rekreačních lůžkových kapacit tak lze ve sledovaném území pozorovat v obcích s větší lesnatostí, kdy krajina na jejich území disponuje lepšími rekreačními účinky.

Jedním z dílčích cílů práce bylo popsání vývojových tendencí. Během analýzy se zjistily současné existenční problémy některých ubytovacích zařízení ve sledovaném území – především provozovatelů ubytování v soukromí. Naopak i výstavba nových ubytovacích zařízení, což může ve svém důsledku přivést turisty do regionu a mít za příčinu rozvoj některých jeho částí.

Klíčovou část práce představuje aktuální jmenný seznam ubytovacích zařízení ve vymezeném území s výčtem doprovodných služeb, které v nich lze během pobytu využít. Ten se stal podkladem k sestavení analýzy této práce.

Z analýzy lze vyčíst, že ubytovacích zařízení ve sledovaném území bylo ke konci roku 2010 provozováno celkem 24, a to v kategoriích – hotel, penzion, turistická ubytovna a ubytování v soukromí. Souhrnně je v nich k dispozici 582 turistických lůžek. Tento počet koresponduje s očekávanou malou atraktivitou sledovaného území pro turisty v celorepublikovém měřítku a potřebami návštěvníků, kdy hlavním faktorem k lokalizaci ubytovacích zařízení je rekreační potenciál krajiny. Jako podklad tohoto tvrzení poslouží vypočítaný koeficient turistického zatížení obcí sledovaného území. Tento stav dále souvisí i s krátkodobým cestovním ruchem – nejrozšířenějším druhem cestovního ruchu realizovaným ve sledovaném území. Ten obecně doprovází nízký zájem návštěvníků o dlouhodobější ubytování.

Z analýzy je dále patrné, které kategorie ubytovacích zařízení ve sledovaném území zcela chybějí. Jedná se především o lůžkové kapacity v ubytovacích zařízeních nižší cenové relace se standardním vybavením, ve kterých by bylo možné ubytovat větší skupinu lidí – přibližně 45 až 60 osob,⁸⁷ a které by současně nabízely doprovodné služby zaměřené na sportovní aktivity. Ve sledovaném území se dále nelze setkat s ubytovacím zařízením v kategorii kemp, tábořiště či chatová osada.

Analýza dále vypověděla, které kategorie lůžkových kapacit mají kvantitativní zastoupení ve sledovaném území nedostačující, a kde můžeme vidět potenciál při zřizování nových. Práce poukázala především na nedostatečnou kapacitu ubytovacích zařízení v kategorii penzion. Jako doporučení lze uvést jejich specializování se na cílovou skupinu cykloturistů, popř. uspokojování potřeb milovníků koní.

Reflexí úspěšného fungování ubytovacích zařízení specializujících se určitý segment hostů mohou být hotely fungující ve sledovaném území, které se od počátku své existence úspěšně specializují na kongresové a relaxační služby. Neočekávanou skutečností se stalo zaměření hotelů ve sledovaném území na zážitkovou turistiku.

Dále analýza vypověděla, že z hlediska doprovodných služeb je zastoupení ve sledovaném území vyrovnané mezi všechny klasifikační třídy.

Předmětem zkoumání této práce se staly i objekty individuální rekreace nacházející se ve sledovaném území. Těch se zde nachází celkem 2 883 – z převážné části chaty. To odráží rekreační potenciál zdejší krajiny. Většina těchto objektů je lokalizována do osmi obcí přímo v údolí toku Loděnice. Pro tyto obce jsou vykazovány hodnoty rekreačního zatížení klasifikované jako zcela dominantní zatížení.⁸⁸ Celkově vykazuje sledované území z pohledu rekreačního zatížení hodnotu klasifikovanou jako významné rekreační zatížení.⁸⁹

Výzkum ukázal, že v současné době neprobíhá masivní výstavba nových objektů individuální rekreace v této lokalitě jako v 60. až 80. letech minulého století. Dnes tak nelze očekávat další výrazné znehodnocování krajinného rázu těmito stavbami. Nově evidované objekty individuální rekreace jsou vesměs chalupy. Ty většinou představují rekonstruovaná původní vesnická stavení, která nenarušují krajinný ráz.

Analýza a syntéza práce se staly reakcí na původně vyjmenované hypotézy vztahující se ke sledovanému území z pohledu cestovního ruchu a distribuce lůžkových kapacit v něm.

⁸⁷ Představuje přibližnou kapacitu autobusu.

⁸⁸ Dle klasifikace: Vystoupil 2006, s. 100.

⁸⁹ Dle klasifikace: Vystoupil 2006, s. 100.

Ve sledovaném území se nabízí návštěvníkům k dispozici očekávaný malý počet fungujících ubytovacích zařízení. Oproti původnímu očekávání je dnešní faktický stav ubytovacích zařízení ještě nižší. Příčinu toho lze spatřit v neaktuální (stav navyšující) inzerci ubytovacích zařízení na internetu.

Současná ubytovací zařízení jsou – dle očekávání – vybavená především standardně. Opačný extrém tvoří předpokládaný – dvoutřetinový – podíl celkové hotelové kapacity ve sledovaném území spadající do vyšší třídy se širokým spektrem doprovodných služeb.

Dle odhadu je sledované území – jako destinace cestovního ruchu – v celorepublikovém měřítku periferní oblastí. Jako důvod lze jmenovat především malé zastoupení lokalizačních předpokladů pro cestovní ruch v této části Středočeského kraje. Oproti tomu se řada z nich – i s celorepublikovým významem – nachází v těsné blízkosti za hranicemi sledovaného území.

Vymezené území má očekávaný potenciál jako příměstské rekreační zázemí. A to s možností provozování v něm různých forem tzv. šetrné turistiky. Díky tomu je podstatná část sledovaného území vyhledávanou oblastí k jednodenní rekreaci obyvatel. Tuto skutečnost umocňuje i zde již vybudovaná infrastruktura sloužící k potřebám krátkodobé rekreace obyvatelstva. Důležitým faktorem je i dobrá dopravní dostupnost území z Prahy či Kladna. Dále i ve sledovaném území nacházející se netradiční turistické cíle, které nám především vypovídají o činnosti lidí v dobách minulých.

V úvodních hypotézách práce nebyla uvedena sezónnost, která ovlivňuje cestovní ruch ve sledovaném území. Z ní vyplývá diametrálně odlišná obsazenost ubytovacích zařízení v letní sezóně a po zbytek roku. Ubytovatelé – zcela logicky s vidinou celoročních tržeb – proto nabízejí své lůžkové kapacity k dlouhodobému pronájmu. Tato skutečnost tak skrytě v letní turistické sezóně snižuje skutečný počet turistických lůžek k dispozici ve sledovaném území.

Ze zjištěných skutečností lze sledované území charakterizovat jako turisticky periferní oblast České republiky v zázemí Prahy a největšího Středočeského města – Kladna – s velmi dobrou dopravní dostupností, kdy je zde zcela dominantní letní turistická sezóna. Tuto skutečnost vystihuje z pohledu prací řešené problematiky 582 turistických lůžek, která jsou k dispozici návštěvníkům v obcích sledovaného území. Tento stav můžeme charakterizovat jako dostatečný, neboť nejčastějším druhem cestovního ruchu realizovaným ve sledovaném území je krátkodobý cestovní ruch.

Hodnota sledovaného území pro cestovní ruch však vyplývá z reality, že je to oblast protínání se dvou příměstských rekreačních zón – Prahy a města Kladna. Vysoký počet zde nalézajících se objektů individuální rekreace dalo za příčinu skutečnosti, že sledované území

lze charakterizovat jako významná rekreační oblast Středočeského kraje s jednou z největších koncentrací rekreačních lůžek v České republice. To dokládají i analytické výstupy této práce.

Zhodnotíme-li v práci sledované turistické a rekreační zatížení obcí a turistickou a rekreační funkci obcí sledovaného území a vezmeme-li v potaz bilanci cestovního ruchu ve sledovaném území, můžeme ho označit jako zdrojovou turistickou oblast, naproti tomu však cílovou rekreační oblast.

10. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A ZDROJŮ

- *ODBORNÁ LITURATURA:*

DAVID, P., SOUKUP, V. (2007): Velká turistická encyklopedie – Středočeský kraj. 1. vydání. Euromedia Group – Knižní klub, Praha, 344 s.

DEMEK, J., MACKOVČIN, P. (2006): Zeměpisný lexikon ČR – hory a nížiny. 2. vydání. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Brno, 582 s.

DVOŘÁK, O., HOLEČKOVÁ, M. (2009): Dávnou vodní cestou za tajemstvím zlaté kačice. 1. vydání. Nakladatelství MH, Beroun, 151 s.

FIALOVÁ, D., VÁGNER, J. (2005): Regionální diferenciacie druhého bydlení v Česku na příkladu modelových oblastí Olomouckého kraje. In: Fňukal, M., Ptáček, P.: Geografie cestovního ruchu a rekreace – sborník referátů ze semináře. Univerzita Palackého v Olomouci a Česká geografická společnost, Olomouc, s. 45-53.

GOELDNER, CH. R., RITCHIE, J. R. B. (2009): Tourism – Principles, Practices, Philosophies. 2. vydání. John Wiley&Sons, Inc., Hoboken, NJ, 624 s.

HOLEČEK, M., MARIOT, P., STRÍDA, M. (2005): Zeměpis cestovního ruchu. 2. vydání. Nakladatelství České geografické společnosti, Praha, 132 s.

KOL. AUTORŮ (1994): Statistický lexikon obcí České republiky 1992. 1. vydání. Český statistický úřad a Ministerstvo vnitra ČR, Praha, 895 s.

KOL. AUTORŮ (1998): Okres Kladno - Situační analýza, rozvojová vize a SWOT analýza. 1. vydání. Okresní úřad Kladno, Kladno, 92 s.

KOL. AUTORŮ (2000): Okres Kladno na prahu nového milénia aneb Kladensko a Slánsko v roce 2000. 1. vydání. Gelton, Nové Strašecí, 208 s.

KOL. AUTORŮ (2001): Procházky po mlýnech na Unhošťsku. 1. vydání. Okresní úřad Kladno, Kladno, 18 s.

KOL. AUTORŮ (2005): Statistický lexikon obcí České republiky 2005. 1. vydání. Český statistický úřad a Ministerstvo vnitra ČR, Praha, 1 358 s.

KOL. AUTORŮ (2007): Mikroregion Bratronicko. 1. vydání. Svazek obcí mikroregionu Bratronicko, Bratronice, 14 s.

KRÁL, V. a kol. (1984): Zeměpisný lexikon ČSR – vodní toky a nádrže. 1. vydání. Academia, Praha, 316 s.

LÁŠEK, R. (1995): „Pražská čára“, Československé opevnění z let 1936 – 38, Vnější obrana Prahy. 1. vydání. Ing. Jan Škoda – FORTprint, Dvůr Králové nad Labem, 75 s.

LIŠKA, J. (1995): Podnikatelská činnost ve společném stravování a hotelnictví. 1. vydání. Vydavatelství Masarykovy univerzity, Brno, 83 s.

LOŽEK, V., KUBÍKOVÁ, J., ŠPRYŇAR, P. (2005): Chráněná území ČR – svazek XIII. Střední Čechy. 1. vydání. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a EkoCentrum Brno, Brno, 902 s.

MALÁ, V. a kol. (2002): Základy cestovního ruchu. 1. vydání. VŠE v Praze – nakladatelství Oeconomica, Praha, 100 s.

MIRVALD, S. a kol. (1996): Geografie cestovního ruchu. 3. vydání. Vydavatelství ZČU, Plzeň, 128 s.

NOVACKÁ, I. (2004): Technika v cestovnom ruchu. 1. vydání. Vydavateľstvo Ekonóm, Bratislava, 250 s.

OLIVERIUS, M. (2008): Na kyšických Chaloupkách. 1. vydání. Obec Malé Kyšice, Malé Kyšice, 224 s.

OLIVERIUS, M., SANYTRÁK, M. (1999): Devatenáct zastavení na Unhošťsku. 1. vydání. Vydavatelství M. Sanytrák Unhošť, Unhošť, 88 s.

ORIEŠKA, J. (1999): Technika služeb cestovního ruchu. 1. vydání. Idea Servis, Praha, 244 s.

SCHNEIDER, J., FIALOVÁ, J., VYSKOT, I. (2008): Krajinná ekologie I. 1. vydání. Mendlova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, Brno, 140 s.

ŠTEMBERK, J. (2009): Fenomén cestovního ruchu. 1. vydání. Nová tiskárna Pelhřimov a Vysoká škola obchodní v Praze, Pelhřimov, 298 s.

ŠTĚPÁNEK, V., KOPAČKA, L., ŠÍP, J. (2001): Geografie cestovního ruchu. 1. vydání. Univerzita Karlova v Praze – Nakladatelství Karolinum, Praha, 228 s.

TOUŠEK, V., KUNC, J., VYSTOUPIL, J. (2008): Ekonomická a sociální geografie. 1. vydání. Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, Plzeň, 411 s.

VYSTOUPIL, J. (2006): Atlas cestovního ruchu České republiky. 1. vydání. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Praha, 157 s.

VYSTOUPIL, J., ŠAUER, M. (2005): Návrh nové rajonizace cestovního ruchu České republiky. In: Fňukal, M., Ptáček, P.: Geografie cestovního ruchu a rekreace – sborník referátů ze semináře. Univerzita Palackého v Olomouci a Česká geografická společnost, Olomouc, s. 65-74.

- *ODBORNÉ ČASOPISY:*

JIČÍNSKÁ, F. (1999): Tremping na Kačáku. Listy z Unhošťska – Vlastivědný zpravodaj Melicharova vlastivědného muzea v Unhošti, č. 21-22, s. 5-11.

KOTHERA, L. (1995): Kladenské chatě KČST na Kožové hoře je 65 let. Muzejní listy – Vlastivědný zpravodaj Kladenska a Unhošťska, 4, č. 13-14, s. 25-28.

OLIVERIUS, M. (1995): Svědkové vodní síly – Za klapotem mlýnů. Oliveriusova glosa – Svědkové svých dob, č. 3, s. 6-10.

OLIVERIUS, M. (1996): Poutníče... Oliveriusova glosa – Kaplička ve Žlábků, č. 5, s. 2-3.

- *BAKALÁŘSKÉ A SEMINÁRNÍ PRÁCE:*

BREZINOVÁ, K. (2010): Kvantitativní a kvalitativní prostorová distribuce lůžkových kapacit a doprovodných služeb ve vymezeném území Vltavotýnska. Bakalářská práce. Katedra geografie Pedagogické fakulty JČU v Českých Budějovicích, České Budějovice, 78 s.

ČERMÁKOVÁ, L. (2010): Kvantitativní a kvalitativní prostorová distribuce lůžkových kapacit a doprovodných služeb ve vymezeném území Prachaticka. Bakalářská práce. Katedra geografie Pedagogické fakulty JČU v Českých Budějovicích, České Budějovice, 100 s.

KOCHOVÁ, M. (2010): Kvantitativní a kvalitativní prostorová distribuce lůžkových kapacit a doprovodných služeb ve vymezeném území Českokrumlovsko. Bakalářská práce. Katedra geografie Pedagogické fakulty JČU v Českých Budějovicích, České Budějovice, 54 s.

LIDOVÁ, B. (2010): Kvantitativní a kvalitativní prostorová distribuce lůžkových kapacit a doprovodných služeb ve vymezeném území Orlické přehrady a jejího zázemí. Bakalářská práce. Katedra geografie Pedagogické fakulty JČU v Českých Budějovicích, České Budějovice, 85 s.

MITÁŠOVÁ, J. (2010): Kvantitativní a kvalitativní prostorová distribuce lůžkových kapacit a doprovodných služeb ve vymezeném území Lipenska. Bakalářská práce. Katedra geografie Pedagogické fakulty JČU v Českých Budějovicích, České Budějovice, 79 s.

RADA, M. (1996): Loděnice (Kačák). Seminární práce. Katedra geografie ZČU v Plzni, Plzeň, 26 s.

- *INTERNETOVÉ ZDROJE:*

http://cs.wikipedia.org/wiki/Leti%C5%A1t%C4%9B_Kladno (17. 2. 2011)

- *informace o sportovním letišti Velká Dobrá*

<http://kacice.cz/historie> (6. 11. 2010)

- *stránky Obecního úřadu Kačice*

<http://www.belec.cz/index.asp?menu=589> (5. 11. 2010)

- *stránky Obecního úřadu Bělč*

<http://www.bohemia-centralis.cz> (11. 3. 2011)

- *stránky sdružení Bohemia Centralis*

<http://www.braskov.cz/o-obci/> (5. 11. 2010)

- *stránky Obecního úřadu Brašov*

<http://www.bratronice.cz> (5. 11. 2010)

- *stránky Obecního úřadu Bratronice*

http://www.czechtourism.cz/files/statistiky/reporty_kraje/zahr_hoste/20_11_09_stredocesky_zahranicni_hoste_ubyt_zar_podle_zemi_2008.pdf (15. 4. 2011)

- *statistiky cestovního ruchu ve Středočeském kraji*

[http://www.czso.cz/xs/redakce.nsf/bce41ad0daa3aad1c1256c6e00499152/c02333e13157f63fc12576d2003ef916/\\$FILE/obyv_obce_10.xls](http://www.czso.cz/xs/redakce.nsf/bce41ad0daa3aad1c1256c6e00499152/c02333e13157f63fc12576d2003ef916/$FILE/obyv_obce_10.xls) (16. 11. 2010)

- *statistiky Středočeského kraje poskytované ČSÚ*

<http://www.hrad-cervenyujezd.cz/cze/index.html> (17. 11. 2010)

- *stránky „pseudohradu“ Červený Újezd*

<http://www.kammenzehrovice.cz/turynsky-rybnik/d-1008/p1=1017> (9. 11. 2010)

- *stránky Obecního úřadu Kamenné Žehrovice*

<http://www.lany.cz/cz/lanska-obora> (28. 12. 2010)

- *stránky Obecního úřadu Lány*

<http://www.obecdoksy.cz/historie> (5. 11. 2010)

- *stránky Obecního úřadu Doksy*

<http://www.obec-kysice.cz/obec/index.php#soucasnost> (6. 11. 2010)

- *stránky Obecního úřadu Kyšice*

<http://www.pavlov.cz/udaje.php> (7. 11. 2010)

- *stránky Obecního úřadu Pavlov*

<http://www.tokacak-podkozi.estranky.cz/> (13. 3. 2011)

- *stránky chatových osad „na Kačáku“*

<http://www.vysehrad2000.cz/index.asp?menu=715> (5. 11. 2010)

- *stránky hotelu Areál Botanika*

11. SEZNAM TABULEK

- Tab. č. 1 – Základní charakteristika obcí sledovaného území (k 1. 1. 2010)
- Tab. č. 2 – Kategorizace a klasifikace ubytovacích zařízení
- Tab. č. 3 – Kategorizace a klasifikace doprovodných služeb ubytovacích zařízení
- Tab. č. 4 – Geomorfologické začlenění sledovaného území
- Tab. č. 5 – Přehled ubytovacích zařízení v obcích Hradečno, Kačice a Stochov (k 31. 12. 2010)
- Tab. č. 6 – Přehled ubytovacích zařízení v obcích Doksy, Kamenné Žehrovice a Tuchlovice (k 31. 12. 2010)
- Tab. č. 7 – Přehled ubytovacích zařízení v obcích Braškov, Kyšice, Pletený Újezd a Velká Dobrá (k 31. 12. 2010)
- Tab. č. 8 – Přehled ubytovacích zařízení v obci Lány (k 31. 12. 2010)
- Tab. č. 9 – Přehled ubytovacích zařízení v obcích Běleč, Lhota a Žilina (k 31. 12. 2010)
- Tab. č. 10 – Přehled ubytovacích zařízení v obcích Bratronice, Družec, Horní Bezděkov a Malé Kyšice (k 31. 12. 2010)
- Tab. č. 11 – Přehled ubytovacích zařízení v obcích Pavlov, Svárov a Unhošť (k 31. 12. 2010)
- Tab. č. 12 – Přehled ubytovacích zařízení v obcích Chyňava a Ptice (k 31. 12. 2010)
- Tab. č. 13 – Počet objektů individuální rekreace ve sledovaném území (k 31. 12. 2010) a porovnání současného stavu se sčítáním lidu, domů a bytů v roce 1991
- Tab. č. 14 – Turistické zatížení obcí sledovaného území – počet turistických lůžek na km² (k 31. 12. 2010)
- Tab. č. 15 – Rekreační zatížení obcí sledovaného území – počet lůžek v OIR na km² (k 31. 12. 2010)
- Tab. č. 16 – Turistická funkce obcí sledovaného území – počet turistických lůžek na počet trvale bydlícího obyvatelstva (k 31. 12. 2010)
- Tab. č. 17 – Rekreační funkce obcí sledovaného území – počet lůžek v OIR na počet trvale bydlícího obyvatelstva (k 31. 12. 2010)

12. SEZNAM GRAFŮ

- Graf č. 1 – Počet lůžek a klasifikace doprovodných služeb v obcích Hradečno, Kačice a Stochov (k 31. 12. 2010)
- Graf č. 2 – Počet lůžek a klasifikace doprovodných služeb v obcích Doksy, Kamenné Žehrovice a Tuchlovice (k 31. 12. 2010)
- Graf č. 3 – Počet lůžek a klasifikace doprovodných služeb v obcích Brašov, Kyšice, Pletený Újezd a Velká Dobrá (k 31. 12. 2010)
- Graf č. 4 – Počet lůžek a klasifikace doprovodných služeb v obci Lány (k 31. 12. 2010)
- Graf č. 5 – Počet lůžek a klasifikace doprovodných služeb v obcích Běleč, Lhota a Žilina (k 31. 12. 2010)
- Graf č. 6 – Počet lůžek a klasifikace doprovodných služeb v obcích Bratronice, Družec, Horní Bezděkov a Malé Kyšice (k 31. 12. 2010)
- Graf č. 7 – Počet lůžek a klasifikace doprovodných služeb v obcích Pavlov, Svárov a Unhošť (k 31. 12. 2010)
- Graf č. 8 – Počet lůžek a klasifikace doprovodných služeb v obcích Chyňava a Ptice (k 31. 12. 2010)
- Graf č. 9 – Počet objektů individuální rekreace v jednotlivých obcích sledovaného území (k 31. 12. 2010)
- Graf č. 10 – Struktura lůžkových kapacit v jednotlivých obcích sledovaného území (k 31. 12. 2010)
- Graf č. 11 – Struktura doplňkových služeb ubytovacích zařízení ve sledovaném území (k 31. 12. 2010)

13. SEZNAM MAP

- Mapa č. 1 – Poloha a správní členění sledovaného území Unhošťska a středního toku Loděnice
- Mapa č. 2 – Počet lůžek v OIR v obcích sledovaného území (k 31. 12. 2010)
- Mapa č. 3 – Turistické zatížení v obcích sledovaného území – počet turistických lůžek na km² (k 31. 12. 2010)
- Mapa č. 4 – Rekreační zatížení v obcích sledovaného území – počet lůžek v OIR na km² (k 31. 12. 2010)
- Mapa č. 5 – Turistická funkce obcí sledovaného území – počet turistických lůžek na počet trvale bydlícího obyvatelstva (k 31. 12. 2010)
- Mapa č. 6 – Rekreační funkce obcí sledovaného území – počet lůžek v OIR na počet trvale bydlícího obyvatelstva (k 31. 12. 2010)
- Mapa č. 7 – Počet lůžek v ubytovacích zařízeních v obcích sledovaného území (k 31. 12. 2010)
- Mapa č. 8 – Potenciál rekreační plochy a struktura lůžkových kapacit v obcích sledovaného území (k 31. 12. 2010)

14. SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 – Seznam ubytovacích zařízení ve sledovaném území Unhošťska a středního toku Loděnice

15. SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

BR	biosférická rezervace
ČD	České dráhy
ČR	Česká republiky
ČSFR	Československá federativní republika
ČSÚ	Český statistický úřad
HDP	hrubý domácí produkt
CHKO	chráněná krajinná oblast
JČU	Jihočeská univerzita
KČST	Klub československých turistů
MHD	městská hromadná doprava
MMR	ministerstvo pro místní rozvoj
NPR	národní přírodní rezervace
OIR	objekt individuální rekreace
ORP	obec s rozšířenou působností
OSN	organizace spojených národů
PID	pražská integrovaná doprava
PP	přírodní park
PR	přírodní rezervace
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
UNWTO	United Nations World Tourism Organization

Příloha č. 1 – Seznam ubytovacích zařízení ve sledovaném území Unhošťska a středního toku Loděnice

HOTELY (dle metodiky min. 10 pokojů)

Název ubytovacího zařízení	Místní část obce	Obec	Adresa	Počet lůžek	Počet pokojů / apartmánů
Areál Botanika****	Horní Bezděkov	Horní Bezděkov	Horní Bezděkov 154, 273 51 Unhošť	50	14 / 5
Kontakt:	+420 312 698 583	areal.botanika@vysehrad2000.cz	www.arealbotanika.cz		
Doprovodné služby:	recepce, restaurace, internet, pokoje s minibarem, TV + satelit, vyhřívaný venkovní bazén, tenisové kurty, krytá tenisová hala, projížďky na koních, půjčovna kol, devítijamkové golfové hřiště, adventure golfový areál, relaxační centrum, sauna, vířivá vana, posilovna, kosmetické a masážní studio, školící centrum pro 70 lidí s flipchartem, projekčním plátnem a data-projektorem				
Atraktivita v okolí:	přírodní park Povodí Kačáku, CHKO Křivoklátsko, Unhošť				
Hotel Astra***	Srby	Tuchlovice	Srby 184, 273 02 Tuchlovice	105	44 / 3
Kontakt:	+420 312 657 031	info@astrahotel.cz	www.astrahotel.cz		
Doprovodné služby:	recepce, restaurace, 8 konferenčních místností, které jsou vybavené data-projektorem s promítacím plátnem, flipchartem, LCD, DVD, připojením na internet, mikrofonem, tenisový kurt s osvětlením, 2x kurt na plážový volejbal, fitness, půjčovna horských kol, krytý bazén, vířivka, sauna se sprchou a ochlazovacím bazénkem, masáže, biliard a karambol, stolní tenis, pétanque, ruské kuželky, ohniště, možnost grilování				
Atraktivita v okolí:	Turyňský rybník, rybaření, cyklostezka č. 0017, Lány – zámek, hrob T. G. M., muzeum sportovních vozů Lány, Kladno				
Hotel Classic***	Lány	Lány	Lány 18, 270 61 Lány	33	11 / 4
Kontakt:	+420 777 922 097	rezervace@hotellany.cz	www.hotellany.cz		
Doprovodné služby:	recepce, restaurace, pokoje s vlastním sociálním zařízením, telefonem, TV/SAT a internetem, 3 konferenční sály s kapacitou 100 osob, kompletní svatební servis, bowling, kulečnick, šipky, jízda historickými automobily, fotograf, úschovna jízdních kol				
Atraktivita v okolí:	zámek Lány a hrob T. G. M., muzeum sportovních vozů Lány, křivoklátské lesy, hrad Křivoklát				
Hotel Fiala***	Srby	Tuchlovice	Srby 3, 273 02 Tuchlovice	40	15
Kontakt:	+420 312 657 093	info@hotel-fiala.cz	www.hotel-fiala.cz		
Doprovodné služby:	recepce, restaurace, místnost vhodná ke školení, která je vybavená zpětným projektorem, televizí a videem, venkovní bazén, grilování na zahradě, parkování pro 6 automobilů v areálu				
Atraktivita v okolí:	Turyňský rybník, rybaření, cyklostezka č. 0017, Lány – zámek, hrob T. G. M., muzeum sportovních vozů Lány, Kladno				

Hotel Galerie****	Unhošť	Unhošť	Tyršovo nám. 211, 273 51 Unhošť	90	27 / 11
Kontakt:	+420 312 698 684	info@hotelgalerie.cz	www.hotelgalerie.cz		
Doprovodné služby:	recepce, restaurace, pokoje vybavený koupelnou, WC, sprchou či vanou, TV se satelitem, WIFI, telefony, bezpečnostními schránkami, apartmány vybavené navíc kuchyňkou, salónek pro 25 osob, kavárna, vinárna, zahrada s možností rožnění, či pořádání zahradních slavností, svatebních obřadů, svatebních hostin, svatební servis, kongresové centrum se šesti konferenčními sály o celkové kapacitě 250 osob vybavené data-projektory, video-rekordéry, připojením na internet, DVD, CD, mikrofony, tlumočnické a překladatelské služby, krytý bazén s protiproudem, sauna, squash, kompletně vybavené fitness, fitness osobní trenér, masáže, masážní vana, outdoorové a indoorové aktivity čítající celkem 13 tematických, předem připravených programů doplňující teambuildingový pobyt, parkoviště uvnitř objektu pro 5 vozidel, dvě venkovní parkoviště				
Atraktivita v okolí:	údolí Loděnice, hrad Červený Újezd, františkánský klášter v Hájku, skanzen výroby dřevěného uhlí ve Lhotě, Kladno, památník Lidice, rozhledna Kožová hora, Lány, Český kras, Křivoklátsko, golfový a adventure golfový areál v Horním Bezděkově, sportovní letiště Velká Dobrá, sportovní areál Sletiště v Kladně				
Hotel Slovanka**	Slovanka	Stochov	Karlovarská 78, 273 03 Stochov	46	14
Kontakt:	+420 312 651 321	slovanka@seznam.cz	www.slovanka.cz		
Doprovodné služby:	recepce, restaurace, bar, zahrada letní restaurace				
Atraktivita v okolí:	„Svatováclavský“ dub, Turyňský rybník, rybaření, Lány – zámek, hrob T. G. M., muzeum sportovních vozů Lány, Kladno, Slaný				

Zdroj: Vlastní šetření (2010).

PENZIONY (dle metodiky min. 5 pokojů)

Název ubytovacího zařízení	Místní část obce	Obec	Adresa	Počet lůžek	Počet pokojů / apartmánů
Penzion Lika**	Malé Kyšice	Malé Kyšice	Osvobození 135, 273 51 Malé Kyšice	32	8 / 1
Kontakt:	+420 739 300 330	penzionlika@seznam.cz	www.penzionlika.cz		
Doprovodné služby:	restaurace, stolování na zahradce, WIFI				
Atraktivita v okolí:	rozhledna Vysoký vrch, přírodní park Povodí Kačáku, CHKO Křivoklátsko, Unhošť, golfový a adventure golfový areál v Horním Bezděkově				
Penzion Žilina**	Žilina	Žilina	Družecká 153, 273 01 Žilina	20	6
Kontakt:	+420 774 454 415	penzion@vedox.cz	www.penzion-zilina.cz		
Doprovodné služby:	restaurace, sál pro pořádání společenských akcí, zahradní posezení, dětské hřiště, úschovna kol, stolní tenis, posilovna				
Atraktivita v okolí:	CHKO Křivoklátsko, přírodní park Povodí Kačáku, hrad Křivoklát, Lány, skanzen dřevěného uhlí ve Lhotě				

Zdroj: Vlastní šetření (2010).

TURISTICKÉ UBYTOVNY

Název ubytovacího zařízení	Místní část obce	Obec	Adresa	Počet lůžek	Počet pokojů / apartmánů
Dělnický dům	Chyňava	Chyňava	č. p. 277, 267 07 Chyňava	10	3 / 1
Kontakt:	+420 311 691 155		http://www.zlatestranky.cz/firmy/Chy%C5%88ava/T639425/RESTAURACE+D%C4%9ALNICK%C3%9D+D%C5%AEM/		
Doprovodné služby:	restaurace				
Atraktivita v okolí:	přírodní park Povodí Kačáku, Český kras, údolí Berounky, Beroun, Svatý Jan pod Skalou, hrady Karlštejn a Křivoklát				
TK Stochov	Stochov	Stochov	U Stadionu 530, 273 03 Stochov	24	6
Kontakt:	+420 312 652 400	info@tkstochov.cz	www.tkstochov.cz		
Doprovodné služby:	bar, klubovna, možnost pořádání oslav, tenisový sportovní areál TK Stochov – 4 antukové dvorce, tréninková stěna, venkovní bazén				
Atraktivita v okolí:	„Svatováclavský“ dub, Turyňský rybník, rybaření, Lány – zámek, hrob T. G. M., muzeum sportovních vozů Lány, Kladno, Slaný				
ÚAMK Automotoklub Unhošť	Unhošť	Unhošť	Hájecká 340, 273 51 Unhošť	22	8
Kontakt:	+420 728 139 179	amk.unhost@seznam.cz	http://ubytovani.amk-unhost.cz/		
Doprovodné služby:	kompletně vybavená kuchyňka, TV, internet, WIFI, parkování v objektu, kulečník, stolní tenis				
Atraktivita v okolí:	údolí Loděnice, hrad Červený Újezd, františkánský klášter v Hájku, skanzen výroby dřevěného uhlí ve Lhotě, Kladno, památník Lidice, rozhledna Kožová hora, Lány, Český kras, Křivoklátsko, golfový a adventure golfový areál v Horním Bezděkově, sportovní letiště Velká Dobrá, sportovní areál Sletišť v Kladně				

Zdroj: Vlastní šetření (2010).

UBYTOVÁNÍ V SOUKROMÍ - POKOJE

Název ubytovacího zařízení	Místní část obce	Obec	Adresa	Počet lůžek	Počet pokojů / apartmánů
Frolíková Hana	Kačice	Kačice	Pod Horou 318, 273 04 Kačice	6	2
Kontakt:	+420 312 655 061	h.frolikova@seznam.cz	www.levneubytovani.net/ ubytovani/privat-kacice.htm		
Doprovodné služby:	zahradní posezení				
Atraktivita v okolí:	Lány, Turyňský rybník, „Svatováclavský“ dub ve Stochově, Kladno, Slaný, Smečno				
Penzion Alte Hütte – Kindl Václav	Lány	Lány	Berounská 382, 270 61 Lány	3	2
Kontakt:	+420 313 502 057			http://www.travelguide.cz/cz/ubytovani/ pension-alte-hutte-lany	
Doprovodné služby:	kuchyňka				
Atraktivita v okolí:	zámek Lány a hrob T. G. M., muzeum sportovních vozů Lány, křivoklátské lesy, hrad Křivoklát				
Penzion César	Braškov	Braškov	Ke Skalce 261, 273 51 Braškov	11	4
Kontakt:	+420 776 360 194	cesar67@seznam.cz	www.pensioncesar.ucoz.ru		
Doprovodné služby:	snídaně, TV/SAT, minibar, salónek, venkovní bazén, grilování na terase, parkování v objektu				
Atraktivita v okolí:	Kožová hora, Kladno, Unhošť, přírodní park Povodí Kačáku, sportovní letiště Velká Dobrá				
Penzion Ilona	Nouzov	Unhošť	Unhošťská 927, 273 51 Braškov	9	3
Kontakt:	+420 606 450 764			http://www.penziony.cz/unhost/penzion- ilona/#	
Doprovodné služby:	kompletně vybavená kuchyňka, TV, zahradní posezení, možnost grilování, ohniště				
Atraktivita v okolí:	údolí Loděnice, hrad Červený Újezd, františkánský klášter v Hájku, skanzen výroby dřevěného uhlí ve Lhotě, Kladno, památník Lidice, rozhledna Kožová hora, Lány, Český kras, Křivoklátsko, golfový a adventure golfový areál v Horním Bezděkově, sportovní letiště Velká Dobrá, sportovní areál Sletiště v Kladně				
Penzion Irena	Unhošť	Unhošť	Pražská 423, 273 51 Unhošť	15	4
Kontakt:	+420 603 815 490	pensionirena@volny.cz	http://pension-irena.hotel.cz/		
Doprovodné služby:	snídaně, kompletně vybavená kuchyňka, internet, zahradní posezení, ohniště				
Atraktivita v okolí:	údolí Loděnice, hrad Červený Újezd, františkánský klášter v Hájku, skanzen výroby dřevěného uhlí ve Lhotě, Kladno, památník Lidice, rozhledna Kožová hora, Lány, Český kras, Křivoklátsko, golfový a adventure golfový areál v Horním Bezděkově, sportovní letiště Velká Dobrá, sportovní areál Sletiště v Kladně				

Penzion Linda	Velká Dobrá	Velká Dobrá	Kaštanová 41, 273 61 Velká Dobrá	16	4 / 1
Kontakt:	+420 312 691 312	pensionlinda@seznam.cz	www.pensionlinda.estranky.cz		
Doprovodné služby:	posezení na zahradě, možnost grilování, parkování v objektu				
Atraktivita v okolí:	sportovní letiště Velká Dobrá, mohylové pohřebiště u Velké Dobré, Kladno, Turyňský rybník, přírodní park Povodí Kačáku				
Penzion Sirija	Unhošť	Unhošť	Pražská 954, 273 51 Unhošť	5	2
Kontakt:	+420 777 202 073	info@restaurant-bar-unhost.cz	www.restaurant-bar-unhost.cz		
Doprovodné služby:	restaurace, venkovní posezení				
Atraktivita v okolí:	údolí Loděnice, hrad Červený Újezd, františkánský klášter v Hájku, skanzen výroby dřevěného uhlí ve Lhotě, Kladno, památník Lidice, rozhledna Kožová hora, Lány, Český kras, Křivoklátsko, golfový a adventure golfový areál v Horním Bezděkově, sportovní letiště Velká Dobrá, sportovní areál Sletišť v Kladně				
Penzion U Sajdlů	Bratronice	Bratronice	č. p. 54, 273 63 Bratronice	6	3
Kontakt:	+420 733 656 448	srdcecech@volny.cz	http://www.bratronice.cz/index.php?nid=625&lid=CZ&oid=1237747		
Doprovodné služby:	snídaně, restaurace				
Atraktivita v okolí:	CHKO Křivoklátsko, přírodní park Povodí Kačáku, skanzen dřevěného uhlí u Lhoty, hrad Jenčov				
Privát Eno – Norková Eva	Lány	Lány	Školní 372, 270 61 Lány	9	3
Kontakt:	+420 604 439 397	ubytovani.norkova@seznam.cz	http://najisto.centrum.cz/1955087/eva-norkova/		
Doprovodné služby:	kompletně vybavená kuchyňka, TV				
Atraktivita v okolí:	zámek Lány a hrob T. G. M., muzeum sportovních vozů Lány, křivoklátské lesy, hrad Křivoklát				
Slunečnice	Lány	Lány	Pod Kopaninou 387, 270 61 Lány	8	2 / 1
Kontakt:	+420 732 758 444	slunecnice@lany.cz	http://slunecnice.lany.cz/		
Doprovodné služby:	snídaně, plně vybavená kuchyňka, parkování v zahradě, úschovna jízdních kol, nákladní vozík, ruční mytí automobilů				
Atraktivita v okolí:	zámek Lány a hrob T. G. M., muzeum sportovních vozů Lány, křivoklátské lesy, hrad Křivoklát				
Vila Blanka	Podkozí	Chyňava	Podkozí 360, 267 07 Chyňava	10	3 / 1
Kontakt:	+420 736 627 232	penzion@vila-blanka.cz	http://pension.vila-blanka.cz/		
Doprovodné služby:	venkovní bazén s lehátky, tisk, parkování v objektu, 2 vybavené kuchyňky, pračka, půjčovna kol, TV/SAT, internet, ohniště, možnost grilování, terasa, zahradní posezení, pokoje s minibarem				
Atraktivita v okolí:	přírodní park Povodí Kačáku, Český kras, údolí Berounky, Beroun, Svatý Jan pod Skalou, hrady Karlštejn a Křivoklát				

Zdroj: Vlastní šetření (2010).

UBYTOVÁNÍ V SOUKROMÍ – OBJEKT

Název ubytovacího zařízení	Místní část obce	Obec	Adresa	Počet lůžek	Počet pokojů / apartmánů
Bungalov Lustig	Podkozí	Chyňava	Podkozí 360, 267 07 Chyňava	8	4
Kontakt:	+420 736 627 232	<i>penzion@vila-blanka.cz</i>	<i>http://pension.vila-blanka.cz/</i>		
Doprovodné služby:	venkovní bazén s lehátky, tisk, parkování v objektu, 2 vybavené kuchyňky, pračka, půjčovna kol, TV/SAT, internet, ohniště, možnost grilování, terasa, zahradní posezení, pokoje s minibarem				
Atraktivita v okolí:	přírodní park Povodí Kačáku, Český kras, údolí Berounky, Beroun, Svatý Jan pod Skalou, hrady Karlštejn a Křivoklát				
Pronájem rekreační chaty – p. Had	Chyňava	Chyňava	267 07 Chyňava	4	1
Kontakt:	+ 420 481 001 990	<i>http://www.turistik.cz/cz/kraje/stredocesky-kraj/okres-beroun/chynava/chynava-chata-n879-tourtrend-n879/</i>			
Doprovodné služby:	kompletně vybavená kuchyňka, TV, krbová místnost s barem, sprcha, WC, terasa se zahradním nábytkem, ohniště s posezením, zahrada, parkování v objektu				
Atraktivita v okolí:	přírodní park Povodí Kačáku, Český kras, údolí Berounky, Beroun, Svatý Jan pod Skalou, hrady Karlštejn a Křivoklát				

Zdroj: Vlastní šetření (2010).